

BIBLIA-TANULMÁNYOK ■ 2025/2.

Hogyan tanulmányozzuk a próféciákat?

BIK KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2025

A tanulmányokat összeállította:
Vankó Zsuzsanna

A tanulmány elektronikus formában a www.kerak.hu oldalon,
a „Kiadványok” menüpont alatt tölthető le

A Keresztény Advent Közösség megbízásából kiadja:

BIBLIAISKOLÁK KÖZÖSSÉGE KÖNYVKIADÓ

Székhely: 1121 Budapest, Remete út 16/A

Kiadó és könyvlerakat: 1181 Budapest, Reviczky Gyula u. 46.

Telefon/fax: 06-1/267-3947 ■ 06-20/379-6020

megrendeles@bikkiado.hu ■ www.bikkiado.hu

Felelős kiadó: Szigeti Gábor ■ Sorozatszerkesztő: Vankó Zsuzsanna

Nyomtatás: Innovariant Nyomdaipari Kft., 6750 Algyő, Ipartelep 4.

www.innovariant.hu ■ Felelős vezető: Drágán György ügyvezető

ISBN 978-615-6599-11-7 ■ ISSN 0865-3119

TARTALOM

Bevezetés	7
I. TANULMÁNY ■ ÁPRILIS 5. A prófécia biblikus fogalma – Buzdítás a próféciák kutatására	9
II. TANULMÁNY ■ ÁPRILIS 12. A jövőbe mutató próféciák három csoportja	19
III. TANULMÁNY ■ ÁPRILIS 19. Min alapszik a próféciák megbízhatósága, beteljesedésük bizonyossága?	27
IV. TANULMÁNY ■ ÁPRILIS 26. A feltételes ígéretet tartalmazó próféciák értelmezése – Az Ábrahámnak adott hármasság ígéret téves és helyes értelmezése	38
V. TANULMÁNY ■ MÁJUS 3. A pillanatkép-próféciák értelmezése	49
VI. TANULMÁNY ■ MÁJUS 10. A történelmi vázlatpróféciák értelmezésének alapelvei – I.	58
VII. TANULMÁNY ■ MÁJUS 17. A történelmi vázlatpróféciák értelmezésének alapelvei – II.	68

VIII. TANULMÁNY ■ MÁJUS 24.

A történelmi vázlatprófeciák értelmezésének alapelvei – III.	78
--	----

IX. TANULMÁNY ■ MÁJUS 31.

A történelmi vázlatprófeciák értelmezésének alapelvei – IV.	87
---	----

X. TANULMÁNY ■ JÚNIUS 7.

Napjainkban teljesedő prófécia értelmezése az alapelvek alkalmazásával – I.: Jel 13,1–10	98
---	----

XI. TANULMÁNY ■ JÚNIUS 14.

Napjainkban teljesedő prófécia értelmezése az alapelvek alkalmazásával – II.: Jel 13,11–18	107
---	-----

XII. TANULMÁNY ■ JÚNIUS 21.

Téves értelmezések helyesbítése a hét utolsó csapást illetően	119
--	-----

XIII. TANULMÁNY ■ JÚNIUS 28.

Az ezeréves időszak téves és helyes értelmezése	131
---	-----

Igék minden napra

ÁPRILIS	141
MÁJUS	142
JÚNIUS	143

BEVEZETÉS

Fontos témával foglalkoznak Biblia-tanulmányaink ebben a negyedévben. A bibliai próféciaák értelmezésének alapelveit igyekszünk számba venni. Magából az Írásból kell vennünk, kiolvasnunk ezeket. Ha következetesen alkalmazzuk e szabályokat, feltárul előttünk a próféciaák valódi jelentése. Abban a tapasztalatban lesz részünk, amelyről 2Pt 1,19 olyan kifejező hasonlattal szól: „Nappal virrad, hajnalcsillag kel fel szívünkben.” Világosság árasztja el elménket, és reménycsillag jelenik meg előttünk, bizonyossá lesz számunkra a végső nagy szabadulás boldog reménysége. Védettek leszünk továbbá attól, hogy hamis próféciaértelmezések megtévesszenek és összezavarjanak bennünket.

Az értelmezés biblikus alapelveinek ismerete feltétlenül szükséges, de emellett elengedhetetlen, hogy a Szentlélek vezetését kérő imádság kísérje próféciatanulmányozásunkat.

Isten megváltási művének a befejező szakaszában élünk, amikor egyrészt minden korábbinál hevesebbé válik „a nagy küzdelem” a földi történelemben, másrészt küszöbön áll Krisztus dicsőséges visszatérése szabadításunkra. Ebben az időszakban nagyon sok prófécia teljesedik be, amint ezt Jel 10,7 kijelenti: „A hetedik angyal szavának napjaiban, amikor kürtölni fog, elvégeztetik Isten titka aszerint, amint ezt az örvendetes hírt előre kijelentette a prófétáknak.” (Pontosított fordítás. Az „Isten titka” kifejezés Isten megváltási tervére utal az Újszövetségben. Az „elvégeztetik” szó ezt a jelentést is magában foglalja: *beteljesedik, célba érkezik.*) Tehát minden úgy fog történni napjainkban, ahogyan a bibliai próféciaák előre kijelentették. Ha tanulmányozzuk és helyesen értjük meg a korunkra vonatkozó próféciaakat,

akkor lelkiileg felkészülünk az előttünk álló eseményekre, próbatételekre.

Úgy kell tekintenünk e próféciaakra, mint Jézus ajándékára hívő népének, amint az Írás mondja: „Jézus Krisztus kijelentése..., hogy megmutassa az ő szolgálóinak azokat, amelyeknek meg kell lenniük hamar.” (Jel 1,1) Mindannyiunkhoz szól ez a boldogmondás is: „Boldog, aki olvassa és akik hallgatják e prófétálás beszédeit, és megtartják azokat, amelyek megírtak abban, mert az idő közel van.” (Jel 1,3)

Számos gyülekezetben az a gyakorlat, hogy az igéket mind felolvassák a szombatiskolai közös megbeszélés során is. E negyedévi tanulmányunk speciális témát dolgoz fel, ezért olykor több igét vagy hosszabb igeszakaszt is idézünk. A szombatiskolai tanítók figyeljenek erre, és amikor ilyen rész következik, ne olvassák fel az összes igét vagy a hosszabb igeszakaszt. Csak kérdezzenek rá, hogy miképpen lehet megválaszolni a tanulmányban feltett kérdést az idézett igék otthoni áttanulmányozása nyomán.

A prófécia biblikus fogalma – Buzdítás a próféciák kutatására

1 Hogyan határozhatjuk meg a *prófécia* szó tágabb és szűkebb jelentését?

2Pt 1,20–21 ■ „Tudván először azt, hogy az írásban egy próféta szó sem támadt saját magyarázatból. Mert sohasem ember akaratából származott a próféta szó, hanem a Szentlélektől indítva [az eredeti szöveg szerint: vitetve, hordozva] szóltak Isten szent emberei.”

Vö. 4Móz 12,6 ■ „Halljátok meg most az én beszédeimet: Ha valaki az Úr prófétája közöttetek, én megjelenek annak látásban, vagy álomban szólok azzal.”

Vö. Jel 1,1–19; 4,1 ■ „Jézus Krisztus kijelentése, amelyet adott neki Isten, hogy megmutassa az ő szolgálóinak, amiknek meg kell lenniük hamar. Ő pedig elküldvén azt az ő angyala által, megjelentette az ő szolgálójának, Jánosnak... Írd meg, amiket láttál, és amik vannak, és amik ezek után lesznek... Megmutatom neked, amiknek meg kell lenni ezután.”

.....

.....

A *prófécia* szó – tágabb értelemben – ihletett próféta beszédet, azaz Istentől származó üzenetet jelent. Szűkebb értelemben viszont próféta által közvetített, jövőre vonatkozó isteni kinyi-

latkoztatást jelent. Leggyakrabban ebben az utóbbi, szűkebb értelemben használjuk a *prófécia* szót. (A görög *pro* prepozíció jelentése, amely e szóban szerepel: *előre*.)

Az ihletést, ami által a próféták hitelesen tudták közvetíteni Isten beszédét, röviden így határozhatjuk meg: Isten gondoskodott arról, hogy a próféták – Őáltala létrehozott különleges állapotban – pontosan vegyék át és jegyezzék meg a rájuk bízott üzenetet. Abban is segítette őket az ihletés – felfokozva természetes képességeiket –, hogy a lehető legmegfelelőbb emberi szavakkal, nyelvezettel adják át üzenetét a megjelölt személyeknek vagy embercsoportoknak.

„[János apostol, Pátmosz szigetén kapott látomásában] egymást követő jelenetek tárultak fel. Láta az egyház jövő sorsát egészen az idők végezetéig... E próféciaiban vázolt jelenetek némelyike már a múlté, mások a jelenre vonatkoznak, megint mások a sötétség hatalmai és a menny Fejedelme közötti nagy küzdelem befejezését tárják elénk, és végül vannak, amelyek a majdani újjáteremtett Földön élő megváltottak győzelmét és örömét nyilatkoztatják ki.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Jelenések könyve c. fej.)

2 A bibliai kijelentések szerint egyedül Isten ismeri előre a jövőt, csak Ő adhat hiteles kinyilatkoztatást róla nekünk.

Ésa 41,22–23 ■ [A bálványistenek hiábavalóságára mutatott rá az Úr a következő kijelentéssel:] **„Adják elő és jelentsék meg nekünk azokat, amelyek történni fognak! Jelentsétek meg azokat, amelyek először lesznek, hogy eszünkbe vegyük és megtudjuk végüket, avagy a jövődöket tudassátok velünk! Jelentsétek meg azokat, amelyek ezután lesznek, hogy megtudjuk, hogy ti istenek vagytok...”**

Ésa 46,9-10 ■ „Emlékezzetek meg a messze régi dolgokról, hogy én vagyok Isten és nincs több, Isten vagyok, és nincs hozzám hasonlatos! Megjelentem kezdettől fogva a véget, előre azokat, amelyek még meg nem történtek, mondván: tanácsom megáll, és véghezviszem minden akaratomat.”

Ésa 45,11 ■ „Így szól az Úr, Izráel Szentje és Teremtője: Kérdezzétek meg a jövőndöt tőlem...!”

.....

.....

.....

Báthory István erdélyi protestáns fejedelemtől származik a mondas: „Három dolog van egyedül csak Isten hatalmában: a semmiből teremteni, a jövőndöt megmondani és a lelkiismeretet meggyőzni.”

Az Istentől származó próféciákat közlő próféták mellett rendszerint felléptek hamis próféták is, akikkel kapcsolatban Jeremiás próféta könyvében ilyen intelmet olvashatunk: „Ne hallgassátok azoknak a prófétáknak szavait, ...elbolondítanak titeket, az ő szívük látását szólják, nem az Úr szájából valót... Nem küldtem e prófétákat, de ők futottak, nem szóltam nekik, mégis prófétáltak.” (23,16.21) Egy idő múlva minden esetben lelepleződnek ezek a hamis próféták, mert nem teljesedik be, amit prófétálnak. „Ha a próféta az Úr nevében szól, és nem lesz meg, nem teljesedik be a dolog – ez az a szó, amelyet nem az Úr szólt, elbizakodottságból mondta azt a próféta...” (5Móz 18,22) Az Isten erkölcsi jellemét és beszédét ismerő hívő emberek azonban korábban is felismerik már a hamis prófétát, mert érzékelik, hogy nem Isten „hangján” szól: „Az én juhaim hallják az én szavam... és követnek engem... Idegent pedig nem követnek, mert nem ismerik az idegenek hangját.” (Jn 10,27.5)

3 Min alapszik Isten előre ismerése a jövőt illetően?

Jer 1,5 ■ „Mielőtt az anyaméhben megalkottalak, már ismer-telek, mielőtt az anyaméhből kijöttél, megszenteltelek és prófétának rendeltelek a népek közé.”

Ezék 11,5 ■ „Így szól az Úr: ...Ami lelketekben készül, én tudom.”

Dn 2,22 ■ „Ő jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat, tudja, mi van a sötétségben, és világosság lakozik vele!”

Jer 29,11 ■ „Mert én tudom az én gondolataimat, amelyeket felőletek gondolok...”

Ap csel 15,18 ■ „Tudja Isten öröktől fogva minden cselekedetét.”

Jer 1,12 ■ „Gondom van az én ígémre, hogy beteljesítsem azt.”

.....

.....

Így fogalmazhatjuk meg a választ az idézett igék alapján: egyrészt Isten „végéremehetetlen bölcsességén” alapszik, amellyel az emberek szabad választásait is előre ismeri, előre következtetni tud ezekre. Továbbá „a sötétség titkai” (1Kor 4,5) is nyilvánvalók előtte, ismeri Sátán és démonai szándékait, terveit, tevékenységét. Harmadszor, a saját előre meghozott, jól átgondolt terveit megvalósítani is képes mindenható hatalmánál fogva.

„Isten az ég és a Föld megteremtése előtt ismerte a jövő eseményeit... Nem a körülményekhez szabta szándékait, de hagyta, hogy a dolgok kialakuljanak, kifejlődjenek. Nem Ő állított elő helyzeteket, hanem előre tudta, hogy azok elő fognak állni. Az örök időktől elrejtett titok az a terv volt, amelynek a mennyei lények elpártolása esetén működésbe kellett lépnie.” (Ellen G. White, *The Signs of the Times*, 1897. március 25.)

Alázattal el kell ismernünk, hogy nem tudjuk teljes mértékben felfogni Isten „végéremehetetlen bölcsességét” (Ésa 40,28). A jövőt előre ismerő képességét sem tudjuk teljes mértékben megmagyarázni. Amint az Írás mondja: „Íme, ezek az ő útjainak részei, de mily kicsiny rész az, amit meghallunk abból!” (Jób 26,14); „Eszembe vettem Isten minden dolgát... Fáradozik az ember, hogy annak végére menjen, de nem mehet a végére. Sőt ha azt mondja is a bölcs ember, hogy tudja, nem mehet a végére.” (Préd 9,2)

A ténszerűség azonban előttünk van: amit Isten a jövőről előre kijelent – akár sok-sok idővel korábban –, az minden esetben pontosan beteljesedik. Semmi sem marad el belőle, még akkor sem, ha a prófécia által megjövendölt dolog előzőleg valószínűtlennek, hihetetlennek tűnt.

4 Milyen célból ad Isten kijelentést hívő népének a jövőről?

Jn 15,15 ■ „Nem mondalak többé titeket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit cselekszik az ő ura, titeket pedig barátainak mondtalak, mert mindazt, amit az én Atyámtól hallottam, tudtul adtam nektek.”

Rm 16,26 ■ „Most pedig megjelentetett a prófétai írások által, az örök Isten parancsolata szerint – hitben való engedelmesség céljából – minden népnek tudomására adatva.”

Jel 1,3 ■ „Boldog, aki olvassa és akik hallgatják e prófétálás beszédeit, és megtartják azokat, amelyek megíratk abban, mert az idő közel van.”

Jn 14,29 ■ „Most mondtam meg nektek, mielőtt meglenne, hogy amikor majd megsz, higgyetek.”

.....

Milyen megtisztelő ránk, méltatlan emberekre vonatkozóan, hogy Isten a barátainak mondja a benne bízókat, és ennek megfelelően bepillantást enged nekik a titokzatos jövőbe, ezen belül a maga szándékaiba, megváltási tervébe. Azért teszi ezt, hogy a jó és a gonosz földi történelemben zajló nagy küzdelmében tisztán lássunk, és hitbeli engedelmességgel betöltsük a nekünk előre elkészített jó cselekedeteket, tehát – bármilyen kicsiny részben is – hozzájáruljunk Isten tervei megvalósulásához. Ezt jelenti a prófétai beszéd „megtartása”. Ezenkívül hitet növelő, erősítő szerepe is van annak, amikor Isten előre adott prófétai kijelentéseinek a pontos beteljesedését szemléljük.

„[A Jelenések könyvében foglalt kinyilatkoztatás azért adatott,] hogy a János apostol korabeli és Isten jövőben élő népe is megértse az előtte álló veszélyeket és küzdelmet... [Vigasztalásul is adatott, hogy lássák:] Krisztus összeköttetése népével állandó. Ismeri valóságos állapotukat, figyeli magatartásukat, istenfélelmüket, odaadásukat... Az egyház, amely kötelességét teljesíti, nem pusztulhat el...” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Jelenések könyve c. fej.)

5 Milyen esetben ad Isten kijelentést a jövőről egyes személyeknek is az ő jövőendő sorsukat illetően?

1Móz 37,5–9 ■ „Álmodott látott József, és elbeszélte bátyjainak...: Kévéket kötöttünk a mezőn, és íme az én kévéim felkelt és felállt, a ti kévéitek pedig körülálltak, és meghajoltak az én kévéim előtt... Más álmot is álmodott, azt is elbeszélte bátyjainak...: Íme a Nap és a Hold, és tizenegy csillag meghajolt előttem.”

2Kir 23,16–17 ■ „Körültekintett Jósiás, és meglátta a sírokat, amelyek ott voltak a hegyen. Elküldött és elhozatta a csontokat a sírokból, megégette az oltáron, és megfertőz-

tette azt az Úr beszéde szerint, amelyet mondott Isten embere, aki e dolgot megjövendölte. És mondta: Miféle síremlék ez, amelyet látok? Feleltek neki a város férfiai: Isten emberének sírja ez, aki Júdából jött, és mindezeket megjövendölte a bételbeli oltár felől, amiket te most cselekedtél.” (Vö. 1Kir 13,1-3)

Ésa 44,28; 45,1-4 ■ *[Ilyen prófécia szólt előre, név szerint Círusról:]*
 „Azt mondja Jeruzsálemnek: megépíttessék, és a templomnak: alapja vettessék!... Így szól az Úr felkentjéhez, Círuszhoz, akinek jobb kezét megfogtam, hogy meghódoltassak előtte népeket... Az én szolgámért, Jákóbert, elválasztott Izráelemért, neveden hívtalak el, szeretettel szólítottalak, noha nem ismertél.”

Jn 21,18-19 ■ „Bizony, bizony mondom neked, amikor ifjabb voltál, felövezted magad, és oda mentél, ahova akartál. Amikor pedig megöregszel, kinyújtod kezedet, és más övez fel téged, és oda visz, ahová nem akarod. – Ezt pedig azért mondta, hogy megjelentse, milyen halállal dicsőíti meg majd Istent...”

.....

.....

.....

A fenti példákból láthatjuk, hogy Isten akkor ad kijelentést egyes személyeknek, sorsuk jövőbeni alakulását illetően, ha rendkívüli megpróbáltatás, netán mártíromság vagy különleges, Istentől kapott feladat vár rájuk. A rájuk vonatkozó prófétikus kijelentése felkészíti őket az előttük álló küzdelmekre és szenvedésekre vagy feladatokra. A prófécia által tudják, hogy Istennek célja van velük, hogy minden az ő javukért, üdvösségükért, valamint mások javáért és üdvösségéért történik, továbbá hogy Isten kegyelme mindenkor támaszuk lesz.

„Círuszt születése előtt több mint egy évszázaddal név szerint említette az ihletett ige. Isten Lelke leírta azt is, hogyan kell Babilont észrevétlenül elfoglalnia, és a foglyok szabadulásának utat készítenie. Dániel szabadulását az oroslánok verméből Isten felhasználta, hogy kedvező benyomást tegyen Círusz lelkére... [Amikor a próféta megismertette vele Ézsaiás próféciját,] szíve mélységesen megindult, és elhatározta: teljesíti Isten által kijelölt küldetését, szabadon bocsátja a júdeai foglyokat, és segít nekik az Úr temploma helyreállításában (vö. Ezsd 1,1–4; 6,3–5).” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, A foglyok hazatérése c. fej.)

„Péter kudarcot vallott, amikor eljött a próba ideje, de ismét alkalmat kellett kapnia, hogy bizonyítsa Krisztus iránti szeretetét. Azért, hogy megerősödhesék hite végső próbájára, az Üdvözítő feltárta előtte jövőjét. megmondta neki, hogy egy hasznos élet leélése után... valóban követheti majd Urát [az áldozathozatalban].” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Ismét a tengernél c. fej.)

6 Hogyan buzdít Isten minden hívőt a prófécia kutatására?

2Pt 1,19 ■ „Igen biztos nálunk a prófétai beszéd, amelyre jól teszitek, ha figyeltek mint sötét helyen világító szövétnekre [lámpásra], míg nappal virrad, és hajnalcsillag kel fel szívetekben.”

Lk 24,25–27 ■ „Ó, balgatagok és rest szívűek mindazok elhívésére, amiket a próféták szóltak! Avagy nem ezeket kellett-e szenvedni Krisztusnak [azaz a Messiásnak], és úgy menni be az ő dicsőségébe? És elkezdve Mózesről, valamint az összes prófétáról fogva magyarázta nekik minden írásban azokat, amelyek őfelőle megírtak.”

Dn 9,1-3 ■ „Dáriusnak, az Ahsvérus fiának első esztendejében, aki a médiabeliek nemzetségéből való volt..., uralkodásának első esztendejében én, Dániel, megfigyeltem a könyvekben az esztendők számát, amelyről az Úr ígéje lett Jeremiás prófétához, mely szerint hetven esztendőnek kell eltelni Jeruzsálem omladékain. Orcámat az Úr Istenhez emeltem, hogy keressem őt imádsággal, könyörgéssel, böjtöléssel, zsákban és hamuban.”

.....

.....

.....

Jézus tanítványai nem éltek volna át akkora megrázkódtatást Jézus halálakor, ha előzőleg figyeltek volna Jézus prófétikus kijelentéseire, és kutatták volna a helyettes áldozati haláláról szóló korábbi jövendöléseket.

„Jelenések könyve Isten mélységes dolgait tárja elénk. Ennek a Szentlélek sugallatára írt könyvnek az elnevezése [az eredeti szöveg szerint Apokalipszis, amelynek jelentése: elrejtett dolog leleplezése] ellentmond annak az állításnak, hogy bepecsételt könyv lenne... Akik kitérítik szívüket az igazság befogadására, megérthetik e könyv tanításait.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Jelenések könyve c. fej.)

Dániel magatartása, ahogyan alaposan és imádsággal kísérve kutatta a Jeremiás által adott prófeciákat, buzdító példa számunkra:

„Dániel és társai sokszor átolvasták a [Júda szabadulására vonatkozó] prófeciákat, amelyek körvonalazták, hogy mi Isten szándéka népével. Amikor az események gyors pergé-

se jelezte, hogy Isten erős kézzel munkálkodik a nemzetek között, Dániel különösen elgondolkozott az adott ígéreteken... Izráel miatt aggódva... ismételten tanulmányozta Jeremiás próféciait... A biztos prófétai beszédbe vetett hittel könyörgött az Úrhoz az ígéreték gyors beteljesedéséért.”
(Ellen G. White: *Próféták és királyok*, A foglyok hazatérése c. fej.)

Jézus második eljövetele előtt is különleges korban élünk, amikor sok-sok prófécia teljesedik. Úgy kutatjuk-e ezeket, mint egykor Dániel, és hozzá hasonlóan könyörgünk-e Isten jó ígéreteinek beteljesedéséért?

Az e heti adomány a szociális osztályt támogatja.

– A közösség szociális osztálya a rászorulókat anyagi vagy természetbeni támogatásban részesíti, a szükségleteknek megfelelően és a lehetőségekhez mérten.

A jövőbe mutató prófécíák három csoportja

1 Mivel kapcsolatosak – minden esetben – az Istentől származó, jövőbe mutató kijelentések?

Rm 16,25–26 ■ „Annak pedig, aki titeket megerősíthet az én evangéliumom és a Jézus Krisztus hirdetése szerint, ama titok kijelentése folytán, mely örök időtől fogva elhallgatott volt, most pedig megjelentetett a prófétai írások által, az örök Isten parancsolata szerint, hitben való engedelmesség végett minden népnek tudomására hozva.”

2Kor 1,20 ■ „Isten valamennyi ígérete Őbenne [Krisztusban] lett igenné és Őbenne lett ámenné...”

.....

.....

.....

A Szentírásban található, jövőbe mutató prófécíák minden esetben Isten megváltási tervével kapcsolatosak, középpontjukban a Megváltó személye és megváltó műve áll. A megváltás műve azonban a történelemben ágyazottan valósul meg, ezért történelmi vonatkozásokat is tartalmaznak az úgynevezett történelmi vázlatprófécíák. Sohasem a megváltás tervétől függetlenül jelentenek ki azonban valamit a jövőbeni történelemről.

Szükséges ezt hangsúlyozni, mert némelyek azt kérdezik: Miért nem szólnak a bibliai történelmi próféciaik például a Kínai Birodalomról, valamint más nagyhatalmakról és történelmi eseményekről, amelyek jelentősek voltak a maguk idején? Alapszabálynak tekinthető: Ha olyan prófeciamagyarázattal találkozunk, amely valamilyen történelmi, vagy akár mai politikai spekulációt tartalmaz, aminek semmi köze a megváltás művéhez, akkor azonnal megállapíthatjuk, hogy fals a magyarázat.

„Az egyes meghatározott eseményekre, valamint a Messiásra vonatkozó jövendölések keveredése egymással, avégből, hogy a Megváltóról szólók ne nélkülözzék a bizonyítékokat, az egyes eseményekre vonatkozók pedig ne legyenek hasztalanok. [...] Jézus Krisztus felé tekint mind a két szövetség, az Ószövetség várakozása tárgyát, az Újszövetség mintaképét, a kettő együtt középpontját látja benne.” (Blaise Pascal, 713., 240. töredék)

2 A jövőbe mutató próféciaik három fő csoportja:

– Nyílt (jelkép alkalmazása nélküli) kijelentések a megváltási terv bizonyos szakaszára vonatkozóan, lásd például:

2Tim 3,1–5 ■ „Az utolsó napokban nehéz idők állnak be, mert lesznek az emberek magukat szeretők... Inkább a gyönyörnek, mint Istennek szeretői, akiknél megvan a kegyesség látszata, de megtagadják annak erejét.”

– Pillanatkép-próféciaik, lásd például:

Ésa 7,14 ■ „Ezért az Úr maga ad nektek jelet: Íme a fiatalasszony fogan méhében és szül fiat, és nevezi azt Immánuelnek.” Vö. Mt 1,22–23

– Nagy távlatú, történelmi vázlatpróféciaik, lásd például:

Dn 2,31–45 (otthoni elolvasásra).

.....

.....

A végidőre vonatkozóan különösen sok nyílt kijelentést találunk a Szentírásban, de más korszakokra is vonatkoznak ilyen nyílt próféciaák. Lásd például: 5Móz 31,20; 32,16–17, vagy Pál apostol kijelentését az efézusi gyülekezet vénéinek: „Mert én tudom, hogy az én eltávozásom után gonosz farkasok jönnek közétek, akik nem kedveznek a nyájnak, sőt magatok közül is támadnak férfiak, akik fonák dolgokat beszélnek, kíváncsi vagyok, hogy a tanítványokat maguk után vonják.” (Ap csel 20,29–30)

A pillanatkép-próféciaák valamely konkrét személyről vagy korabeli eseményről szólnak oly módon, hogy bizonyos hasonlóság alapján belevillannak ebbe a jövőbe (illetve két esetben a múltba) tekintő „pillanatképek” a Megváltóra vagy a nagy küzdelem valamely szakaszára vonatkozóan.

A nagy távlatú történeti vázlatpróféciaák – amint ezt a Dániel könyve 2. fejezetében foglalt prófécianál is látjuk – az egész üdv-történetet átfogják, egészen Isten végső szabadításáig, és bizonyos határköveket jelölnek ki azon belül.

3 A pillanatkép-próféciaák jellegzetességei az előbbi példa szemléltetésével:

Ésa 7,14 ■ „Ezért az Úr maga ad nektek jelet: Íme a fiatalasszony fogan méhében és szül fiat, s nevezi Immánuelnek.”

.....

.....

Ha e prófécia szövegösszefüggését megnézzük (Ésa 7,1–13), akkor látjuk, hogy Júda Istentől elfordult királya, Akház vissza-

utasította a kegyelmes üzenetet, amelyet érdemtelensége ellenére küldött neki Isten Éσαιás próféta által. Elsődlegesen neki, illetve népének szólt az a jel, amelyet Isten ekkor kéretlenül is adott, főként a hívő maradék bátorítására a kialakult félelmetes történelmi helyzetben.

Máté evangéliuma úgy hivatkozik e próféciaira, hogy *szűznek* fordítja az itt szereplő héber szót, amely azonban önmagában csak fiatalasszonyt jelent, aki *szűz* is lehet, de már férjezett is. (Van a héber nyelvben egy külön szó a *szűz* jelölésére, és itt nem ez a szó található.) Határozott névelővel szerepel a fiatalasszony, tehát ismert személyre utal, aki várandós volt. Akház feleségére vonatkozik minden bizonnyal, akinek a megszülető gyermeke lett a későbbi Ezékiás király. Nem az anyát adta meg Isten jelként, hanem születendő gyermekét, akinek Immánuel lesz a neve. Ez a héber név a következőt jelenti: *Velünk az Isten*. Ezékiásra, aki felnőve apjának éppen az ellentétévé lett, tökéletesen ráillik e szimbolikus név. Ezt olvassuk róla az Írásban: „Kedves dolgot cselekedett az Úr előtt... Egyedül az Úrban, Izráel Istenében bízott, és nem volt hozzá hasonló utána Júda összes királya között, sem azok között, akik előtte voltak. Mert az Úrhoz ragaszkodott, és el nem hajlott tőle, megőrizte az ő parancsolatait... Vele volt az Úr mindenütt, ahová csak ment, előmenetele volt...” (2Kir 18,3–7) Ezzel a lelkületével, magatartásával Ezékiás király a Megváltó előképévé lett, aki majd az igazi Immánuel lesz. Személyében Isten jön el majd az emberek közé és lakozik velük, szó szerinti értelemben (vö. Jn 1,14). Tehát messiási prófeciává lett az az ígéret, amit Isten vigasztalásul, bátorításul adott az Éσαιás korabeli hívő maradéknak. Így hivatkozik rá Máté evangéliuma, és itt már – értelemszerűen – a *szűz* fordítást alkalmazza az anyára vonatkozóan (Mt 1,22–23).

Két olyan pillanatkép-prófécia is található a Szentírásban, amelyek a jövőbe mutatnak, de múltbeli történést is felvillantanak. Az egyik a Babilon királya bukásáról szóló gyászének kapcsán villant fel képeket Sátán bukásáról (Ésa 14,4–20), a másik a Tírusz kirá-

lyáról szóló gyászénekbe foglaltan villant fel képeket ugyanerről (Ezék 28,2–19). Alapot adott az összekapcsoláshoz, hogy e földi királyok elbizakodottan szinte istennek tekintették magukat. Hátátalan becsvágyuk volt, és Sátán állt mögöttük inspirátorként.

„A prófécia Tírusz fejedelmével jelképezi Lucifer hatalmát és kiválóságát... Kérem népünket, hogy tanulmányozza Ezékiel könyve 28. fejezetét... A kereskedésed kifejezés itt a romlott viselkedést jelképezi: Sátán haszonlesést elegyített tevékenységébe... Mennyei működésének jellegzetességei ugyanazok, mint amelyekkel az emberi eszközökön át is tevékenykedik... Kezdetről fogva ezekkel a módszerekkel vezeti félre és rontja meg az egész világot.” (Ellen G. White: *Különleges bizonyosságtételek*, B sorozat, 30. o.)

4 Vegyük számba a nagy távlatú történelmi vázlatprófécia jellegzetességeit a Dániel könyve 2. fejezetében található prófécia szemléltetésével!

Olvassuk el otthon gondosan a Dn 2,31–45-ben foglalt igeszakaszt, és ennek alapján válaszoljunk az alábbi kérdésekre:

- Mely történelmi időtől indul e vázlatprófécia áttekintése?
- Mely végpontig terjed a próféciaiban foglalt áttekintés?
- Milyen határköveket jelöl ki az üdvtörténet „országútján”?
- Milyen nézőpontból, milyen fő szempont szerint tekinti át e prófécia az üdvtörténet folyamatát?

.....

.....

.....

.....

A prófeciáknak erre a csoportjára az jellemző, hogy a kinyilatkoztatást közvetítő próféta korától kiindulva egészen Krisztus végső hatalomátvételéig felvázolják a megváltás műve egyes eseményeit, állomásait. Vázlatprófeciáknak nevezzük őket, mert nem mennek részletekbe, hanem csak bizonyos határköveket jelölnek ki a történelem, illetve az üdvtörténet országútján, és pedig minden esetben egy bizonyos nézőpontból. Olykor konkrét időmeghatározásokat is tartalmaznak. Minden esetben a megváltás műve diadalával, a bűntől és következményeitől való szabadulással, Krisztus dicsőséges hatalomátvételével végződnek.

Egy protestáns prédikátor, Kecskeméti Alexis János 1621-ben kiadott, Dániel könyvéről szóló prédikációs kötetéből idézzük: „Ahonnan meghamisítatnak azok, akik azt tanítják, hogy Dániel írását nem kell közönséges helyen magyaráznunk az egyházban: Valamely tudomány Krisztus országát prédikálja és annak igazságát állítja, szükséges azt tanítanunk. Ilyen Dániel írása... Valamely tudomány vigasztalást nyújt nekünk nyomorúságunk idején, szükséges azt prédikálnunk. Ilyen Dániel írása... Valamely tudomány a mi testünk feltámadásával és az örök élet bírásával biztat, szükséges azt tanítanunk. Ilyen Dániel írása. Hát szükséges tanítanunk.” (*Dániel próféta könyvének magyarázata*, Akadémiai Kiadó, Bp., 1974, 96–97. o.)

5 Összesen tíz történelmi vázlatprófeciát találunk a Szentírásban: Dániel könyve 2., 7., 8–9. és 11–12. fejezetében, Máté evangéliuma 24. fejezetében, Pál apostol Thesszalonikabeliekhez írt II. levelében, valamint Jelenések könyve 2–3. fejezetében, 6–8,1-ben, 8,2–11,19-ben és 12,1–22,5-ben.

Olvassuk el ezeket otthon, és állapítsuk meg, hogy megtalálhatók-e az előbb felismert jellegzetességek mindegyikben! Írjuk ki ezekből a prófeciákból azokat az ígéket, amelyek a végpontra, a megváltási terv dicsőséges célba érkezésére utalnak:

beszélő trombitának szavát hallottam, ezt mondta: Jöjj fel ide, és megmutatom neked, amiknek meg kell lenni ezután.”

.....

.....

A 16. századi reformátor-tanítók szinte mind intenzíven foglalkoztak a tíz történelmi vázlatpróféciával, és azokat a történeti-folytatólagos elv szerint magyarázták. Sokan közülük könyvet írtak Dániel és Jelenések könyvéről. Műveikben antikrisztusi korszakként azonosították a középkori egyházat, főként Dániel könyve 7. fejezete és Pál apostol thesszalónikai gyülekezetéhez írt II. levelének 2. fejezete alapján.

Ezt a világos azonosítást próbálta semlegesíteni két jezsuita szerző, akik közül az egyik (Francisco Ribera) a futurista magyarázatot, a másik pedig (Luis del Alcázar) a praeterista magyarázatot vezette be. Találó hasonlaltal írja egy adventista szerző, Le Roy Edwin Froom *Atyáink prófétai hite* c. könyvében, hogy a történeti folytatólagos értelmezéshez képest olyan ez a két ellentétes irányú ellenmagyarázat, mintha egy színpad függönyét teljes egészében elrántanánk az egyik vagy a másik oldalra, holott az egész színpadot takarja eredetileg.

A „sola Scriptura” elvet valló hívő próféciamagyarázók mindannyian a történeti folytatólagos elv alapján értelmezték a történelmi vázlatpróféciákat a reformáció utáni évszázadokban is, köztük Isaac Newton, valamint a 19. századi adventmozgalom ige-hirdetői, próféciamagyarázói is. Az észak-amerikai adventmozgalom fő alakja, William Miller is ezt az elvet követve jutott el fontos felismerésekig a beteljesedő próféciákat illetően.

Az e heti adomány a nyári Biblia-táborokat támogatja. – Hozzájárulás a táborok bérleti díjaihoz és költségeihez..

Min alapszik a próféciák megbízhatósága, beteljesedésük bizonyossága?

1 Hogyan vették át a próféták Istentől azokat a kiemelkedően fontos kinyilatkoztatásokat, melyeket a történelmi vázlatpróféciák tartalmaznak?

Dn 2,19; 8,1 ■ „Akkor Dánielnek megjelentetett az a titok éjjeli látásban. Áldotta akkor Dániel az eget Istenét... Belszár király uralkodásának harmadik esztendejében látomás jelent meg nekem, Dánielnek, azután, amely először jelent meg nekem.”

Dn 7,1 ■ „Belszár babilóniai király első esztendejében álmodt látott Dániel, fejének látásait az ő ágyában. Az álmodt akkor följegyezte, a dolog velejét elmondta.”

Jel 1,9–11; 4,1–2 ■ „Én, János... a szigeten voltam, amely Pátmosznak neveztetik, Isten beszédéért és Jézus Krisztus bizonyágtételéért. Lélekben voltam ott az Úr napján, és hallottam hátam mögött nagy szót, mint egy trombitaét, amely ezt mondta: Én vagyok az Alfa és az Ómega, az Első és Utolsó, amit látsz, írd meg könyvben, és küldd el a hét gyülekezetnek...!

Ezek után láttam, és íme egy megnyílt ajtó volt a mennyben. Az első szó, amelyet mint egy velem beszélő trombitának szavát hallottam, ezt mondta: Jöjj fel ide, és megmutatom neked, amiknek meg kell lenni ezután! Azonnal elragadtattam lélekben...”

Isten különleges fizikai állapotba helyezte a prófétákat a **látomás** idejére, számunkra ismeretlen természeti törvények alkalmazásával. Éber állapotban voltak, lelki-szellemi képességeik fokozottan működtek, a külvilág azonban megszűnt számukra. Amíg a látomás tartott, nem lélegeztek (Dn 10,17–18), belső életani folyamataik is mintegy felfüggesztettek, feltehetően azért, hogy az ebből származó belső ingerek se zavarják megfigyelőképességüket. Minden intellektuális és lelki képességük a látott és hallott dolgokra összpontosult. Olykor helyváltoztatást is átéltek a látomás állapotában (a fentiekén kívül lásd Ezék 8,1–3, vö. 2Kor 12,1–3), ami nem járt együtt tényleges fizikai helyváltoztatással, ők mégis olyan elevenen élték át, mintha valóság lett volna.

A **prófétikus álom** fizikai állapot tekintetében nem különbözött a közönséges álomtól. Álom idején a tudat nyugalmi állapotban van, nem érzékeli a külvilágot, ami alkalmas körülmény a kinyilatkoztatás zavaró hatások nélküli átvételére. Különbözik azonban a prófétikus álom más álmoktól abban, hogy álombeli állapotában éppúgy mennyei lényekkel lép érintkezésbe a próféta, mint a látomás állapotában. Továbbá mindvégig tudatában van annak, hogy isteni kinyilatkoztatást vesz át.

A próféták rendszerint megjelölik az esztendő – olykor még a napot és a helyszínt is –, amikor Isten szólt hozzájuk és üzenetet bízott rájuk. Valóságos történeti esemény volt tehát számukra az, amikor Isten megszólította őket.

„A Jánossal közlendő utasítás annyira fontos volt, hogy Krisztus jött el a mennyből, átadni szolgájának, utasítva őt, hogy küldje el a gyülekezeteknek...

Jánost száműzték Pátmoszra. Az elhagyatott szigeten többet érintkezett a mennyyel, mint élete többi részében...

Isten kinyilatkoztatta Jánosnak a jövőendő korokra vonatkozó tervét. Elragadtatott látása előtt megnyitotta a menny dicsőségét. Látta Isten királyi székét, hallotta a mennyei udvarokban visszhangzó éneket. Itt a kövek és sziklák között tartott fenn közösséget Alkotójával...” (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1906. július 26.)

2 Mire ügyeltek a próféták e kinyilatkoztatások továbbadásánál, megörökítésénél? Hogyan érvényesítették az ún. „prófétai fegyelmet”?

Jel 1,1-2 ■ „Jézus Krisztus kijelentése, amelyet adott neki Isten, hogy megmutassa az ő szolgálóinak, amiknek meg kell lenniük hamar. Ő pedig elküldve azt az ő angyala által, megjelentette az ő szolgálójának, Jánosnak, aki tanúbizonyosságot tett Isten beszédéről és Jézus Krisztus bizonyosságtételéről, mindenről, amit látott.”

Jel 22,18-19 ■ „Bizonyosságot teszek mindenkinek, aki e könyv prófétálásának beszédeit hallja: Ha valaki ezekhez hozzászól..., és ha valaki elvesz e prófétálás könyvének beszédeiből, Isten eltörli annak részét az élet könyvéből...”

1Kor 2,13 ■ „Ezeket prédikáljuk, nem olyan beszédekkel, amelyekre emberi bölcsesség tanít, hanem amelyekre a Szentlélek tanít.”

.....
.....
.....

Az ihletés arra is kiterjedt, hogy a próféták érzékelték a rájuk bízott üzenet jelentőségét, és élénken emlékezetükben tartották, míg szóban vagy írásban továbbadták a címzetteknek. Nem

csupán a próféták keze vagy szája szolgált eszközül az ihletésnél. Egész belső lényüket áthatotta az ihletés, beleértve intellektusukat és érzelmeiket is. Ezt követően a saját nyelvi készségeik szerint, annak stílusjegyeivel beszéltek el vagy írták le, amit láttak és hallottak. Abban is segítette őket a Szentlélek, hogy – az emberi nyelv lehetőségeihez képest – a legmegfelelőbb módon adják tovább a rájuk bízott kinyilatkoztatást. Egyes kulcskifejezések esetében különösen fontos volt, hogy rátaláljanak a legalkalmasabb szóra. A Szentlélek tehát mind a kinyilatkoztatás átvételekor, mind annak szó- vagy írásbeli közlése során segítette a prófétákat, természetfeletti szintre emelve természetes képességeiket.

A próféták „Isten szent emberei” voltak (2Pt 1,21). Érzékeny lelkiismeret, Isten és felebarátaik iránti szeretet jellemezte őket. Azonosultak a rájuk bízott üzenettel, és készek voltak átadni azt embertársaiknak akkor is, ha népszerűtlen volt, ha üldözés várt rájuk ezért. Tisztelték Istent, és tudatában voltak annak, hogy életfontosságú az üzenet, amelyet közvetíteniük kell. Semmit sem tettek hozzá Isten beszédéhez a maguk gondolataiból, és ki sem hagytak semmit a rájuk bízott üzenetekből. János apostol azt írja Pátmosz szigetén kapott látomását illetően, hogy egyszerűen csak tanúskodott mindarról, amit látott és hallott. Nem fűzött hozzá semmilyen – a saját gondolataiból származó – értelmezést vagy megjegyzést.

3 Megértették-e a próféták maradéktalanul a rájuk bízott, jövőre vonatkozó prófeciákat? Mely igék tanúskodnak arról, hogy Isten a végidőben élőknek is segítséget kívánt nyújtani e prófeciák által?

Dn 8,26–27 ■ „Az estéről és reggelről való látomás, amely megmondattott, igazság, te azonban pecsételd be a látomást, mert sok napra való. Én, Dániel... álmélkodtam ezen a látáson, és senki sem értette...”

Dn 12,8–9 ■ „Hallottam ezt, de nem értettem, és mondtam: Uram, mi lesz ezeknek vége? És mondta: Menj el, Dániel, mert be vannak zárva és pecsételve e beszédek a vég idejéig!”

1Pt 1,10–12 ■ „Amely üdvösség felől tudakozódtak és nyomozódtak a próféták, akik az irántatok való kegyelem felől jövendöltek: Nyomozódva, hogy mely vagy milyen időre jelentette ki azt Krisztus bennük levő Lelke, aki előre bizonyágot tett Krisztus szenvedéseiről és azok után való dicsőségéről. Akiknek megjelentetett, hogy nem maguknak, hanem nekünk szolgáltak azokkal, amelyeket hirdetnek most nektek azok, akik prédikálták nektek az evangéliumot az egeből küldött Szentlélek által, amelyekbe angyalok vágyakoznak betekinteni.”

Dn 12,4–10 ■ „Te pedig, Dániel, zárd be e beszédeket, és pecsételd be a könyvet a végső időig, tudakozódnak utána majd sokan, és nagyobbá lesz a tudás... Megtisztulnak, megfehérednek és megpróbáltatnak sokan, az istentelenek pedig istentelenül cselekesznek, és az istentelenek közül senki sem érti, de az értelmesek értik.”

.....

.....

.....

A korabeli címzettekén kívül későbbi korok emberei is Isten látóterében voltak egyes kinyilatkoztatások közlésekor. Szándékában áll, hogy írásban megörökített beszéde azoknak is szóljon, akik később – akár évszázadok múlva, vagy éppen az emberi történelem végidejében – élnek majd, és olvassák e prófétai kinyilatkoztatásokat. Számos prófétikus kijelentés csak sok idővel írásba foglalása után válik érthetővé és egyben útmutatóvá, bátorítóvá az akkor élő hívők számára.

A végidőben élőknek koruk rendkívüli történései is a próféciaalkalmas kutatásra ösztönzik. Értékes ígélet, hogy a próféciaalkalmas megértése nagyra növekszik ekkor, és „az értelmesek” mind érteni fogják, ami „megtisztulást”, hitbeli növekedést eredményez életükben.

4 Milyen hangsúlyos felhívással kezdte Jézus az Olajfák hegyén elmondott, nagy prófétikus beszédét? Mitől óvta tanítványait e beszéd során többször is?

Mt 24,3–25 ■ „Amikor pedig az Olajfák hegyén ült, hozzámertek a tanítványok magukban, mondván: **Mondd meg nekünk, mikor lesznek meg ezek, és micsoda jele lesz a te eljövetelednek és a világ végének?**

Jézus felelve nekik, mondta: Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket! Mert sokan jönnek majd az én nevemben, akik ezt mondják: Én vagyok Krisztus, és sokakat elhítenek... Sok hamis próféta támad, akik sokakat elhítenek... Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és nagy jeleket, csodákat tesznek, annyira, hogy elhítenek, ha lehet, a választottakat is. Íme előre megmondtam nektek!”

.....

.....

.....

„Krisztusban legyünk lehorgonyozva, meggyökerezve, hitben megalapozódva... Az ösellenfél kiválasztja azokat..., akik valami újszerűre és szokatlanra szomjaznak, akik késznek inni bármilyen éppen adódó forrásból... Az igaz pásztor hangjában azonban tévedhetetlen bizonyosság van, és

Ő az Isten törvénye iránti engedelmesség ösvényére vezeti nyáját... Az idegen hang annak hangja, aki nem tiszteli Isten szent, igaz, jó törvényét, és nem engedelmeskedik neki... Senki számára nem elkerülhetetlen, hogy félrevezessék... Az Írás figyelmeztet, hogy az utolsó napokban Sátán hamis jelekkel és csodákkal mesterkedik... Testvérem, óvakodjunk a tettetett szentségtől, amely megengedi Isten törvényének áthágását.” (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1885. november 17.)

„Eljön az idő, amikor Sátán Krisztusnak mondván magát, szemetek láttára csodákat fog tenni. Ha a lábaid nem áll szilárdan Isten igazságán, el fog tántorítani téged is alapzodról. Az egyedüli biztonság abban rejlik, ha úgy kutatunk az igazság után, mint rejtett kincs után. Ássatok mélyre az igazság megértéséért, mintha földi kincs megtalálásaért ásnátok. Tegyétek Bibliátokat mennyei Atyátok elé, és így esedeztetek: »Világosíts meg, taníts meg igazságodra!« Raktározzatok el elmétekbe Isten Igéjét...!» (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1888. április 3.)

5 Mely korábbi vázlatprófeciákra utalt Pál apostol az általa közvetített vázlatprófeciával összefüggésben?

2Thess 2,2–5 ■ „Hogy ne tántoríttassatok el egyhamar a ti értelmetektől, se ne háboríttassatok meg, se lélek által, se beszéd által, se nekünk tulajdonított levél által, mint ha itt volna már Krisztusnak ama napja. Ne csaljon meg titeket senki semmiképpen! Mert nem jön az el addig, mígnem bekövetkezik előbb a hitehagyás, és megjelenik a bűn embere, a veszedelem fia, aki ellene veti és fölébe emeli magát mindannak, ami Istennek vagy istentiszteletre méltónak mondatik, annyira, hogy maga ül be

istenként Isten templomába, kijelentve, hogy ő Isten. Nem emlékeztek-e, hogy megmondtam ezeket nektek, amikor még nálatok valtam?”

Vö. Dn 7,25; 8,11-25 ■ „[A „kis szarv”] sokat szól a Felséges ellen, a magasságos eggek szenteit megrontja, és véli, hogy megváltoztatja az időket és a törvényt. Az ő kezébe adtnak egy évig, két évig és fél évig... A sereg Fejedelméig növekedett, elvette tőle a naponkénti szolgálatot, és elvettetett az ő szentségének helye... A maga eszén jár, szencsés lesz az álnokság kezében, szívében felfuvalkodik... A fejedelmek Fejedelme ellen is feltámad, de kéz nélkül rontatik meg.”

.....

.....

.....

Pál apostol az „igen biztos prófétai beszédre” hivatkozva tette világossá a thesszalonikai hívők számára, hogy abban az időben nem volt még időszerű Krisztus visszajövetelét várniuk. Hivatkozott a Dániel könyve 7. és 8. fejezetében közölt történelmi vázlatprófeciákra, melyek szerint egy antikrisztusi hatalomnak kell még megjelennie Krisztus dicsőséges visszatérése előtt. Ez a hatalom „kéz nélkül rontatik meg”, vagyis mindaddig fennáll, míg „a kő le nem szakad kéz érintése nélkül”, tehát egészen Krisztus visszajöveteléig (Dn 2,34 vö. Mt 21,44).

Pál apostol „a bűn emberének”, „törvénytaposónak” nevezi azt a hatalmat, amely „beül Isten templomába”, azaz Isten betelepszik Isten egyházába, és önmagát teszi istenné, „a fejedelmek Fejedelme” fölé magasztalva magát. A Szentlélek ihletésére nevezte Pál apostol „hitehagyásnak” az általa előidézett változást, és „veszedelem fiának” e hatalmat. Egyetlen helyen szerepel még a Bibliában ez utóbbi kifejezés: Júdást nevezte Jézus a

veszedelem fiának főpapi imájában (Jn 17,12). Az az antikrisztusi hatalom tehát, akiről Dániel próféta és Pál apostol is beszél, hamis apostol lesz, mint Júdas. Krisztus nevét vallja, az ő tanítványaként mutatja be magát, de valójában elárulja a Megváltót, meghamisítja a róla szóló evangéliumot, továbbá törvénytírással buzdít, és üldözi Krisztus valódi követőit.

Láthatjuk tehát, hogy ugyanarról beszélnek a történelmi vázlatprófeciák, ha más-más kifejezést vagy jelképeket használnak is. Mintegy kiegészítik egymást, mert különböző nézőpontból mutatják be a megváltási terv körül folyó nagy küzdelmet.

6 Hogyan gondoskodott Isten arról, hogy jövőbe mutató prófétikus kijelentései az utolsó napokig fennmaradjanak? Milyen kijelentéseket tett Jézus az általa adott prófeciák beteljesedésének bizonyosságára vonatkozóan?

Jer 36,27–28 ■ „Szólt az Úr Jeremiásnak, miután a király megégette a könyvet és a beszédeket, amelyeket Báruk a Jeremiás szájából írt: Térj vissza, végy magadnak más könyvet, és írd bele azokat a szavakat mind, amelyek az előbbi könyvben voltak, melyet Jojakim, Júda királya megégetett.”

Mt 5,18; 24,35 ■ „Bizony mondom nektek, míg az ég és a föld elmúlik, a törvényből egy jóta vagy egyetlen pontocska el nem múlik, amíg minden be nem teljesedik... Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképpen el nem múlnak.”

.....

.....

.....

Jézus idézett kijelentése – értelemszerűen – az akkor már meglévő ószövetségi iratgyűjteményre vonatkozott. Nyilvánvalóan érvényes azonban a Szentírás újszövetségi részére is. A görög *i* betű, aminek az elnevezése *jóta*, a héber *jod* betűre utal, amely a héber ábécé legkisebb betűje. A *pontocska* a görög szövegben *szarvacska*, ami egyes héber betűk hajlatára utal. Vannak ugyanis olyan héber mássalhangzók, amelyek csak egy betűhajlat tekintetében különböznek valamelyik másik, hasonló betűtől. Jézus mondásának az értelme tehát ez: a legkisebb betű vagy betűhajlat sem veszhet el az Ő beszédét rögzítő szövegben. Az „én beszédeim” megjelölés Jézus Krisztus részéről az egész Szentírásra vonatkoztatható, mivel az ószövetségi próféták által is „Krisztus Lelke szólt” (1Pt 1,10–11). A bűneset utáni időben mindenkor Isten Fia közvetítette az embereknek szóló üzeneteket.

Ahhoz, hogy Isten kinyilatkoztatása minden korban világító lámpás lehessen, egészen az idők végezetéig, szükséges volt, hogy a prófétai írások szövege hibák, torzítások nélkül maradjon fenn. Hosszú évszázadokon át, egészen a könyvnyomtatás feltalálásáig (1450), csakis kézzel írt, sokszorosán átmásolt kéziratokban maradt fenn a szöveg. Mégis érvényesek a fent idézett igei kijelentések. A Gondviselés örködött a szöveg sértetlen fennmaradása felett.

Mindazonáltal nem valamilyen természetfeletti módon, hanem természetes úton történt a bibliai iratok szöveghű fennmaradása. Keletkezésüktől fogva különleges tisztelet övezte ezeket az iratokat, minthogy történelmi és személyes tapasztalatok fűződtek hozzájuk. Ennélfogva rendkívüli gondot fordítottak a szentnek tartott szövegek pontos másolására.

Egy Izmaél nevű rabbi például ilyen intelmet intézett egy fiatal írástudóhoz, kéziratmásolóhoz: „Fiam, légy elővigyázatos, hiszen a te munkád Isten munkája: Ha egy betűt kihagysz, vagy egy betűvel többet írsz, elpusztítod az egész világot.” (Idézi Kustár Zoltán: *Az Ószövetség szövege*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2010, 29. o.)

Az 1947-ben megtalált, i. e. 1-2. századból való holt-tengeri tekercsek – amelyek között csaknem minden ószövetségi könyv vagy annak töredéke megtalálható volt – erős bizonytságot szolgáltatottak a szöveg sértetlen fennmaradására vonatkozóan. Ugyanezt bizonyította a korai keresztény időkben való több száz újszövetségi kézirat vagy kézirat-töredék összehasonlítása is.

A feltételes ígéretet tartalmazó próféciák értelmezése

*Az Ábrahámnak adott hármasság ígéret
téves és helyes értelmezése*

I Mely igei kijelentések teszik nyilvánvalóvá, hogy az Isten áldásaira vonatkozó ígéretet feltételhez kötötték?

2Móz 19,5–6 ■ „Most azért, ha figyelmesen hallgattok szavamra és megtartjátok az én szövetségemet, úgy ti lesztek nekem valamennyi nép közt az enyéim, mert enyém az egész föld. És lesztek nekem papok birodalma és szent nép. Ezek azok az ígék, melyeket el kell mondanod Izráel fiainak.”

5Móz 28,1–2 ■ „Ha szorgalmasan hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, és megtartod, teljesíted minden parancsolatát, amelyeket én parancsolok ma neked, akkor a föld minden népénél feljebbvalóvá tesz téged az Úr, a te Istened. Akkor rád szállnak mind ezek az áldások, beteljesednek rajtad, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára.”

1Kir 9,2–7 ■ „Megjelent az Úr Salamonnak... és mondta: ...Ha te előttem jársz, amint járt Dávid, a te atyád, egyenes és tökéletes szívvel, úgy cselekedve mindenben, amint neked megparancsoltam, az én rendeléseimet és végzéseimet megtartod, akkor megerősítem birodalmad trónját Izráelben mindörökké... De ha elszakadtok ti és a ti fiaitok

**tőlem, és nem őrzitek parancsolataimat és végzéseimet...
hanem elmentek és idegen isteneknek szolgáltok..., ki-
gyomlálom Izráelt e föld színéről, amelyet nekik adtam...”**

.....

.....

.....

Isten ismételten kegyelmes ígéreteket adott Izráelnek, de világossá tette, hogy beteljesedésüknek az a feltétele, hogy Izráel megtartsa a szövetségi hűséget Isten iránt, teljesítse Isten minden parancsolatát.

2 Történelmének melyik időszakában kapott a zsidó nép különösen bőséges ígéreteket?

Jer 29,10–13 ■ „Ezt mondja az Úr: Mihelyt eltelik Babilonban a hetven esztendő, meglátogatlak titeket és betöltöm rajtatok az én jó szómat, hogy visszahozzalak titeket e helyre. Mert tudom az én gondolataimat, amelyeket felőletek gondolok, azt mondja az Úr, és az békességnek, nem háborúságnak gondolata, hogy kívánatos véget adjak nektek. Akkor segítségül hívtok engem, elmentek, imádtok engem, és én meghallgatlak titeket. Kerestek engem, és megtaláltok, mert teljes szívetekből kerestek engem.”

Jer 32,41–42 ■ „Örvendezni fogok, ha jót cselekedhetem velük, és biztosan beplántálhatom őket e földbe, teljes szívvel és teljes lélekkel. Mert ezt mondja az Úr: Amiképpen ráhoztam e népre mind e nagy veszedelmet, azonképpen hozom rajuk mindazt a jót, amelyeket felőlük mondok.”

Ésa 65,19–23 ■ „Vigadok Jeruzsálem fölött, örvendek népem fölött, és nem hallatik többé abban siralomnak és kiáltás-

nak szava! Nem lesz ott többé csupán néhány napot ért gyermek, sem vén ember, aki napjait be nem töltötte volna, mert az ifjú százesztendőős korában hal meg, és a bűnös százesztendőős korábanátkoztatik meg... Mint a fáké, oly hosszú lesz népem élete... Nem fáradnak hiába, nem nemzenek a korai halálnak, mivel az Úr áldottainak magva ők...”

Zak 8,3-5 ■ „Ezt mondja az Úr: Megtértem Sionhoz, és Jeruzsálem közepette lakozom. Jeruzsálem igazság városának neveztetik, a Seregek Urának hegye pedig szent hegynek. Ezt mondja a Seregek Ura: Agg férfiak és agg nők ülnek majd Jeruzsálem utcáin, és kinek-kinek pálca lesz kezében a napok sokasága miatt. És megtelnek a város utcái fiúkkal és leányokkal, akik játszadoznak annak utcáin.”

.....

.....

Az Úr megjövendölte Ésaiás és Jeremiás próféták által, hogy Isten kénytelen lesz súlyos fenytéket bocsátani Júdára megtérésük érdekében. Egyidejüleg azt is megígérte – ugyancsak Ésaiás, Jeremiás, valamint a fogság után működö Zakariás próféta által – hogy böségesen rájuk árasztja testi-lelki áldásait, ha a fenyték eléri célját, azaz igazán megtérnek. Visszaviszi öket hazájukba, és beteljesíti rajtuk mind azt a jót, amit korábban is szeretett volna adni nekik, de bálványimádásuk, parancsolatainak sokszoros áthágása miatt ezt nem tehetette.

Sokan félreértik ezeket az ígéreteket. Egyfelöl csodálkoznak azon, hogy nem teljesedtek be minden tekintetben Júda népén a fogság után, szó szerint úgy, ahogy hangzottak a fogság előtt. Másfelöl úgy értelmezik, például az Ésaiás könyve 65. fejezetéböl idézett kijelentéseket, hogy ezek az új földön fognak beteljesedni egy az egyben. Arra alapozzák ezt, hogy Jelenések 21,1

Ésa 65,17-et idézve szól az újjáteremtett Földről. Ezek az ígéretek azonban ténylegesen Júda fogságból hazatérő, hívő maradéknak adtak elsődlegesen. Ha maradéktalanul megtartották volna Isten parancsolatait, egészséges életmódjuk és Isten áldása folytán elkerülte volna őket a csecsemőhalandóság, és magas életkor lett volna jellemző körükben. Szemmel látható módon kiemelkedtek volna a többi nép közül, bizonyosságául annak, hogy gazdag áldások teljesednek be azon a népen, amely féli Istent és megtartja parancsolatait.

Ésaiás 65,20 külön magyarázatot igényel. Arról szól az igeverv második része, hogy ha valaki százéves korában hal meg, akkor ez még mindig korai elhalálozásnak számít. Továbbá ha egy bűnöst halálra ítélnék százéves korában, akkor még ő is rövid életet élt, ahhoz képest, hogy a nép nagyobb részének az élet-hossza a *fákéhoz lesz hasonló*. De mivel a fogság után nem stabilizálódott és nem teljesedhetett ki a jól indult reformáció, sőt eltorzult, nem teljesedhetek be az idézett ígéretek Júda népén. Tovább öröklődnek ezek az ígéretek, és csak az újjáteremtett Földön teljesülnek. Ott azonban – értelemszerűen – már nem testi-fizikai áldások formájában, nem szó szerint úgy, ahogy Júdában teljesedhetek volna. Az újjáteremtett Föld viszonyai között ezeknek a lelki lényege fog beteljesülni.

„Úgy tűnt, hogy Sátánnak sikerült megrontani Izráelt. Az Úr kezében tartotta az eseményeket, és a következő években alkalmat adott népének, hogy jóvá tegye a múltat... A száműzetésben, a nemzetek előtt megszegyenülten meg kellett tanulniuk az engedelmesség leckéjét. Ez későbbi boldogságuk elengedhetetlen feltétele volt. Amíg ezt nem tanulták meg, Isten nem tehetette meg érdekükben azt, amit szeretett volna... De nem taszítja el örökre azokat, akiket oly nagyon szeretett. A föld minden népe előtt meg fogja mutatni, hogy győzelmet hoz ki a látszólagos vereségből...” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, A sötétségén átsugárzó fény c. fejezet)

3 Mi volt az oka, hogy nem teljesedhettek be a fenti ígéretek a babiloni fogságból hazatért népen?

Mal 2,1-8 ■ „Most azért nektek szól ez a parancsolat, ti papok! Ha meg nem hallgatjátok, ha nem veszitek szívetekre, hogy dicsőséget adjatok az én nevemnek, azt mondja a Seregek Ura, átkot bocsátok reátok, és elátkozom a ti áldásotokat. Bizony elátkozom azt, ha nem veszitek szívetekre!... Mert a papnak ajkai őrzik a tudományt, és az ő szájából törvényt várnak... De ti elhajlottatok az útról, megbotránkoztatottak a törvénnyel, felbontottátok Lévi szövetségét.”

.....

.....

Malakiás, az Ószövetség utolsó prófétája, i. e. 400 körül működött. A babiloni fogságból hazatértek körében először egy pozitív, lelki újjáéledés és reformáció valósult meg. A lelkesedés azonban hamar kihűlt, a reformáció eltorzult, elment egy rideg, szélsőséges, emberalkotta törvényeskedés irányába. Malakiás könyve már ezeket az állapotokat tükrözi. Isten a papokat, Lévi fiait szólítja meg elsősorban, akik a bekövetkezett lelki hanyatlás, valamint az emberi átértelmezések, torzulások fő okozói voltak.

„A megígért áldásból Izraelnek sokat kellett volna kapnia a fogságból való visszatérésük utáni századokban. Isten azt akarta, hogy az egész Föld felkészüljön Krisztus eljövetelére... Az ígéretek azonban feltételesek voltak. Teljesedésük a nép engedelmességén múlt. A zsidóknak nem lett volna szabad megismételniük fogság előtti bűneiket...

A babiloni fogság kigyógyította őket a faragott képek imádásából. Miután visszatértek, nagy figyelmet szenteltek a valóságoktatásnak... Zorobábel, Ezsdrás és Nehémiás vezetése

idején a nép ismét elkötelezte magát az Örökkévaló parancsolatai és rendeletei megtartására... Végzetes rövidlátásuk miatt azonban elfordultak dicsőséges rendeltetésüktől... Törvényszegőkkel szembeni dorgálásában a próféta nem kíméli sem a papokat, sem a népet... A nép közül sokan nem hitből és szeretetből, hanem önző indítékból engedelmeskedtek... Külsőségekből álló szolgálatukkal nemzeti nagyságra akartak szert tenni. Nem lettek a világ világosságává, hanem elzárkóztak a világtól. Isten korlátozó intézkedéseit – a pogányokkal való házasság megtiltását és a környező népek bálványozó szokásaitól való elkülönülést – az Izrael és más népek közötti válaszfallá torzították... Az isteni parancsolatokat számtalan fárasztó követeléssel nehezítették meg, amelyeket ők maguk gondoltak ki. Minél távolabb voltak Istentől, annál szigorúbban tartották meg ezeket az előírásokat... Betemette őket az emberi hagyományok és rendeletek halmaza.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Izrael háza c. fej.)

4 Ha Isten népe elhajol, hűtlenné válik, akkor semmivé lesznek Isten rájuk vonatkozó ígéretei?

Rm 9,6 ■ „Nem lehet pedig, hogy meghíúsult legyen az Isten beszéde. Mert nem mindnyájan izraeliták azok, akik Izráeltől valók.”

Mt 21,43 ■ „Annakokáért mondom nektek, hogy elvételik tőletek Isten országa, és oly népnek adatik, amely megtermi annak gyümölcsét.”

1Pt 2,9 ■ [Pogány-keresztény gyülekezeteknek írta, nekik szóló körlevélben Péter apostol; lásd 1Pt 1,1:] „Ti pedig választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek annak hatalmas dolgait, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket.”

Vö. 2Móz 19,5-6

Ésa 65,17 ■ „Íme új egeket és új földet teremtek, a régiek ingyen sem említettnek, még csak észbe sem jutnak.”

Vö. Jel 21,1 ■ „Ezután láttam új eget és új földet, mert az első ég és az első föld elmúlt...”

.....

.....

.....

„Amit Isten a választott nép által akart tenni a világért, ma megvalósítja egyháza által. »Kiadta a szőlőt más munkásoknak« (Mt 21,43), a szövetségét megtartó népnek... Az Úrnak mindig voltak a földön hűséges képviselői... Istennek ezek a tanúi a lelki Izrael közé számítanak, és az Úr beteljesíti rajtuk ősi népének tett minden szövetségi ígéretét.”
(Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Izrael háza c. feje.)

5 Milyen három nagy ígéretet kapott Ábrahám Istentől? Beteljesedtek-e ezek test szerinti leszármazottain? Vagy ezután lenne még várható a beteljesedésük?

1Móz 12,1-3 ■ „Mondta az Úr Ábrámnak: Eredj ki a te földedből, a te rokonságod közül, a te atyád házából a földre, amelyet én mutatok neked. Nagy nemzetté teszek, és megáldlak téged, felmagasztalom nevedet, és áldás leszel. Megáldom azokat, akik téged áldanak, és aki téged átkoz, megátkozom azt, és megáldatnak tebenned a föld összes nemzetségei.”

1Móz 13,11-17 ■ „Választotta Lót magának a Jordán egész mellékét, és elköltözött Lót kelet felé... Az Úr pedig mondta Ábrámnak, miután elvált tőle Lót: Emeld fel szemedet,

tekints arról a helyről, ahol vagy, északra, délre, keletre és nyugatra, mert mind az egész földet, amelyet láatsz, neked adom és a te magodnak örökre. Oolyanná teszem magodat, mint a föld pora, ha valaki megszámlálhatja a föld porát, a te magod is megszámlálható lesz. Kelj fel, járd be ez országot hosszában és szélében, mert neked adom azt.”

1Móz 15,5 ■ *[Ilyen hasonlattal is megerősítette Isten az ígérést Ábrahámnak:]* „Tekints fel az égre, számláld meg a csillagokat, ha azokat megszámlálhatod, mert így lesz a te magod.”

1Móz 22,17–18 ■ „Megáldván megáldlak téged, bőségesen megsokasítom a te magodat, mint az ég csillagait, mint a fővényt, mely a tenger partján van, és a te magod örökség szerint fogja bírni ellenségei kapuját. És megáldatnak a te magodban a föld összes nemzetségei...”

„Ábrahám feltétlen engedelmessége a hit egyik legszebb bizonyítéka az egész Szentírásban. Számára a hit »a remélt dolgok valósága és a nem látott dolgokról való meggyőződés« volt (Zsid 11,1). Isten ígéreteiben bízva a teljesedés egyetlen külső bizonyítéka nélkül, otthagya otthonát, rokonságát, szülőföldjét, és elindult, hogy kövesse Istent, noha nem tudta, merre fogja vezetni...

Ábrahám hite a tetteiben nyilvánult meg... Az igazi hit engedelmességben nyilvánul meg. Jézus Krisztus ezt mondta a hitetlen zsidóknak: »Ha Ábrahám gyermekei volnátok, Ábrahám dolgait cselekednétek.« (Jn 8,39)” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, Ábrahám elhívása; Hitpróba c. fej.)

Mivel Isten igazmondó, és Pál apostol előbb idézett kijelentése szerint lehetetlen, hogy az Ő beszéde megghiúsuljon, sokan úgy vélik – nemcsak a vallásos zsidók közül, hanem nagy számú keresztény is –, hogy még ezután várható az ábrahámi ígéretek beteljesedése az ő test szerinti leszármazottain. Abban bíznak, hogy stabilan a zsidó népé lesz újra az a terület, amit Isten egykor Ábrahámnak ígért, továbbá nagy néppé lesznek ott, és áldására lesznek az egész földnek. Hozzákapcsolják ehhez azt a reménységet is, hogy a jeruzsálemi templom újra megépül és foly-
nak majd benne a szertartások.

Ez a várakozás azonban téves, hiszen Jézus Krisztus a halála előtt néhány nappal világosan kijelentette: „Elvéteitek tőletek Isten országa, és átadatik oly népnek, amely megtermi annak gyümölcsét.” Péter apostol pedig meg is nevezi – már szintén idézett kijelentésében –, hogy kiknek adatott át: a különböző népek közül való zsidó és nem zsidó Krisztus-követőknek, azaz az újszövetségi hívó egyháznak. A testi leszármazás szerinti Izráelnek nincs többé üdvtörténeti szerepe, megbízatása. Azt is kijelentette Isten Dániel próféta által, hogy a Messiás helyettes áldozati halálának beteljesítése „véget vet az áldozatoknak” (Dn 9,27).

„Sátán ebben a tekintetben sok lelket nagyon megtévesztett... A régi Jeruzsálem sohasem épül fel többé. Sátán minden erejével arra törekszik, hogy Isten gyermekeinek figyelmét... ezekre a dolgokra terelje. Ez visszatartja őket attól, hogy az Úr jelenlegi munkájára fordítsák figyelmüket, és elhanyagolják az előkészületet az Úr nagy napjára.” (Ellen G. White: *Korai írások*, Az egybe gyűjtés ideje c. feje.)

Simon-Sámuel Frug (1860–1916) dél-ukrajnai zsidó költő *Fövény és csillagok* című, megrendítő versét idézzük még. Környezetében súlyos antiszemita támadások, pogromok történtek, versében töprengését örökíti meg, miért nem teljesednek népén maradéktalanul az Ábrahám leszármazottainak ígért áldások:

Hold fénye süt, a csillagok ragyognak,
éj fátyla lebben völgyön és hegyen;
vén, sárgult lapú könyv hever előttem,
azt forgatom tűnődve szüntelen.

Olvasgatom a szent, s oly drága esküt,
és szinte hallom: „népem, esküszöm,
számos leszel, miként fűvény a parton,
és mint égen a csillagözön.”

Uram, teremtőm! Ugye, beváltatlan
az ígéreted sohasem marad?
Ha eljön az ideje, s itt a helye,
ugye betartod áldó, szent szavad?

Mert az egyik fele már megvalósult,
ennek magam is tanúja vagyok:
olyanok lettünk, mint fűvény a parton,
mit kényre-kedvre ki-ki megtapod.

Bizony, bizony homok és murva lettünk,
szabad préda a durva talp alatt,
de mit a csillagokról említettél,
az a jóslat, Istenem, hol marad?

(Gréda József fordítása)

6 Kik öröklik az Ábrahámnak adott ígéreteket, kiken és hogyan teljesedik be mind a három ígéret?

Rm 4,16 ■ „Azért hitből, hogy kegyelemből legyen, hogy erős legyen az ígéret az egész magnak, nemcsak a törvényből valónak, hanem az Ábrahám hitéből valónak is, aki mindnyájunknak atyánk.”

Rm 4,13-14 ■ „Nem a törvény által adatott az ígéret Ábrahámnak vagy az ő magvának, hogy e világ örököse lesz, hanem a hit igazsága által. Mert ha azok az örökösök,

akik a törvényből valók, hiábavalóvá lett a hit, és haszontalanná az ígéret.”

Gal 3,28–29 ■ „Nincs zsidó, sem görög, nincs szolgál, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok Krisztus Jézusban. Ha pedig Krisztuséi vagytok, tehát az Ábrahám magva vagytok, és ígéret szerint örökösök.”

.....

.....

Isten ígéretei nem hiúsulnak meg, hanem átöröklődnek azokra, akik betöltik a megvalósulás feltételeit. Pál apostol kifejti, hogy a három nagy ígéret nem csupán Ábrahám test szerinti leszármazottaira vonatkozott, hanem Ábrahám hitbeli gyermekeire is. Bár teljesedett volna a test szerinti leszármazottakon is, de ez nem történhetett meg az ószövetségi választott nép hűtlenségei és törvényszegései miatt. Maradéktalanul öröklik viszont az ígéreteket Ábrahám hitbeli utódai, örökösei. Pál apostol azt írja, hogy a „magodnak adom ezt a földet” ígéret a megváltás műve célba érkezésekor fog beteljesedni, amikor Isten „a világot adja örökségül” a megváltott hívő népnek, tehát az egész világot, az újjáteremtett Földet (vö. Zsolt 37,9–29). Ábrahám hitbeli utódai – a megváltott emberek a történelem során élt minden nemzedékből – valóban oly sokan lesznek, mint az ég csillagai és a tenger fővenye. Az is beteljesedik rajtuk, hogy áldássá lettek már itt a Földön környezetük számára, és áldásul lesznek Isten összes teremtménye számára is az örökkévalóságon át. Pál apostol így érvel: ha a *mag* szót egyes számban vesszük – minthogy a héber szónak (*zera*) egyes és többes számú jelentése is lehet –, akkor a „megáldatik magodban a föld összes nemzetsége” ígéret a Megváltóra vonatkozik. Ennélfogva Krisztus hívő követői Ábrahám örököseivé lesznek Őbenne, Óáltala.

Az e heti adomány az eleki szociális otthon munkáját támogatja.

A pillanatkép-próféciaák értelmezése

Szemléltető példa: 2Sám 7,12–16

A jövőbe mutató proféciaák egyik csoportját a pillanatkép-próféciaák alkotják. A II. tanulmány 3. pontjánál már szó volt arról, mi jellemzi ezeket a proféciaakat. Elevenítsük fel az erről tanultakat, olvassuk el újra a II. tanulmányból ezt a szakaszt. Most az ilyen típusú proféciaák értelmezésének alapelveit ismerjük meg egy példán szemléltetve.

I Hogyan ismerhető fel, hogy pillanatkép-prófeciáról van szó? Példánk esetében miből tűnik ki, hogy nemcsak Dávid fiáról és utódjáról, Salamonról szól a profétikus ígélet, hanem az eljövendő Messiás-királyról is?

2Sám 7,12–16 ■ „Amikor napjaid betelnek, és elalszol a te atyáiddal, feltámasztom utánad a te magodat, aki ágyékdoból származik, és megerősítem az ő királyságát. Ő fog házat építeni az én nevemnek, és megerősítem az ő királyságának trónját mindörökké. Leszek neki atyja, és ő lesz nekem fiam, aki amikor gonoszul cselekszik, megfenyítem emberi vesszővel, emberek fiainak büntetésével, mindazáltal irgalmasságomat nem vonom meg tőle, miképpen megvontam Saultól... Állandó lesz a te házad, a te országod mindörökké tiéd lesz, a te trónod erős lesz mindörökké.”

Vö. Zsid 1,5 ■ „Mert kinek mondta valaha az angyalok közül...: Én leszek neki Atyja, és ő lesz nekem fiam.”

.....

.....

Dávid akkor kapta az idézett prófétikus ígéretet, amikor tervezte, hogy templomot épít az Úrnak. Isten azonban kijelentette, hogy ezt a feladatot fiának adja, de egyben kegyelmes ígéretet is közvetített neki országa, királysága fennállásáról.

Figyelembe kell venni azonban, hogy az *Újszövetségben* a *Zsidókhoz írt levél* úgy hivatkozik e prófécia egyik részletére mint messiási jövendülésre. Abban a szövegösszefüggésben idéz egy gondolatot belőle, amely – számos messiási próféciaival együtt – arról tanúskodik, hogy a Messiás nem tekinthető angyalnak, mert több, sokkal több annál.

E szerint nemcsak Dávid fiáról és a királyságban közvetlen utódáról, Salamonról szólt ez az ígéret, hanem pillanatképek villannak bele a jövendülésbe az eljövendő Messiásról is. Salamon mintegy előképe itt a Messiásnak, mert fennállnak bizonyos hasonlóságok, párhuzamok közöttük.

Mivel ismerjük a Bibliából Salamon időskori hitehagyásának a történetét, megütközhetünk azon, hogy miképpen lehet Salamon Krisztus előképe. Mint látjuk, utal is a prófécia arra, hogy Salamon később „gonoszul cselekedett”, uralkodása első szakaszában azonban valóban istenfélő, Szentlélektől vezérelt módon élt és uralkodott Izráel felett.

„Salamon ifjúkorában elfogadta Dávid akaratát, és hosszú éveken át becsületesen élt. Életét az Isten parancsolatai iránti szigorú engedelmség jellemezte... Határozottsága, istenfélelme, méltányossága és nagylelkűsége kiváltotta alattvalói hűségét, valamint sok ország uralkodóinak csodálatát és tiszteletét... Salamon uralkodása elején nagy tisztelet övezte az Úr nevét... Egy ideig Izráel a világ világossága volt...” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Salamon c. fej.)

2 Mi az első két alapvető hasonlóság Salamon és a Messiás között?

2Sám 7,12 ■ „Amikor napjaid betelnek, és elalszol a te atyáiddal, feltámasztom utánad a te magodat, aki ágyékdoból származik, és megerősítem az ő királyságát.”

Vö. Rm 1,2-3 ■ „Amit előre megígért az ő prófétái által a szent írásokban az ő Fia felől, aki Dávid magyából lett test szerint.”

Vö. Jn 18,37 ■ „Mondta azért neki Pilátus: Király vagy-e hát te csakugyan? Felelt Jézus: Te mondod, hogy én király vagyok...”

.....

.....

Az ember fiává lett Isten Fia éppúgy Dávid leszármazottja lesz e prófécia szerint, mint Salamon. Ez az első hasonlóság. Mély jelentősége van ennek, mert a Messiás Dávid leszármazottainak a láncolatába lép be, testlételekor abban az állapotában veszi magára az emberi természetet, amely Dávid utódainak az örökéleti láncolatában akkor található volt.

„Krisztusnak »a mi nyomorúságos testünk«-ben (Fil 3,2) kellett eljőnnie, »emberekhez hasonlónak lévén« (Fil 2,7)... Az elkorcsosult emberiség gyengeségeit vette magára. Csak így menthette ki az embert a romlás legmélyéről.” (Ellen G. White: *Velünk az Isten*, A megkísértés c. fej.)

A második hasonlóság az, hogy a Messiás is király, csak hogy a Salamon királyságát messze felülhaladó értelemben. A dicsőségben visszatérő Krisztus úgy jelenik meg majd, mint akinek a fején – jelképes ábrázolással – „sok korona van”, és ezt a nevet viseli: „királyok Királya és uraknak Ura” (Jel 19,12.16).

3 Miben ismerhető fel egy további, fontos hasonlóság?

2Sám 7,13 ■ „Ő fog házat építeni az én nevemnek...”

Vö. Jn 2,19–21 ■ Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt... – Ő pedig az ő testének templomáról szólt.”

Vö. Mt 16,18 ■ „Ezen a kősziklán építem fel az én egyházamat, és a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat.”

Vö. 1Pt 2,3–5 ■ „Mivelhogy ízleltétek, hogy jóságos az Úr, akihez járulva, mint élő, az emberektől ugyan megvetett, de Istennél választott, becses kőhöz, ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá, szent papsággá...”

.....
.....
.....

Az Úr temploma megépítésére vonatkozó ígélet beteljesedése Salamonra vonatkozóan közismert. Kevésbé ismert, hogy Jézus is templomépítő, mégpedig több értelemben.

János evangéliuma idézi Jézus szavát, miszerint szolgálata elején, a jeruzsálemi templom első megtisztításakor kijelentette, hogy ellenségei megölik, „lerontják teste templomát”, Ő azonban három nap alatt megépíti. Ez lesz a végső, nagy jel a zsidó vallási vezetőknek, hogy kicsoda Ő a valóságban. Ahhoz, hogy e próféciónak a beteljesedését megértsük, szükséges feltenni a kérdést: Miért volt Jézus teste „templom”? A Szentírás szerint valódi értelemben ott beszélhetünk csak templomról, ahol Isten – láthatóan vagy láthatatlanul – jelen van. (Lásd ezzel kapcsolatban az alábbi ígéket: 2Móz 25,8; Ezék 11,6; 1Kor 3,16; Jel 21,22.) Krisztus emberi teste templom volt, mert Isten lakozott benne, amint Pál apostol Kolossébeliekhez írt levelében is olvashatjuk:

„Őbenne lakozott az istenségnek egész teljessége testileg.” (2,9) Így sem értjük még azonban rögtön, hogy mire utalt Jézus, amikor arról szólt, hogy miután megölik, ellenségei lerontják ezt a templomot, Ő három nap alatt megépíti. Azért nem értjük azonnal, mert Jézus valóságosan meghalt, így ő nem is támaszthatta fel magát, hanem, amint az Írás mondja, az Atya támasztotta fel Őt a Szentlélek által (lásd pl. Ap csel 3,15; Rm 8,11). Krisztus azonban nem abban a roncsolt testben jelent meg már tanítványai között, amelyben meghalt, hanem ép, megdicsőült, magasabb rendű testben. Miután az Atya feltámasztotta Őt a Szentlélek által – és ezáltal igazolta emberfiaként élt élete bűntelenségét, valamint elfogadta helyettes áldozatát –, Jézus azonnal visszavette halhatatlan isteni életét és teremtő hatalmát, ahogy korábban is kijelentette: „Azért szeret engem az Atya, mert leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem... Van hatalmam letenni azt, és van hatalmam ismét felvenni azt.” (Jn 10,17–18) Visszavett isteni teremtő hatalmával tette éppé és teremtette újjá testét.

„Amikor a hatalmas angyal szava elhangzott Krisztus sírjánál – ezt mondva: »Atyád hív téged« –, az Üdvözítő előjött a sírból azzal az élettel, amely önmagában volt... Most teljesedett be a prófécia, amelyet a papoknak és a főembereknek mondott: »Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt.«” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Feltámadott az Úr c. fej.)

Továbbá Krisztus abban az értelemben is templomépítő, hogy újszövetségi egyházának Ő az építője, szüntelen folyó közbenjáró szolgálata és a Szentlélek munkája által, akit Ő küld egyháza építésére. Ez a templom nem kőből készült, hanem az igazán hívők „élő köveiből” épül fel, és „növekedik szent templommá az Úrban” (Eféz 2,20–22). Ebben a „templomban” Krisztus mindenkor jelen van a Szentlélek által: Mt 28,20.

Egy másik messiási prófécia is úgy szólt előre a Messiásról, mint templomépítőről: „Íme egy férfiú, a neve Csetete [vagy Sarjadék]... és megépíti az Úrnak templomát. Mert ő fogja megépíteni az Úrnak templomát, és nagy lesz a dicsősége, ülni és uralkodni fog az Ő székében, pap is lesz az ő székében, és békeség tanácsa lesz kettőjük között.” (Zak 6,12–13)

4 Mi a negyedik hasonlítási pont, amire az újszövetségi hivatkozás is utal (Zsid 1,5)?

2Sám 7,14 ■ „Én leszek neki atyja, és ő lesz nekem fiam...”

Vö. **2Sám 12,24–25** ■ „Megvigasztalta Dávid az ő feleségét, Bethsabét... és szült fiat, nevezte annak nevét Salamonnak, és az Úr szerette őt, amint megüzente Nátán próféta által, aki nevezte az ő nevét Jedidjának, az Úrért.”

Vö. **1Kir 3,3** ■ „Szerette pedig Salamon az Urat, járt Dávidnak, az ő atyjának parancsolataiban...”

Vö. **Mt 3,17** ■ „Íme egy égi hang ezt mondta: Ez amaz én szeretett fiam, akiben én gyönyörködöm.”

Vö. **Jn 14,31** ■ „Szeretem az Atyát, és úgy cselekszem, amint az én Atyám parancsolta nekem...”

.....

.....

.....

A *Jedidjah* név, amit Isten adott a megszülető gyermeknek, Salamonnak, prófétikus név volt. A jelentése ugyanis ez: „akit az Úr kedvel, akiben az Úr örömét leli”. Salamon méltó lett erre a névre ifjúkorában és élete első szakaszában. Szerette az Urat, és az Úr is szerette őt. Még sokkal inkább igaz ez azonban a Messiásra, Jézusra vonatkozóan. Jézus a legszorosabb, legbenső-

ségesebb kapcsolatot ápolta Atyjával egész földi életében. Ez volt a hitvallása: „Nem a magam akaratát cselekszem, hanem annak akaratát, aki elküldött engem, az Atyáét...” (Jn 5,30). „Aki küldött engem, énvelem van. Nem hagyott engem az Atya egyedül, mert én mindenkor azokat cselekszem, amelyek neki kedvesek.” (Jn 8,29)

5 Mi az viszont, ami csak Salamonra vonatkozik a próféciában? És mi az, ami csak Jézusra?

2Sám 7,14–15 ■ „Mikor gonoszul cselekszik, megfenyítem őt emberi vesszővel és emberek fiainak büntetésével, mindazáltal irgalmasságomat nem vonom meg tőle, miképpen megvontam Saultól...”

Vö. **1Kir 11,4–12** ■ „Mikor megvénült Salamon..., nem volt már szíve tökéletes az Úrhoz, az ő Istenéhez, amint az ő atyjának, Dávidnak szíve... Gonosz dolgot cselekedett Salamon az Úr szeme előtt, nem követte olyan tökéletességgel az Urat, mint Dávid, az ő atyja... Mondta azért az Úr Salomonnak: Miután... nem őrizted meg az én szövetséget és az én rendeléseimet,... elszakítom tőled az országot, és adom a te szolgádnak. Mindazáltal míg élsz, nem cselekszem ezt Dávidért, a te atyádért, hanem a te fiad kezétől szakítom el.”

2Sám 7,13–16 ■ „Megerősítem az ő királyságának trónját mindörökké... Állandó lesz a te házad, országod mindörökké tiéd lesz, trónod erős lesz mindörökké.”

Vö. **Dn 7,13–14** ■ „Láttam éjszakai látásokban, és íme az ég felhőiben, mint valami Emberfia jött, ment az öreg korúhoz, és elébe vitték őt. Adott neki hatalmat, dicsőséget és országot, minden nép, nemzet és nyelv neki szolgált, az ő hatalma örökkévaló hatalom, amely el nem múlik, és az ő országa meg nem rontatik.”

„A nagyság csúcsára emelkedett és a jólét ajándékaival körülvelt Salamon megszédült, elveszítette egyensúlyát, és elbukott. A világ folytonosan dicsőítette, és végül képtelen volt ellenállni a hízelgésnek... Hagyta, hogy az emberek úgy beszéljenek róla, mint aki a legméltóbb a dicsőítésre annak az épületnek a páratlan nagyszerűségéért, amelyet pedig eredetileg az Úrnak, Izráel Istenének dicsőségére terveztek és építettek.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, A bűn következményei c. fej.)

„Mintha álomból ébresztette volna fel Salamont az az ítélet, amelyet Isten ellene és családja ellen kimondott. Lelki ismerete felébredt, és igazi megvilágításban kezdte látni oktalanságát. Kiábrándultan, testben és lélekben elerőtlenedve, elfáradva és megszomjazva fordult el a föld repedezett kútjaitól, hogy újra ihasson az élet Forrásából.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Salamon megtérése c. fej.)

Izráel országa és a dávidi királyság örökkévaló fennállására vonatkozó ígéret feltételes volt, amint ezt az előbbieken láttuk. Ezért nem is teljesezhetett be Salamonon és utódain, maradéktalanul beteljesedik viszont a Messiás örök országa és örökké tartó uralma által.

„Dicső ígéreteket kapott Dávid és házanépe az örökkévalóságra vonatkozó ígéretekkkel, amelyeknek a végső beteljesedése Krisztusban következik majd el.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, Dávid utolsó évei c. fej.)

6 Milyen alapelveket állíthatunk fel mindezek alapján a pillanatkép-próféciaák értelmezésére vonatkozóan?

2Tim 2,15 ■ „Igyekezz, hogy Isten előtt becsületesen megállj..., mint aki helyesen hasogatja [elemzi, értelmezi, magyarázza] az igazság beszédét!”

Annak érdekében, hogy megfeleljünk ennek az igei kívánalomnak, rögzítenünk kell magunkban, majd pedig következetesen alkalmaznunk az értelmezés alapelveit a pillanatkép-próféciaakra vonatkozóan:

– Meg kell vizsgálnunk, hogy az adott próféciaira nem hivatkozik-e valahol az Újszövetség úgy, mint messiási próféciaira. Azt is figyelembe kell vennünk, ha valamelyik másik messiási próféciaival párhuzamos kijelentés található benne.

– A próféciaák e csoportjánál mindig vannak bizonyos hasonlításai pontok az előkép esemény vagy személy és az üdvtörténet szempontjából fontos jövőbeni esemény, avagy a Messiás személye között. Meg kell keresnünk, melyek ezek a hasonlóságok, amelyekre a prófécia külön rá akarja irányítani a figyelmünket.

– Nem szabad azonban túlfeszíteni a párhuzamot, nem kell próbálkoznunk azzal, hogy az előkép személyre vagy eseményre vonatkozó kijelentéseket minden pont tekintetében alkalmazzuk a későbbi Messiásra vagy üdvtörténeti eseményre. Mint e tanulmányban is láttuk, lehetnek közös vonások, de olyanok is, amelyek csak az előkép személyre vagy csak a Messiásra vonatkoznak.

Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja.

– Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola működési költségeihez.

A történelmi vázlatproféciák értelmezésének alapelvei – I.

*A szöveggörnyezet, a szerkezet, a hangsúlyos részek és a kis részletek megfigyelése
– szemléltető példa: Dn 2,31–45*

1 Vegyük figyelembe mindenekelőtt e prófécia szöveggörnyezetét! Milyen körülmények között adta Isten ezt a kinyilatkoztatást Nabukodonozornak, majd Dánielnek is a jelképes ábrázolás magyarázatával együtt?

Dn 2,1–29 ■ „Nabukodonozor uralkodásának második esztendejében álmot látott Nabukodonozor, és nyugtalan lett lelke, mert álma félbeszakadt. És mondta a király, hogy hívják az írástudókat, varázslókat, bűbajosokat és káldeusokat, hogy fejtsék meg a király álmát... Mondta nekik a király: Álmot láttam, és nyugtalan a lelkem megtudni az álmot...

Felelt Dániel a király előtt, és mondta: A titkot, amelyről a király tudakozódott, a bölcsek, varázslók, írástudók, jóvendőmondók meg nem jelenthetik a királynak, de van Isten az égben, aki a titkokat megjelenti, és ő tudtára adta Nabukodonozor királynak, mi lesz az utolsó napokban... Neked, ó király, gondolataid támadtak ágyadban afelől, hogy mik lesznek ezután, és aki megjelenti a titkokat, megjelentette neked azt, ami lesz.”

„Az álom mély hatással volt a királyra, mégsem tudott visszaemlékezni a részleteire, amikor felébredt... Tanácsatlanságában összehívta a bölcseket, írástudókat, varázslókat..., [de] nem volt megelegedve kitérő válaszukkal..., [noha] kérkedtek azzal, hogy meg tudják fejteni az emberek titkait... »Mondjátok meg azért nekem az álmot, akkor tudom, hogy az értelmét is megjelentitek nekem« – mondta nekik a király... Megharagudott és meghagyta, hogy a bölcsek mind veszítessenek el.

A király emberei, akik megtették az előkészületeket a királyi rendelkezés végrehajtására, Dánielt és társait is keresték...^{*} Dániel »bölcsen és értelmesen« megkérdezte a királyi testőrség fejedelmétől: »Miért e kegyetlen parancsolat a királytól?«... Kérte, hogy adjon neki időt... Hazament és mondta a dolgát... társainak. Közösen kértek bölcsességet, és nem hiába esedeztek. Isten, akit tiszteltek, most megtisztelte őket. Isten lelke »éjjeli látásban« kinyilatkoztatta Dánielnek a király álmát, és azt is, hogy mit jelent.

Figyeljük csak a nyugodt és fegyelmezett zsidó foglyot a leghatalmasabb világbirodalom uralkodója előtt! Azzal kezdte, hogy elhárított minden dicsőséget önmagától... »Van Isten az égben... [és ő akarja, hogy] a megfejtés tudtára adassék a királynak, és te megértsd szíved gondolatait.«” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Nabukodonozor álma c. fej.)

^{*} Dániel, Sidrák, Misák és Abednégó már befejezték tanulmányaikat a birodalmi „tisztviselő-iskolában” (lásd Dn 1,18–20), ezért őket is a bölcsek rendjéhez számították.

2 Figyeljünk ezután a prófécia szerkezeti egységeire! Mit tartalmaz a 31–36. vers, és mit a 37–45. vers? Hol van a határvonal a két rész között?

Dn 2,36 ■ „Ez az álom, és az értelmét is megmondjuk a királynak.”

.....

.....

Először az álmot mondta el Dániel, és a király annak minden mozzanatára visszaemlékezhetett. Utána a próféta feltárta a jelképes ábrázolás jelentését, közvetítette üzenetét a király számára.

Jelentősége van annak, hogy a történelmi vázlatprófeciák esetében szokásos jelképes ábrázoláshoz magyarázat is kapcsolódik. Ezáltal az isteni kinyilatkoztatás maga adja meg a kulcsot a tömör, képies ábrázolás mondanivalójának a megfejtéséhez, megértéséhez. Nincs helye tehát az emberi találgatásnak és az önkényes emberi értelmezésnek! Mindig abból kell kiindulni, amilyen magyarázati kulcsot maga az Írás ad.

Szükséges, hogy először is magunk elé képzeljük a próféta által látottakat, és jól megfigyeljük, rögzítsük az emlékezetünkben. Utána kezdjük értelmezni, szorosán követve azt az iránymutatást, amit a prófétikus ábrázoláshoz fűzött magyarázat maga ad.

A Nabukodonozor álmában látott szobor méreteiről is fogalmat lehet alkotni Dn 3,1 alapján, mivel később a király elkészítette az álombeli szobor mását színaranyból. (A Károli-fordításban *képnek* vagy *állóképnek* fordított héber szó – *celem* – szobrot jelent.) E szerint a szobor 60 sing magas és 6 sing széles volt, ami közel 30 méteres magasságnak felel meg, és közel 3 méteres szélességnek. Tehát egy nagyon karcsú, magas szobor volt, és mivel az alapzata, az emberalak lábfeje egymáshoz tapadni nem tudó vas- és agyagrészekből állt, nagyon instabil is volt.

3 A prófétikus ábrázolás mely részéről szól kiemelten, részletesebben a magyarázat? Mit jelképez a vas, és mit a cserép?

Dn 2,33-43 ■ „[Az emberszobor] lábszárai vasból, lábai pedig részint vasból, részint cserépből voltak... Hogy pedig a lábakat és ujjakat részint cserépből, részint vasból valónak láttál, a birodalom megosztottá lesz, de lesz benne a vas erejéből, amint láttad, hogy a vas elegy volt az agyagcseréppel. Az pedig, hogy a lába ujjai részint vasból, részint cserépből valók voltak, a birodalom részint erős, részint pedig törekeny lesz. Hogy pedig vasat elegyülve láttál agyagcseréppel, emberi mag által vegyülnek össze ezek, de egymással nem egyesülnek, minthogy a vas nem egyesül a cseréppel.”

.....

.....

Ahogy a magyarázatot olvassuk, rögtön szembetűnik, hogy a részint vas, részint cserép lábfejről, lábujjak jelentéséről sokkal részletesebben beszél a prófécia, mint a fejtől a lábszárig terjedő többi testrész jelképének a jelentéséről. Természetesen szükséges ezeket is azonosítani, de a hangsúly nem az általuk ábrázolt ókori birodalmak bemutatásán van, hanem azon, ami utánuk, és különösképpen „az utolsó napokban történik”. Elhibázott tehát e prófécianak az az értelmezése, amely hosszan foglalkozik a négy ókori birodalom bemutatásával, történetével, és csak röviden a cserép és a vas egymással keveredéséről, de egymással egyesülni nem tudásával. Mindig szükséges megfigyelni, hogy melyek a hangsúlyos részek a kinyilatkoztatásban.

A 16. századi reformátor, Luther Márton így értelmezte a szóban forgó szakaszt: „A Római Birodalomról beszél a legtöbbet és a leghosszabban, így nekünk is erre fontos odafigyelünk...

A lábujjak megoszolnak, ám valamennyien a vas lábszárból erednek, amint az emberi testben is megosztva vannak a lábak ujjai, de egytől-egyig a lábszárból nőttek ki. Ezenképpen oszlott meg a Római Birodalom is, amikor... más országok kiszakadtak belőle... A vas jellege azonban megmaradt... Ezért mondja Dániel, hogy ha megosztott birodalom lesz is, benne marad a vas.” (*Előszók a Szentírás könyveihez* című írásából, Magyarországi Luther Szövetség, 1995, 86–87. o.)

A Biblia-fordító Károli Gáspár így magyarázza: „A negyedik volt a Római Birodalom..., A birodalomba [azonban] sok nemzetségek elegyedtek, úgy mint törökök, németek és egyéb sok nemzetség, akik között igaz egyesség és barátság nem lehet, minthogy a vas nem fér össze a cseréppel.” (1563-ban megjelent *Két könyv* című művéből, Magvető Könyvkiadó, 1984, 128–129. o.)

A vas tehát a lábfejen és a lábujjakban a megmaradó, továbbélő római hagyományokat, kultúrát (nyelvet, törvényeket, kormányzati formákat stb.) jelképezi. Az agyagcserép pedig a Nyugatrómai Birodalmat megtámadó, szétbomlasztó, a birodalom területére betelepülő, keletről jövő primitív civilizációjú népeket. Így alakultak ki az európai nemzetek, amelyek a prófécia szerint éppúgy nem tudnak egymással egyesülni, újabb egységes, nagy birodalmat létrehozni, mint ahogy a vas nem tud egyesülni a cseréppel.

Ellen G. White a vas és cserép jelképének a másodlagos jelentésére is ráirányítja a figyelmünket:

„Az állami és az egyházi elem elegyítését a vas és az agyag jelképezi... A világi hatalom átruházása az egyházra gonosz következményeket eredményez.” (63. kézirat, 1899)

Akkor értjük meg a fenti sorokat, ha figyelembe vesszük, hogy a vas, a római elem, a 4. századtól birodalmi egyházzá lett keresztény egyház által maradt fenn. A Római Birodalom minden kormányzati szerve megsemmisült, a világi hatalom birto-

kosai az új barbár királyságok lettek, de miután ezek a királyságok sorra felvették a kereszténységet, a továbbra is megmaradt birodalmi egyház átörökítette nekik a római kultúrát, a római hagyományokat. Az államhatalomra és az egyházi vagy vallási hatalomra is érvényes azonban, hogy ezek egymással nem egyesülhetnek ténylegesen, mert más a természetük és a funkciójuk. Ha szövetkeznek is egymással, ez a szövetség egy idő múlva biztosan felbomlik, szétrobban. A történelem tanúsítja a prófécia igazságát ebben a vonatkozásban is.

4 Melyik részletről szól még szintén kiemelten, bővebben a prófécia? Mire utal a „kéz érintése nélkül leszakadó kő” jelképe?

Dn 2,34–45 ■ „Nézted, míg egy kő leszakadt kéz érintése nélkül, letörte azt az állóképet vas- és cseréplábairól, és darabokra zúzta azokat. Akkor egygé zúzódott a vas, cserép, réz, ezüst és arany, és lettek olyanná, mint a nyári szérún a polyva, és felkapta azokat a szél, helyüket sem találták azoknak. A kő pedig, amely leütötte az állóképet, nagy hegygé lett, és betöltötte az egész földet...

[A magyarázat szerint] azoknak a királyoknak idejében támaszt az eget Istene birodalmat, mely soha örökké meg nem romol, és ez a birodalom más népre nem száll át, hanem szétzúzza és elrontja mindazokat a birodalmakat, maga pedig megáll örökké. Minthogy láttad, hogy a hegyről kő szakadt le kéz érintése nélkül, és szétzúzta a vasat, rezet, cserepet, ezüstöt és aranyat...”

Vö. Mt 21,42–44 ■ „Mondta nekik Jézus: Sohasem olvastátok-e az Írásokban: Amely követ az építők megvetettek, az lett a szeglet feje, az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemeink előtt... Aki e kőre esik, szétzúzatik, akire pedig ez esik reá, szétmorzsolja azt.”

.....

.....

Az utolsónak idézett ige nyilvánvalóvá teszi: Krisztus ítéletre, igazságszolgáltatásra és szabadításra való hatalomátvételét, az Ő dicsőséges második eljövételét jelképezi a leszakadó kő. Maga Jézus azonosította magát, illetve az Ő hatalommal és dicsőséggel való visszatérését azzal a kővel, amely „széttűz mindent, amire ráesik”. Természetfeletti beavatkozás lesz ez a földi történelemben, erre utal az, hogy a kő „emberi kéz érintése nélkül” esik rá a szoborra. A kő nagy hegygé növekedése pedig Jézus örökkévaló királyságát jelképezi az újjáteremtett Földön.

5 Miért kell figyelmet fordítani az ilyen kis részletekre is?:

- 31. vers ■ „fényessége kiváló, ábrázata rettenetes volt.”
 - 35. vers ■ „...felkapta azokat a szél, és helyük sem találtatott.”
 - 38. vers ■ „...te vagy az aranyfej.”
 - 39. vers ■ „...az egész földön uralkodik.”
 - 40. vers ■ „...miként a vas széttör és összezúz mindent, bizony, mint a vas pusztít.”
 - 44. vers ■ „...azoknak a királyoknak az idejében...”
-
-
-

A hatalmas emberszobor találó jelképe volt az emberi történelemnek. Ennek sokszor „kiváló volt a fényessége”, mert voltak a történelem során nagyszerű emberi teljesítmények a technikai

fejlődést, a tudományt és a művészeteket illetően. Ugyanakkor „rettenetes arcú” is volt ez a történelem: a háborúk, az erőszak, a kegyetlenség, a kizsákmányolás, emberek megnyomorítása mindvégig jelen volt. Érdeemes megemlíteni, hogy sokan lerajzolták az álombeli szobrot, de ez a részlet, hogy a szobornak rettenetes arca volt, elkerülte készítőik figyelmét. Pedig nagyon fontos és mély mondanivalója van ennek.

Fontos az a mozzanat is, hogy miután a kő összezúzza még a nehézfémeket is, amikből a szobor állt, olyannyira, hogy olyanok lesznek, mint a polyva, egy nagy szél felkapja őket, és nyomuk sem marad. Ez azt a lényeges mondanivalót közvetíti, hogy a földi országokból, azok eszméiből és gyakorlatából abszolút semmi nem lesz beépítve az újjáteremtett Földön. Itt minden bűnnel fertőzött, az új Földön létesülő örök birodalomban viszont „igazság lakozik” (2Pt 3,13).

Jelentősége van annak is, hogy a szobor aranyfejét nem egyszerűen a Babiloni Birodalommal azonosítja a magyarázat, hanem magával Nabukodonozorral. A történelem tanúskodik arról, hogy a birodalom Nabukodonozor hosszú uralma idején volt csak fényes és stabil. Méltatlan utódai alatt gyorsan hanyatlásnak indult, így rövid életű lett.

A harmadik birodalommal kapcsolatban is fontos az a megjegyzés, hogy „az egész Földön uralkodik”. Nagy Sándor birodalma ugyanis jóval kiterjedtebb lett az előzőeknél, immár nyugati területet is magában foglalt, keleten pedig egészen az Indus folyóig jutott el Nagy Sándor hódító serege.

A negyedik birodalommal kapcsolatos megjegyzés is figyelemre méltó. Arra utal, hogy a nyers erő és a pusztítás jellemzi ezt a birodalmat. A katonai erő, az erőszakos uralkodás tartja egyben.

Nagy jelentősége van annak, hogy a prófécia szerint egészen az eget Istene által támasztott új és örök birodalomig fennmarad a megosztottság, a vas és a cserép tényleges össze nem elegyedése. Ma is tapasztalhatjuk ezt, a történelem mindeddig tanúsította a prófécia igazságát.

6 Mit jelképez az, hogy a szobor részei különböző, egyre csökkenő értékű anyagból készültek?

Jer 9,23–24 ■ „Ezt mondja az Úr: Ne dicsekedjék a bölcs a bölcsességével, az erős se dicsekedjék az erejével, a gazdag se dicsekedjék gazdagságával. Hanem azzal dicsekedjék, aki dicsekedik, hogy értelmes és ismer engem, hogy én vagyok az Úr, aki kegyelmet, ítéletet és igazságot gyakorlok e földön...”

.....

.....

.....

„A Biblia kinyilatkoztatja a történelem igazi filozófiáját... A jövendölés végigkövette a nagy hatalmak emelkedését és bukását. Mindegyiknek megvolt a próbaideje, mindegyik elbukott, dicsősége elhalványult, hatalma megszűnt, és helyét egy másik hatalom foglalta el... Abban a próféciaában, amelyben Isten az utolsó izraeli királyra mondta ki az ítéletet, ezt az üzenetet olvassuk: »Félre a süveggel, le a koronával! Ez sem marad meg. Legyen a magas alacsony, és legyen az alacsony magas! Rommá, rommá teszem azt... , míg nem eljön az, akié az ítélet, mert neki adom azt.« (Ezék 21,31–32) Az Izráeltól elvett korona Babilonhoz került, majd a Méd-perzsa Birodalomhoz, Görögországhoz, végül Rómához. Azután már nem is lesz senkié, mondja az Úr, »míg majd eljön, akié az ítélet, mert neki adom azt«. Ez az idő már nagyon közel van.” (Ellen G. White: *Nevelés, A történelem és a prófécia* c. fej.)

A fenti idézet arra mutat rá, hogy Isten eredeti elgondolása szerint Izrael országa lett volna a nemzetek mintaképe, vezére.

Ha igazán betöltötte volna küldetését, akkor beteljesedett volna Istennek ez a szándéka velük: 5Móz 4,6–8.

„[A prófécia] találóan ábrázolja a vallás és az erkölcs romlását az emberek között az egymást követő birodalmakban..., amelyek mind alantasabbak, romlottabbak lettek... Amint megfedkeztek az Úrról, egyre mélyebbre süllyedtek az erkölcsi értékek mérlegén.” (Ellen G. White, *Ifjúsági Nevelő*, 1903. szeptember 22.)

Az e heti adomány a Nyitott Szemmel folyóiratot támogatja.

A történelmi vázlatprófeciák értelmezésének alapelvei – II.

Az egységes jelképrendszer

A bibliai történelmi vázlatprófeciák egyáltalán nem talányosak vagy nehezen érthetők. Ezért is szólított fel Jézus nagy prófétikus beszédében arra, hogy „aki olvassa [amiről Dániel próféta szólt], értse meg!” (Mt 24,15). Dániel könyve végén pedig azt olvassuk, hogy a vég idején „az értelmesek értik” ezeket a prófeciákat. Mind a tíz történelmi vázlatprófécia esetében egységes a jelképrendszer. Ha ezeket a jelképeket – ugyancsak a Bibliában található értelmezésük szerint – megfejtjük, akkor világossá válnak számunkra a tömör jelképes ábrázolások, amelyek e prófeciákban találhatóak.

I Mit jelképez a sok víz, avagy a tenger, továbbá a szél és a széltől korbácsolts tenger?

Dn 7,2–3 ■ „Láttam... íme az ég négy szele háborút támasztott a nagy tengeren, és négy nagy állat jött fel a tengerből, egyik különböző a másiktól.”

Vö. Jel 17,15 ■ „Mondta nekem: A vizek, amelyeket láttál, ahol a parázna ül, népek azok, sokaságok, nemzetek és nyelvek.”

Vö. Jer 25,32 ■ „Így szól a Seregek Ura: Íme veszedelem indul egyik nemzettől a másik nemzetre, nagy szélvész támad a föld széleitől.”

Vö. Jel 7,1-3 ■ „Ezek után láttam négy angyalt állni a föld négy szegletén, a föld négy szelét tartva, hogy szél ne fújjon a földre, se a tengerre, se semmi élő fára... Ezt mondván, ne ártsatok se a földnek, se a tengernek, se a fának addig, amíg meg nem pecsételjük a mi Istenünk szolgáit a homlokukon.”

.....

.....

.....

A bibliai próféciaik minden esetben kézenfekvő jelképeket alkalmaznak. A sok víz vagy tenger mint a népek sokaságának a jelképe közismert. A veszedelmet, pusztítást hozó szélvész is kézenfekvő jelkép. Egyaránt jelképezhet nagy erejű, pusztító természeti erőket és pusztító háborúkat.

2 Mit jelképeznek a „fenevadak” vagy vadállatok? Hogyan szól az Írás arról, hogy sokszor démoni hatalom áll mögöttük, adott esetben viszont mennyei befolyás is érvényesülhet náluk, felülről jövő segítség is támogathatja őket?

Dn 7,17 ■ „Ezek a nagy állatok, melyek négyen voltak, négy király, akik támadnak e földön.”

Dn 8,20-21 ■ „Az a kétszarvú kos, amelyet láttál, Médiának és Perzsiának királya. A szőrös kecskebak Görögország királya...”

Jel 13,1-11 ■ „Láttam egy fenevadat feljönni a tengerből, amelynek hét feje és tíz szarva volt, szarvain tíz korona, fejein a káromlás neve... A sárkány adta az ő erejét annak, az ő királyiságát és nagy hatalmat... Azután láttam más

fenevadat feljönni a földből, amelynek két szarva volt, a bárányéhoz hasonló, de úgy szólt, mint a sárkány.”

Dn 11,1 ■ „Én is a méd Dárius első esztendejében mellette álltam, hogy őt támogassam és segítségére legyek.”

.....

.....

.....

„Dániel földi hatalmakat jelképező dühödt vadállatokat látott látomásában. Ezzel szemben Krisztus jelképe a Bárány. A földi hatalmak katonai hatalommal uralkodnak, Krisztus azonban száműz minden fegyvert, és kényszerít nem ismer. Azzal a céllal alapítja országát, hogy felemelje és megneemesítse az emberiséget.” (Ellen G. White, 32. levél, 1899)

Isten akaratából léteznek a földi kormányzatok, Isten maga rendelte el egyfajta földi hatóság, igazságszolgáltatás felállítását a vízözön utáni világban (1Móz 9,6). Ezért írja Pál apostol, hogy „amely hatalmasságok vannak, Istentől rendeltettek”, „Isten szolgálja az a te javadra” (Rm 13,1.4). Istentől rendelt feladatuk az lenne, amit a Nabukodonozornak adott látomásban a nagy fa ábrázolt: „Levelei szépek, gyümölcse sok, táplálék rajta mindeknek, alatta tartózkodik a mező vada, és ágain az égi madarak lakoznak.” (Dn 4,18) Ez a jelképes fa táplálékot és oltalmat biztosított minden élőnek a környezetében.

„Nabukodonozor számára a kormányzás igazi célját egy hatalmas fával szemléltette az Úr... Ez a szemléletes kép bemutatja, milyen az az uralom, amely betölti Isten célját, amely védelmezi és építi a nemzetet.” (Ellen G. White: *Nevelés, Történelem és prófécia* c. fejt.)

Sajnos sokkal gyakrabban viselkedtek a világi hatalmak vadállatokként, mivel az ősellenség, „e világ fejedelme” (Jn 14,30) befolyásolhatta őket, bűneik folytán uralma alá rendelték magukat. Ritkábban találkozunk azzal a jelenséggel, amikor mennyei befolyás érvényesül, mennyei inspiráció mutatkozik meg egy-egy földi uralkodó mögött (az idézett példán kívül lásd még: Ésa 44,28–45,5).

3 Mit jelképez a „szarv”?

Dn 7,8–24 ■ „Mialatt a szarvakat szemléltem, íme másik kicsiny szarv növekedett ki azok között... A tíz szarv pedig ez: ebből az országból tíz király támad, és más támad utánuk, és az különb lesz, mint az előbbiek...”

Jel 17,12 ■ „A tíz szarv pedig, amelyet láttál, tíz király, olyanok, akik birodalmat még nem kaptak, de hatalmat kapnak mint királyok egy óráig a fenevaddal.”

Vö. Zak 1,18–21 ■ „Felemeltem szemeimet, és íme négy szarvat láttam. Mondtam az angyalnak, aki beszélt velem: Mik ezek? És mondta nekem: Ezek azok a szarvak, amelyek szétszórták Júdát, Izráelt és Jeruzsálemet. Azután mutatott nekem az Úr négy mesterembert. Én mondtam: Mit jöttek ezek cselekedni? Ő pedig szólt: Ezek azok a szarvak, amelyek szétszórták Júdát annyira, hogy senki sem emelheti fel a fejét, de eljöttek ezek, hogy elrettenték őket, hogy letörjék a pogányok szarvait...”

Vö. Zsolt 75,5–11 ■ „A kérkedőknek ezt mondom: ne kérkedjétek, és a gonoszoknak: ne emeljétek szarvat! Ne emeljétek magasra szarvatokat... A gonoszok szarvait mind letördelem, az igaznak szarvai pedig felmagasztaltatnak.”

A hatalom jelképe a szarv – ez ugyancsak igen kézenfekvő jelkép.

„A negyedik állat... a római királyság... és úgy festi le [a prófécia], hogy... tíz királyságra bomlik, ez a tíz szarv.” (Luther Márton: *Előszók az Ószövetség könyveihez*, Luther Kiadó, 2011, Luther válogatott művei, V. köt., 408. o.)

„Zakariás négy szarv formájában látta azokat a hatalmat, »amelyek szétszórták Júdát, Izráelt és Jeruzsálemet«. Közvetlenül ezután négy mesterembert látott: azokat az eszközöket jelképezték, amelyeket az Úr felhasznált népének és templomának, az imádság házának helyreállítására.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Prófétai eligazítás a világban c. fejelet.)

4 Mit jelképez a tiszta, „fénybe öltözött asszony”?

Jel 12,1–17 ■ „Láttatott nagy jel az égben: egy asszony, aki a napba volt felöltözve, lábai alatt volt a Hold, fejében tizenkét csillagból korona... Megharagudott azért a sárkány az asszonyra, és elment, hogy háborút indítson az ő magvának maradéka ellen, akik megőrzik Isten parancsolatait, és akiknél Jézus Krisztus bizonyágtétele van.”

Vö. Mt 5,14 ■ „Ti vagytok a világ világossága...”

Jel 19,7–8 ■ „Örüljünk és örvendezzünk..., mert eljött a Bárány menyegzője, és az ő felesége elkészítette magát. Adatott annak, hogy felöltözzék tiszta és ragyogó fehér gyolcsba, mert a fehér gyolcs a szentek igazságos cselekedetei.”

.....

Ez a jelkép azon a hasonlaton alapul, hogy Krisztus és hívő népe, egyháza kapcsolatát gyakran hasonlítja a Szentírás a vőlegény és a menyasszony kapcsolatához, illetve házastársi szeretetszövetséghez.

Minden természetes világosság, ami Földünkön található, a Naptól, a Holdtól és a csillagoktól származik. Az asszony, aki ezeknek a világosságába öltözött, azt ábrázolja, hogy az Urához hűséges hívő egyház a világ világossága szerepet tölti be. Ha ők nem világítanak, akkor a világban az igazi világosság elhalványul, kialszik. „Én vagyok a világ világossága” – mondta Jézus (Jn 8,12). Nekünk önmagunkban nincsen világosságunk.

„Krisztus nélkül olyanok vagyunk, mint a meg nem gyújtott gyertya, mint a Nap nélküli Hold, egyetlen fényugarunk sincs a sötét világ számára... Jézus nem parancsolja meg tanítványainak: »Szorgoskodjatok, hogy a ti világosságotok fényt áraszson!«, hanem ezt mondja: »Úgy fényljk a ti világosságotok...« (Mt 5,16) Ha Ő a szívünkben lakozik, lehetetlen elrejtenuk jelenlétének fényét. Ha azok, akik Krisztus követőinek vallják magukat, nem szolgálnak a világ világosságául, ennek az az oka, hogy az élet ereje elhagyta őket. Ha nem árasztanak világosságot, annak az az oka, hogy nincsenek összeköttetésben a világosság Forrásával.” (Ellen G. White: *Gondolatok a Hegyi beszédről*, „Ti vagytok a világ világossága” c. fej.)

„A gyülekezet a menyasszony, a Bárány felesége. Tartsa meg hát magát szentnek, tisztának, a világtól elkülönültnek. Sohase engedjen meg magának helytelen cselekedeteket, hiszen királyának a menyasszonya!” (Ellen G. White: 177. levél, 1871)

5 Mit jelképez „a parázna asszony”? És mit jelképez a fenevadon ülő parázna asszony?

Jel 17,3-6 ■ „Lélekben elvitt engem egy pusztába, és láttam egy asszonyt ülni egy veres fenevadon, amely teljes volt káromlás neveivel, amelynek hét feje és tíz szarva volt... Homlokára egy név volt írva: Titok, a nagy Babilon, a paráznáknak és a föld utálatosságainak anyja. És láttam, hogy az asszony részeg volt a szentek véréből és a Jézus bizonyosságtevőinek véréből...”

Vö. Jer 3,20 ■ „Amint hitszegővé lesz az asszony az ő társa iránt, úgy lettetek hitszegők irántam, Izráel háza, azt mondja az Úr.”

Vö. Hós 3,1 ■ „Mondta az Úr nekem: Menj el újra, szeress egy asszonyt, akit szeret az ő társa, mégis házasságtörő, amint az Úr is szereti Izráel fiait, bár ők idegen istenekhez fordulnak...”

.....
.....
.....

„Krisztus úgy tekinti népe vele szembeni hűtlenségét, mint a feleség férje iránti hűtlenségét.” (Ellen G. White: 39. levél, 1902)

Ha a jelképekkel tisztában vagyunk, akkor értjük, hogy mit fejez ki az, amit János apostol Pátmosz szigetén látomásában szemlélt: a fenevad hátán ülve látta a nagy parázna asszonyt. Ez azt jelenti, hogy a hitehagyó egyházi-vallási szövetség (lásd Jel 17,5) felül a világi hatalom hátára, azaz eszmei irányítása alá vonja. Arra inspirálja, hogy hatalmi szóval elrendelje az egyházi törvények betartását, és büntetéseket szabjon ki azokra, akik

ennek nem engedelmeskednek. Úgy mutatja be továbbá a prófécia a végidőnek ezt a hitehagyó egyházi-vallási szövetségét, mint amely örököse a középkori egyháznak, amely szintén uralta a világi hatalmat, és véres üldözést valósított meg azok ellen, akik Krisztus Igéjéhez ragaszkodtak.

6 Mit jelképez a mélység? Mit jelképez a „mélységből feljövő fenevad”? Hogyan érvényesül a mélység ket-tős jelentése Jel 20,1–3-nál?

1Móz 1,2 ■ „A föld pedig kietlen és puszta volt, és sötétség volt a mélység színén, Isten Lelke lebegett a vizek felett.”

2Pt 2,4 ■ „Nem kedvezett Isten a bűnbe esett angyaloknak, hanem mélységbe taszítva, a sötétség láncaira adta oda őket, hogy fenntartassanak az ítéletre.”

Vö. Lk 8,29–31 ■ „[Jézus] parancsolta a tisztátalan léleknek, hogy menjen ki az emberből... Megkérdezte őt Jézus: Mi a neved? Ő mondta: Légió... és kérték őt, hogy ne parancsolja nekik, hogy a mélységbe menjenek...”

Jel 9,1–11 ■ „Az ötödik angyal is trombitált, és láttam, hogy egy csillag esett le az égről a földre, és adatott annak a mélység kútjának kulcsa. Megnyitotta azért a mélység kútját, és füst jött fel a kútból, mint egy nagy kemencének füstje, és meghomályosodott a Nap és a levegő a kút füstje miatt... Királyukul pedig a mélység angyala volt felettük, annak a neve zsidóul Abaddon, görögül pedig Apollion, azaz Vesztő a neve.”

Jel 11,7 ■ „Mikor elvégzik az ő bizonyágtételüket, a mélységből feljövő fenevad hadakozik ellenük, legyőzi és megöli őket.”

Vö. Jel 20,1–3 ■ „Láttam egy angyalt leszállni a mennyből, akinél volt a mélység kulcsa, és egy nagy lánc a kezében. És megfogta a sárkányt, azt a régi kígyót, aki az ördög és

Sátán, és megkötözte ezer esztendőre. Vetette őt a mélységbe, és bezárta, bepecsételte azt felette, hogy többé el ne hitesse a népeket...”

.....

.....

.....

A fenti igék tanúsítják, hogy a *mélység* egyrészt kietlenséget és pusztaságot jelképez, másrészt viszont a démonok birodalmát.

Jelenések könyve 11,7 esetében a jelkép második jelentése érvényesül, démoni ihletésű, világi hatalomra utal. A modern ateizmus születését ábrázolja a prófécia a nagy francia forradalom idején (lásd Ellen G. White *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában* c. könyve 15. fejezetét).

A Jelenések könyve 9. és 20. fejezetéből idézett próféciaíknál viszont a mélység szimbólumának mindkét jelentése érvényesül. A 9. fejezetben az iszlám keletkezéséről és hódításairól táru elénk nagyon eleven, jelképes ábrázolás. Az arab félsziget pusztaságából áramlottak ki az iszlám hódító seregei, amelyek mögött démoni inspiráció és támogatás állt, a prófécia jelképes nyelven elmondott kijelentése szerint.

A Jelenések könyve 20. fejezetében elénk táruló kép is beszédes. A hét csapás nyomán kietlen pusztasággá válik a Föld, ember nincs többé rajta, Sátán és démonai „börtönév” lesz ezer esztendőre.

„Hogy a *mélység* kifejezés a kusza és sötét földet jelenti, ez nyilvánvaló... A föld kezdeti állapotáról azt mondja a Biblia, hogy »kietlen és pusztta volt... sötétség volt a mélység színén« (1Móz 1,2)... Ilyenné alakul vissza. E kietlen föld lesz ezer esztendeig Sátán és gonosz angyalai otthona...

Sátán a Föld kerekességét pusztasággá tette. Mérhetetlen szenvedések között fog kóborolni ezer évig a kietlen földön, látva Isten törvénye elleni lázadásának következményeit.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 41. fej.)

*Az e heti adomány a nyári Biblia-táborokat támogatja.
– Hozzájárulás a táborok bérleti díjaihoz és költségeihez.*

A történelmi vázlatprófeciák értelmezésének alapelvei – III.

Kulcs az időmeghatározást tartalmazó prófeciák értelmezéséhez

I Min alapszanak a történelmi vázlatprófeciákban található időmeghatározások? Mi a kulcs ezek értelmezéséhez?

Eféz 1,9–10 ■ „Megismertette velünk akarátának titkát..., melyet előre elrendelt magában, az idők teljességének tervére nézve, hogy ismét egybeszerkeszt magának mindent a Krisztusban, mind amelyek a mennyben vannak, mind amelyek e földön vannak.”

Ezék 4,6 ■ „Egy-egy napot egy-egy esztendőül számítottam neked.”

.....

.....

.....

Nem csupán a megváltás alapeszméje, a helyettes áldozat fogant meg Isten gondolatában – valamikor az idők mélységében, még a világ alapítása előtt –, hanem a megváltási terv időbeli menetrendjét is kialakította magában. („Az idők teljessége” kifejezés jelentését lásd: Gal 4,4.) Arra irányul ez a monumentális terv, hogy megszüntesse a bűn okozta szakadást a világ-

mindenségben, megszüntesse a bűnnel fertőzött Föld megváltott lakóinak elszigeteltségét, és egyesítse a bűntelen univerzummal.

„Az emberi agy munkamemóriája... kicsi. Csak négy, öt vagy hat információ párhuzamos kezelésére elég az agyunk... Az információk összességének egyben látása Isten privilégiuma.” (Csermely Péter hálózatkutató: A szinodalitás mint a teremtett világ egészében megnyilvánuló hálózatos szükségszerűség. *Vigilia*, 2023. július, 593. o.)

A napok=esztendők számolással Izráel pusztai vándorlásának történetében is találkozunk: 4Móz 14,33–34.

2 Miképpen igazolja e kulcs alkalmazását például Jel 2,10 prófécija? Melyik prófétikus időmeghatározásnál ismeri el több nagy egyház is e kulcs érvényességét?

Jel 2,10 ■ „Semmit ne félj azoktól, amiket szenvedned kell! Íme Sátán egynéhányat közületek tömlöcbe fog vetni, hogy megpróbáltassatok, és lesz tíz napig való nyomorúságotok. Légy hű egészen a halálig, és neked adom az élet koronáját.”

Dn 9,24–27 ■ „Hetven hét szabatott a te népedre és szent városodra, hogy vége szakadjon a gonoszságnak... Tudd meg azért és vedd eszedbe: a Jeruzsálem újjáépítése felől való szózat keletkezésétől a Messiás-fejedelemig hét hét és hatvankét hét van, és újra megépítetnek az utcák és a városfalak, mégpedig viszontagságos időkben. A hatvankét hét után pedig kiirtatik a Messiás, és senkije sem lesz... És egy héten át sokakkal megerősíti a szövetségét...”

.....

.....

.....

„A tíz napig tartó szorongatás nem egyezhet meg más üldözéssel, csakis Diocletianus [császár] üldözésével, lévén ez az egyetlen üldözés, ami tíz évig tartott.” (Sir Isaac Newton: *Észrevételek Dániel próféciairól és Szent János apokalipsziséről*, D7 Kiadó, 2012, 258. o.)

A kortárs történetíró, Euszebiosz írja *Egyháztörténetében*: „Az üldözés teljes tíz éve alatt egyetlen pillanatig sem szünetelt... az összeesküvés és a harc.” (Vanyó László szerk.: *Ókeresztény írók*, IV. köt., 372. o.)

„Erről a hetven hétről, amit az angyal meghatároz, minden tanító egyhangúan úgy tartja, hogy évhetek és naphetek, azaz egy hét hét évig tart, és nem hét napig.” (Luther Márton *Válogatott művei*, V. köt., Luther Kiadó, 2013, 410. o.)

A Dániel könyve 9. fejezetében olvasható, hetven hétről szóló próféciaival, valamint az azon belül található időmeghatározásokkal kapcsolatban mind a római katolikus egyház, mind a protestánsok elismerik, hogy a Krisztus első eljövételével kapcsolatos, döntő eseményekre vonatkozik, és az „egy nap egy esztendő” kulcsot kell alkalmazni ezek megfejtéséhez. Különös, hogy ennek ellenére nem foglalkoznak azzal, hogy a Szentírásban lévő többi időmeghatározást is értelmezzék ugyanezzel a kulccsal.

3 Hogyan teszi nyilvánvalóvá e kulcs alkalmazásának helyességét a Dn 8,14-ben foglalt időmeghatározás is?

Dn 8,14 ■ „Mondta nekem: Kétezer és háromszáz estéig és reggelig, azután kiderül a szenthely igazsága.”

Vö. Dn 8,17–26 ■ „Mondta nekem: Értsd meg, embernek fia, mert az utolsó időre szól ez a látomás... És mondta: Íme én megmondom neked, mi lesz a haragnak végén, mert a végső időre szól... Az estéről és reggelről való látomás, amely megmondatott, igazság, te azonban pecsételd be a látomást, mert sok napra való.”

A Dánielnek kinyilatkoztatott prófétikus időmeghatározáshoz fűzött magyarázat egyértelművé tette, hogy a szóban forgó időszak egészen a végső időig terjed, sok időt foglal magában. Ha szó szerint kétezer-háromszáz nappal számolnánk (az *este és reggel* kifejezés 24 órás napot jelöl, amelynek sötét és világos fele van, lásd 1Móz 1,5 stb.), akkor ez csupán néhány esztendő jelentene, és semmiképpen nem terjedne az utolsó időkig.

4 Melyik időmeghatározás szerepel legtöbbször a Szentírásban? Hányféle formában adják meg a prófétikus kijelentések ezt az időtartamot, és milyen következtetéshez vezet ezek egybevetése?

Dn 7,25 ■ „[A kis szarv] sokat szól a Felséges ellen, a magasságos eggek szentjeit megrontja, véli, hogy megváltoztatja az időket és törvényt, és az ő kezébe adatnak évig, két évig és fél évig.”

Dn 12,7 ■ „Hallottam a gyolcsba öltözött férfit, aki a folyóvíz felett volt, hogy felemelte jobb kezét és bal kezét az ég felé, és megesküdött az örökké élőre, hogy évig, két évig és fél évig, mikor befejezik a szent nép erejének rontását, mindezek elvégeztetnek.”

Jel 11,2 ■ „De a tornácot, amely a templomon kívül van, kihagyd, és azt meg ne mérd, mert a pogányoknak adatott, és a szent várost tapossák negyvenkét hónapig.”

Jel 11,3 ■ „Adom az én két tanúbizonyságomnak, hogy próféta-ljanak, gyászruhákba öltözve, ezerkétszázhatvan napig.”

Jel 12,6 ■ „Az asszony pedig elfutott a pusztába, ahol Istentől készített helye van, hogy ott táplálják őt ezerkétszázhatvan napig.”

Jel 12,14 ■ „Adatott az asszonynak két nagy sasszárny, hogy a kígyó elől elrepüljön a pusztába az ő helyére, hogy tápláltassék ott évig, két évig és fél évig.”

Jel 13,5 ■ „Adatott neki nagy dolgoknak és káromlásoknak szóló szája, és adatott neki hatalom, hogy cselekedjék szenvedőkét hónapig.”

.....

.....

.....

Ha összehasonlítjuk e hét prófétikus kijelentést, akkor láthatjuk, hogy mindegyik valamely Isten ellen harcoló, Isten népét üldöző hatalomnak a szabott idejéről szól. Ennek időtartama alatt teljhatalommal tud cselekedni.

A Károli-fordítású Bibliában „ideig, időkig és az időnek feléig” meghatározást olvasunk, az újabb fordítások azonban ezt már helyesbitik. Ugyanis mind a héber, mind a görög nyelvben létezik külön nyelvtani alak a kettes szám, a páros jelölésére, és azokon az igehelyeken, ahol ez a kifejezés szerepel, a második szó nem többes számban van, hanem kettes számban. Továbbá az *időnek* fordított arám, illetve görög szavak esztendőnek fordítandók.

Az 1260 év lejártakor – 1798. február 15-én, amikor a forradalmi Francia Köztársaság seregei elfoglalták Rómát, és kihirdették a pápai állam eltörlését – sok protestáns szerző felismerte, hogy ez az esemény a többszörösen megjövendölt prófétikus időszak lejártát jelenti. Edward King (1735–1807) 1798-ban megjelent, *Remarks of the Signs of the Times (Megjegyzések az idők jeleire vonatkozóan)* című könyvében így ír: „Teljesen meg vagyok győződve arról, hogy gyorsan haladunk előre a világ egyik legérde-

kesebb időszaka felé... Nem ért-e véget a pápai hatolom Rómában, amely egykor oly rettenetes és hatalmas volt?... Minden okunk megvan arra, hogy megértsük: most járt le az 1260 év... Semmi más nem maradt hátra számunkra, mint hogy várakozzunk... a végre.” (Idézi L. E. Froom: *Atyáink prófétai hite*, II. köt., 767–768. o.)

Jelentőségteljes ez az időszak, mert hétszer is találkozunk vele a Szentírásban. Ez az az időszak, amelynek a lejártáig Sátán kikérhette Krisztus egyházát, hogy megpróbálja legyőzni kísértéseivel és üldözéseivel. Jézus földi életében előre szolt arról, hogy „a pokol kapui”, azaz démoni erők próbálnak majd diadalt venni egyházán, de nem tudják céljukat elérni (Mt 16,18).

Mivel ezt az időtartamot esztendőben, hónapban és napban is megadják a prófétikus kijelentések, megtudhatjuk, hogy a prófétikus időmeghatározások kerek 360 napos évekkel és kerek harminc napos hónapokkal számolnak.

5 Melyik időmeghatározás tartalmaz napra pontos időmeghatározást?

Jel 9,5–10 ■ „Adatott azoknak, hogy meg ne öljék őket, hanem hogy kínoztassanak öt hónapig... Skorpiókhöz hasonló farkuk van és fullánkjuk, farkukban van a hatalmuk, hogy ártsanak az embereknek öt hónapig.”

Jel 9,13–15 ■ „A hatodik angyal is kürtölt, és hallottam szót az aranyoltár négy szarvától, amely Isten előtt van, ezt mondván a hatodik angyalnak, akinél a kürt volt: Oldd el azt a négy angyalt, akik a nagy folyóvíznél, az Eufrátesznél vannak megkötve. Eloldatott azért a négy angyal, amelyek el voltak készítve órára, napra, hónapra és esztendőre, hogy megöljék az emberek harmadrészét.”

.....

.....

Jelenések könyve 9. fejezete az iszlám keletkezéséről és az Oszmán Birodalom hódításairól, harcairól szól, amelyek a Kelet-római Birodalom, vagy másik nevén Bizánci Birodalom megdöntésére irányultak. Öt hónapig, azaz – a megfejtési kulcs alkalmazásával – 150 évig csak kínozták a Bizánci Birodalmat, de nem hódították meg egészen, nem vették be a fővárost, Konstantinápolyt. Első ízben 1299. július 27-én támadták meg a birodalmat az iszlám hitre tért szeldzsuk török hadak, ez volt a bapheumi csata. Pontosán 150 évvel később, 1449-ben már a török szultán döntötte el, hogy az elhunyt bizánci császár két fia közül melyik léphet trónra.

Ezt követően beteljesedett a prófétikus jelkép: Isten rendelkezett, hogy legyen szabadon engedve az Eufrátesznél megkötözött „négy angyal”. Ezek nyilván démonoktól inspirált erőket jelképeznek. (Isten angyalait nem lehet megkötözni, csakis a démoni erőket.) E megkötözött „angyalokat” az Eufrátesz mentén keletkezett négy szeldzsuk török szultanátussal lehet azonosítani, amelyek a következők voltak: Bagdad, Damaszkusz, Ikónium, Aleppó. (Ezeket egyesítette I. Oszmán és hozta létre az Oszmán Birodalmat.)

A szabadon engedett démonikus erők szintén szabott időt kaptak a tevékenységre. Ha 360 napos évet, 30 napos hónapot és 24 órás napot véve kiszámoljuk a prófétikus időtartamot, akkor az eredmény 391 év és 15 nap. Ez az időszak közvetlenül csatlakozott az öt hónaphoz, tehát 1449-től 1840. augusztus 11-éig terjed. (Figyelembe véve a 150 éves időszak kezdetét jelző bapheumi csata dátumát: 1299. július 27.) Eddig kapott teret az iszlám-török hatalom arra, hogy szorongassa a kereszténységet, és részlegesen meghódítsa a keresztény Európát. A 391 év 15 napos időszak végén a török szultán a keresztény európai hatalmak segítségét kérte az ellene fellázadt Ali pasával szemben. E segítségül hívásra válaszul az európai nagyhatalmak (Anglia, Franciaország, Poroszország és Oroszország) mintegy gyámságuk alá helyezték a török szultánt és Ali pasát is. A szultán és Ali pasa

is éppen augusztus 11-én szembesült ezzel. (Az események részletebb ismertetését lásd Vankó Zsuzsa: *Jézus Krisztus apokalipszise*, III. köt., 53–66. o.)

Érdeemes megjegyezni, hogy Isten akkor engedett szabadabb teret e démonikus hatalomnak – mintegy fenytékül a hitehagyó és erkölcsileg is elfajult keresztény nemzetek számára –, amikor az 1517-ben induló reformáció számára mintegy védőpajzst jelentett a török veszedelem, mert Európa uralkodói és a pápa is vele szemben igyekeztek összevonni erőiket.

6 A végidőben élőknek melyik időmeghatározással kapcsolatos kijelentést kell mindig szem előtt tartaniuk?

Jel 10,6–7 ■ „[A János apostol által látott „erős angyal”, aki egyértelműen Jézussal azonosítható] **megesküdött arra, aki örökkön-örökké él, aki teremtette az eget és a benne valókat, a földet és a benne valókat, a tengert és a benne valókat, hogy meghatározott idő többé nem lesz, hanem a hetedik angyal szavának napjaiban, amikor az kürtölni fog, elvégeztetik [befejeződik, célba érkezik] Isten titka, amint ezt az örvendetes hírt előre kijelentette szolgálainak, a prófétáknak.**”

Mt 24,36 ■ [Hatalommal és dicsóséggel való visszajöveteléről szólva Jézus kijelentette:] „**Arról a napról és óráról pedig senki sem tud, az ég angyalai sem, hanem csak az én Atyám egyedül.**”

.....
.....
.....

Az angyal esküje, mely szerint „meghatározott idő többé nem lesz”, a szövegösszefüggés szerint a 2300 év lejártára vonatko-

zott. E szerint ennek az időszaknak a lezárulása, azaz 1844 után semmilyen további időmeghatározás nem várható, nem kap Isten népe erre vonatkozóan semmilyen kinyilatkoztatást. Krisztus visszajövetelének pontos dátuma sem következtethető, számítható ki semmilyen módon, amint maga Jézus is kijelentette. (Jel 10,6–7 bővebb magyarázatát lásd Vankó Zsuzsa: *Jézus Krisztus apokalipszise*, III. köt., 76–95. o.)

„Újra és újra figyelmeztetést kaptam az időmeghatározást illetően. Isten népe számára többé soha nem lesz időmeghatározást tartalmazó üzenet. Sem a Szentlélek kitöltésének, sem Krisztus eljövetelének a pontos idejét nem fogjuk megtudni.” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, I. köt., Advent Kiadó, Budapest, 1999, 179. o.)

Az e heti adomány az irodalmi alapot támogatja.

A történelmi vázlatprófeciák értelmezésének alapelvei – IV.

Különböző nézőpontok és előképek alkalmazása

A történelmi vázlatprófeciák más és más nézőpontból mutatják be az Isten megváltási terve körül folyó nagy küzdelmet a történelem folyamán. Olyan ez, mintha egy középre letett tárgyat körüljárnánk reflektorral, és több nézőpontból is megvilágítanánk.

I Milyen különböző nézőpontok érvényesülnek a Jelenések könyvében található négy történelmi vázlatprófécia esetében?

Jel 2,1-2 ■ „Az efézusbeli gyülekezet angyalának írd meg: Ezeket mondja az, aki jobb kezében tartja a hét csillagot, aki jár-kelel a hét arany lámpás között: Tudom a te dolgaidat...”

Jel 5,1-5 ■ „Láttam annak jobb kezében, aki a királyiszékben ült, egy könyvet, amely be volt írva belül és hátul, és le volt pecsételve hét pecséttel. Láttam egy erős angyalt, aki nagy szóval kiáltott: Ki volna méltó arra, hogy felnyissa a könyvet, és felbontsa annak pecsétjeit?... És egy a Vének közül mondta nekem: Ne sírj, mert íme győzött a Júda nemzetségéből való oroszlán, Dávid gyökere, hogy felnyissa a könyvet és felbontsa annak hét pecsétjét.”

Jel 9,13-20 ■ „A hatodik angyal is kürtölt, és hallottam egy szöveget...: A többi emberek pedig, akik meg nem ölettek e csapásokkal, nem tértek meg...”

Jel 12,1-17 ■ „Láttatott nagy jel az égben: Egy asszony, aki a napba volt öltözve, lábai alatt volt a hold, a fején tizenkét csillagból való korona... Megharagudott azért a sárkány az asszonyra, és elment, hogy háborút indítson az ő magának maradéka ellen, akik megőrzik Isten parancsolatait, és akiknél a Jézus Krisztus bizonyágtétele van.”

.....

.....

Az első vázlatprófécia, amely hét gyülekezetnek szóló hét üzenetet tartalmaz, Krisztus egyházának belső lelki történetét tárja fel az apostoli korszaktól egészen Jézus visszajöveteléig. Ezért is kezdődik minden üzenet Jézusnak ezzel a kijelentésével: „Tudom a te dolgaidat.” Jézus úgy mutatkozik be a gyülekezeteknek, mint aki az őket jelképező lámpások között jár-kelel, és angyalaikat/követeiket a tenyerén tartja. Ügyel arra, hogy lámpásuk ki ne aludjék, és kapcsolatot tart fenn lelki vezetőikkel.

A második vázlatprófécia, amely a hétpecsétetes könyv pecsétjeinek az egyenkénti felnyitásáról szól, azt mutatja be, hogy miképpen vezet győzelemre egyházát Sátán súlyos támadásai ellenében a meghalt és feltámadt Megváltó az újszövetségi egyház-történet korszakain át.

A harmadik vázlatprófécia, amely a hét kürtszó szimbólumát alkalmazza, azokat a történelmi fenyítékeket, csapásokat ábrázolja, amelyeket Isten megengedett az újszövetségi korszakban, mert ébreszteni, felrázni akarta ezekkel az ellanyhult, avagy kísértésben elesett egyházat.

A negyedik vázlatprófécia a hívő egyház ellen irányuló sátáni támadásokat mutatja be. Sátán utolsó háborújáról szól a leg-részletesebben, amelyet a hívő egyház „maradék” ellen indít.

„A jelképes ábrázolás örökösést jelez. Krisztus gyülekezet-től gyülekezetig jár a hét arany lámpás között... Izráel őri-

zője nem szunnyad, nem alszik el. Ha a lámpásokat emberek gondolnák, hányszor pislákolna, hányszor aludna ki a fény. Ámde Isten nem bízta egyházát emberekre... Krisztus gyülekezetei között jár-ke, a Föld egyik szélétől a másikig. Mély érdeklődéssel vizsgálja, hogy olyan lelkiállapotban van-e népe, hogy előre tudja vinni országa ügyét.” (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1903. május 26.)

„Tanulással forgathatjuk e könyvet, nagy hasznát vehetjük. Először is megvigasztalódunk, mert megtudjuk belőle, hogy semminemű erőszak, hamisság, bölcsesség... nyomorúság és szenvedés nem törheti meg a kereszténységet... Ha az evangélium ígését tisztán megőrizzük, szeretjük és nagy becsben tartjuk, ne kételkedjünk, mert – legyen bár sorsunk nyomorúságos – Krisztus nálunk és velünk van. Amiképpen e könyvből is látjuk, Krisztus minden gyötrelem, fenevad és gonosz angyal ellenére szentjei mellett áll, és végül győzedelmeskedik.” (Luther Márton: Előszó Szent János Jelenésekről való könyvéhez. *Luther válogatott művei*, V. köt., Luther Kiadó, Budapest, 2011, 325–327. o.)

2 Milyen két különböző nézőpontból mutatja be Dániel könyve a kicsiből nagyra növekvő „kis szarvat”?

Dn 7,7–24 ■ „Ezek után láttam éjszakai látásokban, íme, negyedik állat, rettenetes és iszonyú és rendkívül erős, nagy vasfogai voltak, falt, zúzott és a maradékot lábaival összetaposta. Ez különbözött mindazoktól az állatoktól, amelyek előtte voltak, és tíz szarva volt. Mialatt a szarvakat szemléltem, íme másik kicsiny szarv növekedett ki azok között..., és íme emberszemekhez hasonló szemek voltak ebben a szarvban, és nagyokat szóló száj... A tíz szarv pedig ez: Ebből az országból tíz király támad, és más támad utánuk, ami különb lesz, mint az előbbiek...”

Dn 8,8–9 ■ „A kecskebak pedig igen naggyá lett, de amikor elhatalmasodott, eltört a nagy szarv, és helyébe négy tekintélyes szarv nőtt az égnek négy szele felé. És azok közül egyből egy kis szarv támadt, amely nagyon megnőtt délre, napkeletre és a kívánatos föld felé. És megnőtt egészen az ég seregéig, a földre vetett ama seregből és a csillagokból, azokat megtaposta. A seregek Fejedelméig növekedett, és elvette tőle a naponkénti szolgálatot...”

.....

.....

Első látásra nehéz összeegyeztetni két, látszólag egymástól eltérő ábrázolást a kis szarv eredetét illetően. Dániel könyve 7. fejezetében a prófétikus kijelentés úgy szól a kis szarvról, mint ami a 4. vadállat tíz szarva, azaz a 4. birodalom tíz utódállama között növekedik fel, lesz naggyá, és támad a Felső ellen. A 8. fejezet prófétikus kijelentése szerint viszont a Nagy Sándor birodalmát jelképező kecskebak letört nagy szarva helyébe nőtt négy szarv egyikéből nő ki a kis szarv, amely egyrészt naggyá lesz területileg, másrészt „a seregek Fejedelméig növekedik”.

Valójában nincs ellentmondás, mert a 7. fejezet úgy ábrázolja a pápaságot, mint amely a pogány Római Birodalom felbomlása után, annak utódállamai között növekszik fel. A 8. fejezet pedig egy más nézőpontot alkalmaz: itt a kis szarv mind a pogány, mind a pápai Rómát jelképezi. Ugyanis mind a kettő kicsiny, jelentéktelennek látszó kezdetből nőtt naggyá. Úgy ábrázolja ez a prófécia, hogy a harmadik birodalom négy utódállamának egyikéből nő ki és lesz naggyá a kis szarv.

Mind a két nézőpontnak van igazsága. A római pápaság – mind a két ábrázolás szerint – a pogány Római Birodalom örököse. Tovább viszi annak sok hagyományát, legfőképpen azt, hogy a pápa személyében egybeolvad a vallási és a világi hatalom, miképpen a római császárok esetében is, akik nemcsak a

világi hatalom birtokosai voltak, hanem az államvallás főpapjai is. A 8. fejezetben található ábrázolás még inkább a jogfolytonosságot hangsúlyozza a pogány és a pápai Róma között, azáltal, hogy a kis szarv együttesen jelképezi a kettőt.

Annak is van jelentősége, hogy a 8. fejezet szerint a hellén birodalom négy utódállamának egyikéből nő ki a kis szarv. Róma a harmadik birodalom egyik utódállamának, a macedón-görög utódállamnak a legyőzése után lett világhatalommá, és ami a legfontosabb, a rómaiak elfogadták a görög eszméket és kultúrát.

„A történészek görög-római kornak nevezték el a történelemnek ezt az időszakát... Bizony paradox elnevezés ez, mert az első helyen a leigázottak neve áll, s akik uralkodtak, csak a második helyre kerültek, a valóságot azonban pontosan kifejezi. A görögök ugyanis az egész korszakra rányomták bélyegüket, éppen kulturális fölényükkel. Idézzük itt csupán a római Horatius rövid verssorát: »A leigázott Görögország leigázta a vad győztest.«” (Vojtech Zamarovsky: *A görög csoda*, Madách Kiadó, 1980, 338–344. o.)

3 Miért ábrázolják a próféciaák fenevadként és parázna asszonyként is a római pápaságot?

Jel 13,3 ■ „Láttam, hogy egy az ő fejei közül mintegy halálos sebbel megsebesítettett, de az ő halálos sebe meggyógyított, és csodálván, az egész föld követte a fenevadat.”

Jel 17,1–18 ■ „Jött egy a hét angyal közül, akinél a hét pohár volt... és mondta nekem: Jöjj, megmutatom neked a nagy parázna kárhoztatását, aki a sok vízen ül... Láttam, hogy az asszony részeg volt a szentek véréből és a Jézus bizonyágtevőinek véréből... Az asszony, amelyet láttál, ama nagy város, amelynek királysága van a föld királyain.”

.....

A római pápaság egyrészt világi hatalom, ezért fenevad jelképezi. Másrészt vallási hatalom, hitehagyó keresztény egyház, ezért a parázna asszony jelképe is alkalmazható rá.

4 Milyen két különböző nézőpontból, illetve jelképpel mutatják be a prófécia azokat a világi hatalmakat, amelyeket Sátán használ fel eszközül Isten megváltási terve ellen irányuló harcában?

Dn 7,2-3 ■ „...Íme az ég négy szele háborút támasztott a nagy tengeren, és négy nagy állat jött fel a tengerből... Az első olyan, mint az oroszlán... A második hasonló a medvéhez... [A harmadik] olyan, mint a párduc..., a negyedik állat rettenetes és iszonyú, rendkívül erős, nagy vasfogai voltak, falt, zúzott és a maradékot lábaival összetaposta.”

Jel 13,1-2 ■ „Láttam egy fenevadat feljönni a tengerből, amelynek hét feje és tíz szarva volt, és a szarvain tíz korona, fejein káromlásnak neve. És e fenevad, amelyet láttam, hasonló volt a párduchoz, lábai, mint a medvéé, szája, mint az oroszlán szája...”

Jel 17,8-11 ■ „A fenevad, amelyet láttál, volt és nincs, a mélységből jön fel és megy a veszedelemre. És a föld lakosai csodálkoznak (akiknek neve nincs beírva az élet könyvébe e világ alapítása óta), látván a fenevadat, amely volt és nincs, noha van. Itt az elme, amelyben van a bölcsesség: A hét fő a hét hegy, amelyen az asszony ül. Király is hét van, öte elesett, és az egyik van, a másik még el nem jött, és mikor eljön, kevés ideig kell annak megmaradni. A fenevad pedig, amely volt és nincs, maga a nyolcadik, a hét közül való, és a veszedelemre megy.”

.....

.....

A Dániel könyve 7. fejezetében található prófécianál az a nézőpont érvényesül, hogy egyenként mutatja be azokat a földi hatalmakat, amelyeket Sátán eszközül használ fel Isten és népe elleni harcában. A Jelenések könyve 13. és 17. fejezetében található prófécia pedig azt a nézőpontot alkalmazza, hogy egy monstrumban, egy hatalmas fenevadban ábrázolja az összes, Isten és népe ellen küzdő földi hatalmat, egészen az idők végezetéig. (Erre utal az, hogy a hét utolsó csapást kitöltő angyalok egyike mutatja be Jánosnak ezt a fenevadat.) A fenevad hét feje egyrészt azt a hét hegyet ábrázolja, amelyen ez a fenevad ül, illetve ahol székel, másrészt viszont a Sátán által felhasznált világi hatalmakat, különböző történelmi megjelenési formájukban, amint ezek egymás után következnek. Jellemző, hogy ez a fenevad egyesíti magában a Dániel könyve 7. fejezetében külön-külön bemutatott hatalmak jellegzetességeit. Pontosabban az első háromét (az oroszlánval, a medvével és a párduccal való hasonlóságot említi a prófécia), mert úgy tűnik, mintha a negyedik már mindezeket egyesítené magában, sőt a hétfejű fenevad maga is úgy tekinthető, mint amiben a negyedik fenevad él tovább, újabb történelmi alakzatokban.

„Sátán fő ügyvivője a Római Birodalom volt. E birodalomban a pogány vallások uralkodtak. Így, míg a sárkány elsősorban Sátánt személyesíti meg, másodlagos értelemben a pogány Róma szimbóluma.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 438. o.)

5 Miképpen alkalmazta Jézus az előkép eszközét nagy prófétikus beszédében?

Mt 24,1-3 ■ „Miután Jézus kijött a templomból, és tovább ment, hozzá mentek a tanítványai, hogy mutogassák neki a templom épületeit. Jézus pedig mondta nekik: Nem látjátok-e mindezeket? Bizony mondom nektek: nem marad

itt kő kövön, mely le nem romboltatik. Mikor pedig az Olajfák hegyén ült, hozzá mentek tanítványai csak magukban, mondván: Mondd meg nekünk, mikor lesznek meg ezek, és micsoda jele lesz a te eljövetelednek, és a világ végének?”

Mt 24,15–22 ■ „Mikor azért látjátok majd, hogy az a pusztító utálatosság, amelyről Dániel próféta szolt, ott áll a szent helyen – aki olvassa, értse meg! –, akkor, akik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre... Jaj pedig a terhes és szoptató asszonyoknak azokon a napokon. Imádkozzatok pedig, hogy a ti futásotok ne télen legyen, se szombatnapon! Mert akkor nagy nyomorúság lesz, amilyen nem volt a világ kezdete óta mind ez ideig, és nem is lesz soha. És ha azok a napok meg nem rövidítetténe, egyetlen ember sem menekülhetne meg, de a választottakért megrövidítették majd azok a napok.”

Mt 24,29–30 ■ „Mindjárt pedig ama napok nyomorúságai után a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik, a csillagok az égről lehullanak, és az egeknek erősségei megrendülnek. Akkor feltetszik az Emberfiának jele az égen..., és meglátjátok az Emberfiát eljönni az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel.”

.....

.....

.....

Jézus Olajfák hegyén elmondott prófétikus beszéde kettős jelentésű. A tanítványok összekapcsolták kérdésükben Jeruzsálem pusztulását a világ végével, és Jézus nem választotta ketté beszédében e két eseményt. Egyrészt azért, mert tanítványai akkor még nem hordozhatták el, hogy nagy idő telik el a két esemény között (Jn 16,12). Másrészt pedig azért, mert Jeruzsálem pusztu-

lása előképe a világ végének. Párhuzamba állítható jellegzetességek fedezhetők fel a két esemény között.

„Jeruzsálem pusztulásáról Krisztus gyorsan áttért a nagyobb eseményre, ami az utolsó láncszem lesz a Föld történelmének folyamatában. E két esemény között a sötétség hosszú évszázadai tárultak fel Krisztus tekintete előtt... Tanítványai akkor, ott még nem tudták elviselni ezt. Jézus ezért csak röviden tett említést erről... Közvetlenül a nagy középkori üldöztetés után teljesedett be a Nap és a Hold elsötétedése, a csillagok hullása.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Az Olajfák hegyén c. fej.)

„Krisztus a megátalkodott, hitetlen, lázadó és Isten büntető ítélete elé siető világ szimbólumát látta Jeruzsálemben.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, Jeruzsálem pusztulása c. fej.)

6 Hogyan alkalmazza Jelenések könyve 4. vázlatpróféciája – többszörösen is – az ókori Babilon elestének előképét?

Jel 14,8 ■ „Más angyal is követte azt, mondván: **Elesett, elesett Babilon, a nagy város, mert az ő parázñaságának haragborából adott inni minden népnek.**”

Vö. Ésa 21,9 ■ „Íme lovascsapat jött, páros lovagok, és... mondták: **Elesett, elesett Babilon, isteneinek minden faragott képeit a földre zúzták le...**”

Jel 16,12 ■ „A hatodik angyal is kitöltötte poharát a nagy folyóvízre, az Eufráteszre [*Babilon folyójára*], és kiszáradt annak vize...”

Vö. Ésa 11,15 ■ „Az Úr kezét felemeli az Eufrátesz fölé erős, száraztató szélben...”

Jel 16,17–19; 18,6–7 ■ „A hetedik angyal is kitöltötte poharát... és a nagy város három részre szakadt, a pogányok városai elestek, és a nagy Babilon megemléttetett Isten előtt, hogy adjon inni annak az ő búsuult haragja borának poharából... Fizessetek neki úgy, amint ő fizetett nektek, kétszerrel kettőztessétek meg..., amely pohárból itatott, ugyanabból kétannyit töltsetek neki. Amennyire dicsőítette magát és tobzódott, annyi kinnal és gyásszal fizessetek neki, mert ezt mondta szívében: Úgy ülök, mint királynéasszony, nem vagyok özvegy, és semmi gyászt nem látok.”

Vö. Jer 50,13–15 ■ „Az Úr haragja miatt nem lakoznak benne, hanem egészen pusztasággá lesz, aki csak átmegy Babilonon, álmélikodik... veresége felett... Bizony az Úr büntetése ez, büntessétek meg őt, amint cselekedett, úgy cselekedjétek vele!”

Jel 17,1 ■ „Jött egy a hét angyal közül, akinél a hét pohár volt, és szólt velem, mondta nekem: Jöjj, megmutatom neked a nagy paráznának kárhoztatását, aki a sok vízen ül... Homlokára egy név volt írva: Titok, a nagy Babilon...”

Vö. Jer 51,12–13 ■ „Babilon kőfalain tűzzétek ki a zászlót, erősítsétek meg az őrséget, szerezzetek vigyázókat, rendeljétek el leseket, mert az Úr meggondolta és megcselekszi azokat, amiket szólt Babilon lakói ellen. Ó, te, aki lakozol a nagy vizek mellett, akinek kincse temérdek, eljött a te véged, rablásod határa!”

Jel 18,21 ■ „Egy erős angyal nagy malomkőhöz hasonló követ felvett és a tengerbe vetette, ezt mondván: Ily módon, nagy sebességgel vettetik el Babilon, ama nagy város, és többé meg nem találhatik.”

Vö. Jer 51,60–64 ■ „Megírta Jeremiás egy könyvben mindazt a veszedelmet, amely Babilont fogja érni... És mondta Jeremiás Serájának: Mikor Babilonba jutsz, és látod és elolvasod mind e szavakat, ezt mondjad: Uram, te szóltál

e hely ellen, hogy elveszíted annyira, hogy lakó ne legyen benne..., hanem örökkévaló pusztaság legyen. És mikor e könyv olvasását elvégzed, köss rá követ, és hajítsd be az Eufrátesz közepébe. Ezt mondjad: Így merül el Babilon, és meg nem menekedik a veszedelemtől, amelyet én hozok rá...”

.....

.....

.....

„Több mint egy évszázaddal előbb az ihletett Ige előre jelezte, hogy a »kedves éjszaka« (Ésa 21,4), amelyen Belsacár király és tanácsosai versenyeztek egymással az istenkáromlásban, hirtelen a félelem és a pusztulás idejévé változik... A király még az ünnepség csarnokában volt..., amikor egy hírnök közölte vele, hogy városa bevétel... A héber próféták világosan megjövendölték, hogyan fog elesni Babilon.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, A láthatatlan vigyázó c. fej.)

Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja.
– Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola működési költségeihez.

Napjainkban teljesedő prófécia értelmezése az alapelvek alkalmazásával – I.

Jel 13,1–10

I Milyen szövegösszefüggésben mutat be két fenevadat – egy tengerből és egy földből feljövőt – Jelenések könyve 13. fejezete?

Jel 12,17–18 ■ „Megharagudott azért a sárkány az asszonyra, és elment, hogy háborút indítson az asszony magvának maradéka ellen, akik megőrzik Isten parancsolatait, és akiknél Jézus Krisztus bizonyoságtétele van – és állt a tenger fövenyére.”

.....

.....

Jelenések könyvében a 4. történelmi vázlatprófécia a 12. fejezettel kezdődik, amely tömör áttekintést ad az újszövetségi egyház történetéről, küzdelmeiről, és elvezet egészen a vég idejéig. A 17. vers mintegy bevezeti a 13–19. fejezet végéig tartó szakaszt, mely részletesen bemutatja Sátán utolsó nagy háborúját Krisztus hívő egyházának a maradéka ellen. Az ősellenség tudja, hogy „kevés ideje van” (Jel 12,12). Eddig egyik támadásával sem tudta megsemmisíteni Isten országa földi képviselőjét, ezért „megharagszik”, és elhatározza, hogy min-

den eddiginél kiterjedtebb és keményebb háborút indít Jézus Krisztus hívő népe ellen.

János apostol egy rövid megjegyzéssel utal arra, hogy ezután az a kép tárult elé, hogy Sátán „kiállt a tenger fövényére”. Ed-digi tanulmányainkban már szó volt arról, hogy a történelmi vázlatpróféciákban „népek, sokaságok, nemzetek” jelképe a ten-ger (lásd Jel 17,15). Tehát mintegy „tervezésben” látta Sátánt ki-állni a tenger fövényére, amint éppen kiszemeli, hogy milyen „fenevadakat”, világi hatalmakat használjon fel a hívő egyház maradéka elleni utolsó, nagy háborújában.

2 Mi mindent kell figyelembe venni a tengerből feljövő fenevad azonosításához?

Jel 13,1-3 ■ „Láttam egy fenevadat feljönni a tengerből, amelynek hét feje és tíz szarva volt, szarvain tíz korona, fejein káromlás neve. A fenevad, amelyet láttam, hasonló volt a párduchoz, lábai, mint a medvéé, szája, mint az oroszlán szája, és a sárkány adta az ő erejét annak, az ő királyiságát és nagy hatalmat. Láttam, hogy egy a fejei közül mintegy halálos sebbel megsebesítettett, de halálos sebe megógyíttatott...”

Az itt szereplő fenevad jelképének megértéséhez idézzük fel, olvassuk el újra a 9. tanulmány 4. pontját!

.....

.....

Egy hétfejű, tízszarvú monstrum fenevad ábrázolja itt össze-síttetten mindazokat a világi hatalmakat, amelyeket Sátán fel-használ a történelem folyamán Krisztus és népe elleni harcában. Jelentőségteljes, hogy a fenevadnak mind a hét fején „káromlás-

nak neve” volt. A *káromlás* – bibliai fogalma szerint (lásd Jn 10,33) – önistenítést jelent, azaz Isten fölé kerekedni akaró, isteni hatalomra törő ambícióra utal. Jelenések könyve 17. fejezete részletesebben szól majd erről a fenevadról. Ott nyilvánvalóvá válik, hogy olyan ez a törekvés a történelem során, mint egy bűvópatak. Minden esetben Sátán áll az ilyen ambíciójú hatalmak mögött, csupán az álarcai változnak. A hét fej az önistenítő, Krisztus ellen harcoló, Isten népét üldöző evilági hatalmak hét fázisára, egymás után következő, újabb és újabb történelmi megjelenésére utal. (Azonosításukat lásd Vankó Zsuzsa: *Jézus Krisztus apokalipszise*, IV. köt., 182–191. o.)

János a tengerből látta kiemelkedni ezt a fenevadat, és a továbbiakban végig arról a fejről beszél, amelynek különleges jellegzetessége, hogy korábban „halálos sebet kapott”, de a vég idejére ez a halálos sebe „meggyógyítatik”. Azonosító jegy ez, mert egyértelművé teszi, hogy a római pápaságról van szó, amely a nagy francia forradalom nyomán, 1798-ban valóban halálos sebet kapott. Ezt megelőzően saját országaként birtokolta Itália nagy részét, 1798-ban azonban elveszítette középkori területeit. A forradalmi Franciaország seregei ugyanis bevonultak Rómába, kikiáltották a római köztársaságot, a pápai államot pedig örökre megszüntnek nyilvánították. A pápát fogságba hurcolták Franciaországba, bíborosait pedig bebörtönözték.

Bámulatos, ahogyan több kortárs protestáns szerző azonnal meglátta, hogy prófétikus kijelentések teljesedtek ebben az eseményben. Egyikük konkrétan a *halálos sebet* is említette, sőt azt is, hogy ennek be kell még gyógyulnia Jézus eljövetele előtt. Idézzük sorait: „A saját szemünk előtt teljesedett be a fenevad megsemmisítéséről szóló prófécia, amelyet Jelenések 13,1–3-ban találunk. Ennek a sebnak azonban előbb vagy utóbb be kell gyógyulnia... A fenevad halálos sebet kapott, ezt a sebet kard által kapta..., a franciák teljesítették be, akik karddal a kezükben száműzték a pápát és bíbornokait Rómából, felosztatva a

pápai államot és felállítva az úgynevezett Római Köztársaságot.* A pápaság jelenlegi állapota a következő: karddal ütött sebet kapott, de mégis életben van. Hogy ez az állapot mennyi ideig tart, és a pápaság milyen formában fogja életét tovább folytatni, ezt még nem lehet tudni.” (Gottlob Thube: *Bevezetés János Jelenések könyvének helyes megértéséhez*, 1799; idézi L. E. Froom: *Atyáink prófétai hite*, III. köt., 777–778. o.)

3 Mi teszi nyilvánvalóvá, hogy a fenevad – illetve az a feje, amely halálos sebet kapott, de meggyógyult – azonos a Dániel könyve 7. fejezetében szereplő „kis szarvval”?

Jel 13,5 ■ „Adatott neki nagy dolgoknak és káromlásoknak szóló szája, és adatott neki hatalom, hogy cselekedjék negyvenkét hónapig.”

Vö. Dn 7,8.25 ■ „Mialatt a szarvakat szemléltem, íme egy másik, kicsiny szarv növekedett ki azok között..., és íme emberszemekhez hasonló szemek voltak ebben a szarvban, és nagyokat szóló száj... Sokat szól a Felséges ellen, a magasságos egék szenteit megrontja... és az ő kezébe adatnak évig, két évig és fél évig.”

Jel 13,6 ■ „Megnyitotta száját Isten elleni káromlásra, hogy szidalmazza nevét és sátorát, és azokat, akik a mennyben laknak.”

Vö. Dn 8,9–12 ■ „Azok közül egyből egy kis szarv támadt..., és a Seregek Fejedelméig növekedett, elvette tőle a napenkénti szolgálatot, és elvettetett az ő szentségének helye...”

Jel 13,7 ■ „Az is adatott neki, hogy a szentek ellen hadakozzék, és őket legyőzze, és adatott neki hatalom minden nemzetségen, nyelven és népen.”

* 1798. február 15-én történt ez.

Vö. Dn 7,21.25; 8,10 ■ „Láttam, hogy ez a [kis] szarv hadakozott a szentek ellen, és legyőzte őket... Sokat szól a Felsőges ellen, és a magasságos egék szentjeit megrontja... Megnőtt mind az ég seregéig, a földre vetett némelyeket ama seregből és a csillagokból, és azokat megtaposta.”

.....

.....

.....

Látható, hogy Jelenések 13,5–7 tulajdonképpen egy idézetcsokor Dániel könyve 7. fejezetéből, annak a *kis szarvat* bemutató szakaszából. A kis szarv jelképét, a ma elérhető dokumentumok szerint, éppen a római egyház egyik főpapja, Salzburgi Eberhard érsek azonosította először az 1241-ben tartott regensburgi zsinaton. A *Bajor évkönyvek*ben maradt fenn ott elhangzott beszéde: „Tíz király létezik egy időben a Földön, akik felosztották maguk között a Föld kerekességét, az előző Római Birodalmat,... és egy kis szarv sarjad fel ezek közül, amely elviselhetetlen uralkodással gyötri a keresztény népeket és Isten szentjeit. Összevegyíti az isteni és emberi dolgokat... Mi lehetne világosabb, mint ez a prófécia? Mindazok a jelek és csodák, amelyekre a mi isteni Megváltónk előre rámutatott számunkra, már régóta teljesedésbe mentek.” (Idézi L. E. Froom: *Atyáink próféta* *hite*, I. köt., 800–801. o.)

Olyan pontosan vázolja a prófécia a kis szarv keletkezési körülményeit, hogy egy középkori, neves, zsidó írásmagyarázó, Abravanel is hasonló következtetésre jutott, mint a fent idézett szerző: „Én arra a benső meggyőződésre jutottam, hogy a kis szarv a pápa uralmát jelezte... A pápaság kezdetben kicsiny és törpe volt, most pedig hatalmas, ezért is hívják kis szarvnak, és mivel annak keletkezése Rómában volt.” (A *megváltás forrásai* című, 1496-ban írt művéből idézi L. E. Froom: i. m., II. köt., 228. o.)

4 Milyen tekintélye lesz ennek a hatalomnak Jézus eljövetele előtt?

Jel 13,3-4 ■ „Halálos sebe meggyógyított, és csodálva az egész föld követte a fenevadat. Imádták a sárkányt, aki a hatalmat adta a fenevadnak, és imádták a fenevadat, ezt mondván: Kicsoda hasonló e fenevadhoz? Kicsoda viaskodhat övele?”

.....

.....

.....

.....

A 20. század elején a következőképpen indult meg a halálos seb gyógyulása: „Az olasz kormány és a Szentszék közötti meg egyezés három okmányát a Lateráni palotában 1929. február 14-én Gasparri államtitkár és Mussolini írták alá... Olaszország elismerte a pápa szuverenitását az úgynevezett Vatikánváros felett. Ezzel az 1,5 négyzetkilométer kiterjedésű Egyházi Államot restaurálták... Vatikán Állam és Olaszország kölcsönösen nagykövetet cseréltek.” (Gergely Jenő: *A pápaság története*, Kossuth Kiadó, Budapest, 1982, 342–345. o.)

A pápaság tehát újra világi hatalom lett, hacsak miniállamként, kicsiny saját területtel is a korábbiakhoz képest. Ebben áll az 1929-ben történtek döntő jelentősége. Ettől fogva ismét képviseli a világi és a vallási hatalom teljes egybeolvadásának régi, római modelljét.

A gyógyulás folyamata azóta is halad előre, mégpedig gyorsulón, és egyre látványosabban. A pápaság vallási hatalmán súlyos sebet ejtett már a 16. századi reformáció is. Ez a seb azonban lassanként gyógyulni kezdett, a 20. század végén már

mintegy szabad szemmel is láthatóan. A protestáns egyházak és a római egyház képviselői ugyanis kiengesztelődési, megbékélési nyilatkozatokat adtak ki, egyik a másik után. Az amerikai, ún. evangéliumi protestánsok és a katolikus egyház képviselői írtak alá először közös nyilatkozatot *Evangeliumiak* és katolikusok együtt: A keresztény misszió a harmadik évezredben* címen, 1994. március 29-én. Ezt követte az 1999-ben közzétett evangélikus–római katolikus közös nyilatkozat, amelyet – szimbolikus gesztussal – október 31-én, a reformáció emléknapján írtak alá a Lutheránus Világszövetség és a Római Szentszék részéről. Ehhez a közös nyilatkozathoz csatlakozott később a református és a methodista világszövetség is.

„Az Írás azt tanítja, hogy a pápaság vissza fogja nyerni elvesztett elsőbbségét, az üldözés tüzét újra fogja éleszteni az ún. protestáns világ megalkuvó engedményei révén.” (Ellen G. White: *General Conference Bulletin*, 1891. április 13.)

„Róma befolyása azokban az országokban, amelyek egykor elismerték főhatalmát, koránt sem szűnt meg. A prófécia pedig megjövendöli hatalmának visszaállítását.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 579. o.)

„Sokan azt hangoztatják, hogy a középkor szellemi és erkölcsi sötétsége kedvezett Róma dogmái, babonái és elnyomása terjedésének, de korunk kultúrája, a nagyobb tudás és a növekvő szabadság meggátolja a türelmetlenség és a zsarnokság feléledését... Meg fogjuk látni azonban, hogy a nagy szellemi világosság éppoly kedvező lesz újabb sikerei eléréséhez...” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 507–509. o.)

* Az amerikai evangélikál protestánsokat fedí ez a megjelölés.

5 Kik imádják és kik nem imádják e fenevadat?

Jel 13,8 ■ „Annakokáért imádják őt a föld összes lakosai, akiknek neve nincs beírva az élet könyvébe, amely a Bárányé, aki megöletett, e világ alapítása óta.”

.....

.....

.....

.....

Sátán sikere lesz, hogy bámulatos egységbe tudja vonni a Föld lakosait az antikrisztusi hatalom zászlaja alatt. Mégis lesz kivétel: az élet könyvébe beírt hívők, vagyis Krisztus egyházának hívő maradéka nem fog engedelmeskedni Róma követeléseinek. És éppen a legkritikusabb időben hirtelen megnő a számuk, mert a Szentlélek késői esőként való kiárasztása által megvalósuló bátor, határozott üzenethirdetésük nyomán sok, addig rejtetten létező, igaz Isten-hívő csatlakozik hozzájuk:

„A Föld lakói között – minden országban – vannak, akik nem hajtottak térdet a Baálnak... A pogány Afrikában, Európa és Dél-Amerika katolikus országaiban, Kínában, Indiában, a tenger szigetein és a Föld minden sötét sarkában Isten készenlétben tartja választott gyermekeit, akik előtűnnek majd a sötétség közepette, és világosan megmutatják a hitehagyó világnak, hogy milyen átformáló ereje van Isten törvénye megtartásának... Minél sötétebb az éjszaka, annál fényesebben tündökölnék.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Illés lelkével és erejével c. fej.)

6 Mire hívja fel a figyelmet a 9–10. vers?

Jel 13,9–10 ■ „Ha van füle valakinek, hallja! Ha valaki fogságba visz mást, ő is fogságba megy, ha valaki fegyverrel öl, fegyverrel kell annak megöletni. Itt van a szentek állhatatossága és hite.”

Vö. Jel 14,12 ■ „Itt van a szentek állhatatossága, itt, akik megtartják Isten parancsolatait és Jézus hitét!”

.....
.....
.....

Bátorításul hangzik el az idézett kijelentés. Emlékeztet arra, hogy miként roppant össze hirtelen a pápaság rendíthetetlennek látszó középkori uralma, amikor a forradalmi Franciaország fogságba vetette a pápát. A vég idején ismét nagygyá lesz ez a hatalom, rendkívüli befolyása lesz a Föld lakosaira, de közvetlenül Jézus eljövetele előtt, a hét utolsó csapás idején hirtelen ér véget, ugyanúgy látványosan omlik össze, mint a középkor végén.

Csakis azok tudnak állhatatosan ellenállni hatalmának a vég idején, akik megszentelt életűek, sziklaszilárdan ragaszkodnak Isten parancsolataihoz és Jézus hitéhez, valamint bíznak Isten ígéreteiben, szabadító hatalmában, amely hatalmasan fog megnyilatkozni értük, megmentésükre.

Az e heti adomány a Nyitott Szemmel folyóiratot támogatja..

Napjainkban teljesedő prófécia értelmezése az alapelvek alkalmazásával – II.

Jel 13,11–18

1 Mi jellemzi a 13. fejezetben szereplő második fenevadat? Milyen világi hatalommal azonosítható?

Jel 13,11 ■ „Azután láttam más fenevadat feljönni a földből, amelynek két szarva volt, a bárányéhoz hasonló, de úgy szólt, mint a sárkány.”

.....

.....

.....

Legelőször az tűnik fel, hogy ez a fenevad nem a viharzó tengerből, azaz népek háborúiból emelkedik ki, hanem a földből nő fel. Ez egyben visszautalás Jel 12,16-ra is, azt is jelenti, hogy abból a földből nő fel, amely a középkori üldözések vége felé „segítségül lett az asszonynak”, azaz a hívő egyháznak. Egyik korábbi tanulmányunkban szó volt arról, hogy a szarv mindig hatalmat jelent. Ennek a fenevadnak nem veszélyes, támadó szarva van, hanem két bárányszarva, ami arra is utal, hogy fiatal állatról, vagyis fiatal hatalomról van szó, amely jámbornak tűnik. Ezzel éles ellentétben, mégis úgy szól, mint a sárkány.

Az alábbi idézet magyarázatot fűz mindezekhez a sajátosságokhoz:

„Azt a fenevadat, amelynek a bárányéhoz hasonló szarvai voltak, János a »földből látta feljönni«. Az így jelképezett nemzet más hatalmak megdöntése nélkül jut uralomra. Lakatlan területen támad, és fokozatosan, békésen nő naggyá. Nem támadhatott tehát az óvilág zsúfolt és viszálykodó nemzetei között. Egyetlen nemzet és csakis egy tölti be e prófécia meghatározásait. A szimbólumok félreérthetetlenül az amerikai Egyesült Államokra utalnak... A bárányéhoz hasonló szarvak, amelyek fiatalságról, ártatlanságról és szelidségről árulkodnak, találóan ábrázolják a próféta látomásában az 1798 körül* »feljövő« Egyesült Államokat. A királyi elnyomás és a papi türelmetlenség elől Amerikába elsőként menekülő, és ott menedéket kereső keresztény száműzöttek közül sokan elhatározták, hogy a polgári és vallásszabadság masszív alapzatára épített államot fognak alapítani.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 392–393. o.)

A földből feljövő fenevad jelképét elsőként John N. Andrews, a hn. adventista mozgalom egyik úttörője azonosította 1851-ben. Ő úgy látta, hogy a két bárányszarv egyrészt ennek az államnak a köztársasági államformájára, másrészt protestantizmusára utal. A „sárkányhangot” pedig a déli államban meghonosodott rabszolgatartásban és annak megtűrésében vélte felismerni. Továbbá abban, hogy az 1840–1844 között nagyhatásúvá lett millerita adventmozgalom tagjait 1843-tól fogva kezdték kizárni a különböző amerikai protestáns egyházak. Ma ennél újabb és szélesebb távlatunk van már a sárkányhang azonosításához.

* Jel 12,14 említi az 1260 esztendőös időszakot, és ezt követően a 16. versben szól arról, hogy „a föld segítségül lett az asszonyoknak”.

Azt mindenesetre érdemes megjegyezni, hogy a prófétikus jelkép igazsága a prófécia értelmezésétől függetlenül is megjelenik olykor egyes mondásokban. Az Egyesült Államok egyik nevezetes elnökétől, Theodore Rooseveltől származik a mondás: „Mindig szelíden szóljatok, de legyen nálatok egy jókora furkósbót, akkor sokra vihetitek.”

2 Milyen kapcsolatot alakít ki e fenevad, a fejezetben szereplő másik fenevaddal?

Jel 13,12 ■ „Az előbbi fenevad minden hatalmasságát cselekszi öelötte, és azt is cselekszi, hogy a Föld és annak lakosai imádják az első fenevadat, amelynek halálos sebe meggyógyult.”

Hihetetlennek tűnik, hogy ez a hithű protestánsok által alapított ország egyszer csak az előbbi fenevad, azaz a pápaság „minden hatalmasságát” cselekedni fogja, sőt azt követeli, hogy „imádják” az ország lakosai, azaz ismerjék el isteni tekintélyét, és feltétlen lelkiismereti engedelmességgel adózzanak neki. Az „imádás” vallási fogalom, tehát az is benne rejlik ebben a mondatban, hogy ez az állam vallási dolgokba fog beleavatkozni, állami törvényként fog elrendelni, vallási elvárásokat.

„Az Egyesült Államok protestánsai elsőként fognak a szakadékon át kezet nyújtani a spiritualizmusnak, és átnyúlnak a mélység felett, hogy a római hatalommal is kezet fognak. E hármasszövetség hatására ez az ország követni fogja Rómát a lelkiismeret jogainak sárba tiprásában.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 523. o.)

A Rómával való kézfogás látványosan teljesedett 1994-ben, amikor az amerikai ún. evanglikál protestánsok és a római katolikusok egymással kötött szövetségüket deklarálták egy közös nyilatkozat által, amely ezt a címet viselte: *Evangéliumiak és Katolikusok Együtt: Keresztény misszió a 20. században*. Ez a nyilatkozat megelőzte a Lutheránus Világszövetség és a Szent-szék közötti tárgyalások eredményeként 1999-ben kiadott *Közös nyilatkozat* című dokumentumot.

(A spiritualizmussal kötött szövetségről a következő kérdésnél lesz szó.)

3 Miről győzi meg országa lakosait ez a fenevad? Milyen eszközt vet be célja eléréséhez? Mivel azonosítható a fenevad képmása?

Jel 13,13-14 ■ „Nagy jeleket tesz, annyira, hogy tüzet is hoz alá az égből a földre az emberek láttára. Elhiteti a föld lakosait a jelekkel, amelyek adattak neki, hogy cselekedje a fenevad előtt, azt mondva a föld lakosainak, hogy csinálják meg a fenevad képmását, amely fegyverrel megsebesítettett, de megelevenedett.”

.....

.....

A Károli-fordítású Bibliákban a „fenevad képe” kifejezéssel találkozunk, amelyet azonban pontosabb a „fenevad képmásának”, avagy „hasonmásának” fordítani. Ugyanis az eredeti szövegben ugyanaz a görög szó (*eikon*) szerepel itt is, ami Zsid 1,3-ban, ahol azt olvassuk, hogy Jézus az Atya „valóságának képmása”.

A következő idézet kifejti, hogy mivel azonosítható a „fenevad képmása”:

„Azt mondja a Föld lakosainak, hogy készítsék el a fenevad képmását. Ez a kijelentés világosan bemutat egy kormányformát, amelyben a törvényhozó hatalom a nép kezében van. De mi a fenevad képmása? Ahhoz, hogy megtudjuk..., tanulmányoznunk kell magának az első fenevadnak, azaz a pápaságnak az ismertetőjeleit...

Mivel az emberek lelkiismeretét irányítani akarta, a világi hatalom támogatását igényelte... Ahol eddig a római egyháznak hatalma volt, mindig igényelte azt, hogy a tanításaitól eltérőket megbüntesse...

Amikor az Egyesült Államok legjelentősebb egyházai a közösen vallott tantételekben egységre jutva arra befolyásolják az államot, hogy tegye kötelezővé rendelkezéseiket, és tartsa fenn intézményeiket, akkor a protestáns Amerika megformálta a római hierarchia hasonmását, aminek elkerülhetetlen következménye az lesz, hogy a polgári hatóság büntetést ró ki azokra, akik eltérő véleményt vallanak.

A fenevad képmása a hitehagyó protestantizmusnak azt a formáját ábrázolja, amely akkor alakul ki, amikor a protestáns egyházak dogmáik megtartásához a polgári hatalom segítségét igénylik.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 394–397. o.)

A fenevad hasonmásává való átalakulás tehát a világi és a vallási hatalom teljes egybeolvasztását jelenti, mert ez a pápaság legfőbb jellemzője. Ezzel az ókori Római Birodalom hagyományát vitte tovább, ahol a császár személyében egyesítve volt mind a legfőbb világi hatalom, mind pedig az államvallás főpapjának tisztje. A fenevad képmásának a felállítása nem kevesebbet jelent a gyakorlatban, mint az Egyesült Államok történelmi alkotmányának a megváltoztatását, amely szándékosan és tudatosan falat emelt az állam és az egyház közé. Az Egyesült Államok alkotmányának emberi jogokról szóló

1. sz. kiegészítéséből idézzük: „A Kongresszus nem alkot törvényt vallás alapítása vagy vallás szabad gyakorlásának eltiltása tárgyában.”

Az Egyesült Államok történelmi alkotmányát korábban nagy tisztelet övezte, és bár napjainkra ez már gyengült, a prófécia szerint mégis jelek és csodák bevetésére is szükség lesz ahhoz, hogy az ország lakosait rávegyék olyan változtatásra, amely merőben ellentétes lesz az eredeti alkotmánnyal.

Ellen G. White könyveinek magyar fordításában a *spiritizmus* kifejezéssel találkozunk, a kialakuló hármasszövetségről szóló szakaszban, de az eredeti szövegben egy tágabb fogalom szerepel: *spiritualizmus*. Ez a démoni világgal való bármilyen kapcsolatra utal, és ebbe démoni eredetű hamis jelek és csodák is beletartoznak. Nem csupán a szellemidézésről, az asztaltáncoltató spiritizmusról van tehát szó. Kézenfekvő arra gondolni, hogy az amerikai protestáns egyházakban elterjedt és erőteljes a karizmatikus irányzat, amely a Szentlélek látható, látványos megnyilatkozásait hirdeti, ezekre vágyakozik.

„Az idők vége előtt Sátán... tényleges csodákat is művel majd, tehát nem csak a színlelésre van hatalma. A Szentírás többet mond, mint hogy csupán csaló szemfényvesztésről lenne szó.

De van bizonyos határ, melyet Sátán nem léphet túl, ekkor hívja segítségül a szemfényvesztést, hogy hamisítsa azt, amit már nincs hatalma megtenni.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V. köt., 698. o.)

„Gonosz lelkek befolyása alatt álló emberek fognak csodákat véghez vinni. Átkuk által beteggé tesznek embereket, majd az átkot visszavéve azt a benyomást keltik kívülálló szemében, hogy csodálatos gyógyulást vittek véghez a betegeken.” (Ellen G. White, 259. levél, 1903)

4 Mire utal a fenevad képmásának a „szólása”? Milyen végcél érdekében fog szólni a képmás?

Jel 13,15 ■ „Adatott neki, hogy a fenevad képmásába lelket adjon, hogy a fenevad képmása szóljon is, és azt művelje, hogy mindazok, akik nem imádják a fenevad képmását, megölessenek.”

„A nemzet »szólása« a törvényhozói és bírósági szerveinek a ténykedése. Ez a nemzet meg fogja hazudtolni intézkedéseivel azokat a liberális és békés elveket, amelyeket politikájának alapzataként fektetett le.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 394. o.)

Sátán azért háborúzik Krisztus hívő egyházának a maradéka ellen, mert ők az akadályai annak, hogy kizárólagossá, vitathatatlaná tegye Földünk feletti uralmát. Mivel nem sikerült Isten fölé kerekednie, sőt Krisztus halála óta már csak a mi Földünkön tevékenykedhet, szeretné legalább itt megszilárdítani, végérvényesen stabillá tenni hatalmát. Ha kiirthatná azokat, akik Isten törvénye szerint élnek, és Isten országa eljöveteleért, Krisztus szabadító közbelépéséért imádkoznak, akkor ő lehetne a Föld egyedüli uralkodója.

5 Milyen intézkedéseket tesz a fenevad képmása, hogy mindenkit a „fenevad bélyege” felvételére kényszerítsen?

Jel 13,16–17 ■ „Azt is teszi mindenkivel, kicsinyekkel és nagyokkal, gazdagokkal és szegényekkel, szabadokkal és szolgákkal, hogy a jobb kezükre vagy a homlokukra

**bélyeget tegyenek, hogy senki se vehessen, se el ne ad-
hasson semmit, hanem csak akin a fenevad bélyege van,
vagy neve, vagy nevének száma.”**

**Vö. Mt 24,9 ■ „Gyűlöletesek lesztek minden nép előtt az én
nevemért.”**

.....

.....

.....

„Isten követelményei és fenevad követelményei között
folyik majd a vita... Itt lesz a válaszvonal Isten imádói és a
fenevad imádói között, akik felveszik a bélyeget... A fene-
vad jele... a pápai tekintély elsőbbségét elismerőket külön-
bözteti meg azoktól, akik Isten tekintélyét ismerik el.” (El-
len G. White: *Bizonyágtételek*, VIII. köt., 117. o.)

„Sokan sohasem részesültek világosságban. Tanítóik fél-
revezetik őket – ők nem vették magukra a fenevad bélye-
gét. Az Úr fáradozik értük, míg meg nem győződtek az
igazság felől, amíg szándékosan lábbal nem taposták a
megvilágosításukra küldött bizonyítékot, az Úr nem vonja
vissza tőlük kegyelmét.” (Ellen G. White, 7. levél, 1895)

„Ha megismerjük Isten Szavának hatalmát, akkor nem
fogjuk követni Sátán sugallatait, azért, hogy élelmet sze-
rezzünk vagy életünket megmentsük. Csak ezt fogjuk kér-
dezni: Mit kíván Isten? Mit ígér? Ennek tudatában enge-
delmeskedünk akarátának, és bízunk ígéreteiben... Amikor
a Földön éhség pusztít, akkor ők eledelt fognak kapni.
»Nem szégyenülnek meg a veszedelmes időben, és jóllak-
nak az éhség napjaiban.« (Zsolt 37,19 vö. Ésa 33,16; Hab
3,17–18)” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 121–122. o.)

„Most kell megfontolnunk Üdvöztőnk rendelkezését: »Adjátok el, amitek van, és adjatok alamizsnát, szereztek magatoknak oly erszényeket, melyek meg nem avulnak, elfogyhatatlan kincset a mennyben...« Most jött el annak az ideje, hogy testvéreink csökkentsék ingatlanjaik számát, ahelyett, hogy növelnék. Rövidesen jobb, mennyei országba költözünk... Szabjuk poggyászunkat olyan kicsire, amilyenre csak lehet.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V. köt., 152. o.)

Az, hogy konkrétan milyen formában történik majd az Isten beszédéhez, törvényéhez ragaszkodók kirekesztése a társadalomból azáltal, hogy nem adhatnak, nem vehetnek, ma még nem tudható. Felesleges és káros találgatni, hogy milyen technikával történik majd e rendelet kivitelezése.

6 Milyen támpontot ad a prófécia a „fenevad bélyege” azonosításához?

Jel 13,17–18 ■ „Akin a fenevad bélyege van, neve vagy nevének száma. Itt van a bölcsesség: akinek értelme van, számolja meg a fenevad számát, mert emberi szám az, és annak száma hatszázhatvanhat.”

.....

.....

.....

Mit értsünk azon, hogy „a fenevad neve vagy nevének száma”? „Emberek vagy egyéb dolgok és ügyek számmal való megjelölése az ókorban a rejtjeles érintkezések kedvelt módszere volt. A módszert gemátriának nevezték, és azon alapult, hogy a héber, görög és latin ábécé egyes betűi számértékek megjelölésére

is szolgáltak... Ilyen módon meg lehetett adni bármely szó vagy név számértékét... Hogy milyen népszerű volt az ilyen játék a számokkal, azt mutatja például, hogy Pompeiben ezt a falra firkált mondatot találták: »Azt szeretem, akinek a száma 545.« Ez a szerelmi vallomás a szeretett lány nevének számértékét használja fel, hogy titkosan, de a szóban forgó lány számára mégis könnyen érthető módon fejezze ki a vallomástevő érzelmeit. Mert amilyen könnyű összeszámolni valamely név betűinek a számértékét, és így megmondani »a név számát«, olyan nehéz e számérték megértését a be nem avatottnak megfejteni.” (Karner Károly: *Apokalipszis*, Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 1990, 143–144. o.)

Logikus, hogy a fenevad bélyege tartalmazza a fenevad nevét, a nevet pedig egy számkóddal adja meg a prófécia. Sokan próbálkoztak e számkód megfejtésével, de nyilvánvalóan sok önkényesség volt az általuk kínált megoldásban. A protestáns reformáció utáni évszázadban, 1612-ben jelent meg a berlini egyetem rektora, Andreas Helwig *Római antikrisztus* című könyve. A szerző a keleti nyelvek ismerője és hívő protestáns volt. Ő terjesztette elő a hiteles megfejtést. Korrekt szabályokat állított fel az eredmény kihozása előtt: Mivel a fenevad a római pápaságot jelenti, a szóban forgó név csakis a fenevad nyelvén szóló név lehet. Továbbá nem lehet gúnynév, hanem csakis olyan név, ami a fenevad önmagára vonatkozó igényét fejezi ki, amilyen címen akarja, hogy elismerjék. Végül a betűk számértékének egyszerű összeadás eredményeként kell kiadnia a 666-ot. Megállapította, hogy ezeknek a feltételeknek a *Vicarius Filii Dei* név felel meg, aminek a jelentése: *Isten Fiának Helytartója*. Ez a név valóban kifejezi, hogy milyen tekintély alapján igényel a pápaság engedelmességet törvényei, rendelkezései iránt.

Jól ismert, hogy a pápák használják a *Krisztus helytartója* címet. Kérdés azonban, hogy szerepel-e valahol ebben a formában is a név: *Vicarius Filii Dei* / *Isten Fiának helytartója*?

Igen, szerepel, mégpedig egy nagyon fontos dokumentumban, a 8. századból való, ún. ál-constantinusi adománylevélben, amelyet az egész középkorban hitelesnek tartottak, és ezen alapult a római pápa földi uralkodók fölötti, isteni jogon való uralma.

Idézzük azt a részletet, ahol ez a cím szerepel az adománylevélben:

„Hasznosnak ítéltük..., hogy [Róma püspöke, aki] Isten Fiának vikariusza ezen a Földön (a latin szövegben: Vicarius Filii Dei)... az uralkodói hatalmat, melyet a mi császári fenségünk evilági kegyelmessége látszik méltán birtokolni, a továbbiakban tőlünk és a mi hatalmunkból birtokolják... És mivel az evilági császári hatalom a miénk, úgy határoztunk, hogy a szentséges római egyházat hódolattal megajándékozzuk..., és Boldog Péter szentséges székét dicsőségesen felmagasztaljuk, juttatván neki hatalmat, a dicsőség kiváltságát, császári hatáskört és tiszteletet.” (Ford. Piti Ferenc, JATE Történész Diákkör kiadványa, Szeged, 1998, 23–24. o.)

Kézenfekvő a következtetés: Isten nevét a szombat parancsolata tartalmazza, mert ez a parancsolat nevezi meg, hogy ki a Törvényadó, kitől származik a Tízparancsolat törvénye. Ezért lehet azt mondani, hogy a IV. parancsolat a pecsét a Tízparancsolaton, mert ez tartalmazza a Törvényadó nevét. Úgy szól róla, mint az ég és a föld, valamint minden benne való Teremtőjéről. A fenevad nevét, Isten Fia Helytartója címét, igényét viszont a vasárnapünneplés fejezi ki, mert az egyház változtatta meg a Tízparancsolat IV. parancsolatát, helytartói, törvényhozói, illetve törvényváltoztatási jogát hangoztatva. Az ún. új katekizmusban, amely a II. vatikáni zsinat után készült, és a mai Római Egyház hivatalos tanításának számít, ez olvasható: „A vasárnap határozottan különbözik a szombattól..., amelynek az ünnepi előírásait átveszi a keresztények számára... Az egyház parancsa meghatározza és pontosítja az Úr törvényét.” (A Katolikus Egyház Katekizmusa, Szent István Társulat, Budapest, 1994, 432–434. o.)

„Mindkét nyugalomnap, az igaz és a hamis is, magán viseli szerzője nevét, kitörölhetetlen jegyét... Az a fontos döntés mindenki számára, hogy a fenevad és képmása bélyegét veszi-e magára, vagy pedig az élő Isten pecsétjét.” (Elen G. White: *The Signs of the Times*, 1910. március 22.)

Az e heti adomány az Eleki Vendégház munkáját támogatja..

Téves értelmezések helyesbítése a hét utolsó csapást illetően

I Megtudható-e, hol van a hét utolsó csapás helye az események prófétikusan kinyilatkoztatott sorrendjében? Hosszabb, elhúzódó eseménysorozat lesz-e a hét utolsó csapás kitöltése, vagy rövid, heves időszak? Mire következtethetünk az 5. csapásra vonatkozó kijelentésből?

Jel 18,1–5 ■ „Ezek után láttam más angyalt leszállni a mennyből, akinek nagy hatalma volt, és a föld fénylett dicsőségétől. Kiáltott teljes erejéből nagy szóval, mondván: El-esett, elesett a nagy Babilon, és lett ördögök lakhelyévé, minden tisztátalan lélek tömlöcévé, minden tisztátalan és gyűlölséges madár tömlöcévé. Mert az ő paráznasága haragjának borából ivott valamennyi nép, és a föld királyai vele paráználkodtak, és a föld kalmárai tobzódása erejéből meggazdagodtak. Hallottam más szózatot a mennyből, amely ezt mondta: Fussatok ki belőle, én népem, hogy ne legyetek részesek az ő bűneiben, és ne kapjatok csapásaiból! Mert bűnei az évig hatottak, és megemlékezett Isten az ő gonoszságairól.”

Jel 16,10–11 ■ „Az ötödik angyal is kitöltötte poharát a fenevad királyiszékére, és lett az ő országa sötét, *[annyira, hogy]* rágták nyelvüket a kín miatt. Káromolták a menny Isténét kínjaik és fekélyeik miatt, és nem tértek meg cselekedeteikből.”

.....

.....

.....

A Jel 18,1 kétségtelenül a késői eső kiárasztására utal. Az üzenet, amit a „hatalmas angyal”, illetve az utolsó nagy evangéliumhirdetés közvetít, akkor hangzik fel, amikor Babilon hatalmas csúcsára ér, mindenkit a befolyása alá tudott vonni az Isten parancsolataihoz ragaszkodókon kívül. Isten felszólítja azokat az őszinte hívőket, akik még Babilonban vannak, hogy most már „futva” meneküljenek onnét, mert csakhamar kitöltetnek rá Isten csapásai.

Nyilvánvalóan kitűnik ebből, hogy a késői eső kiárasztásával megvalósuló utolsó nagy evangéliumhirdetés nyomán zárul le a kegyelemidő (lásd Jel 22,11–12), és ezután már rögtön a hét csapás kitöltése kezdődik.

„[Jel 18,1–2] arra az időre utal, amikor Jelenések könyve 18. fejezetének angyala meg fogja ismételni a második angyal üzenetét... A vallásos világ aggasztó állapotát mutatja be. Az igazság ismételt elutasításával az emberek lelki látása egyre homályosabb, szívük egyre makacsabb lesz, míg teljes hitelenségbe merevednek. Isten intéseivel dacolva lábbal tiporják a Tízparancsolat egyik törvényét, és végül még üldözik is azokat, akik azt szentnek tartják... De Istennek még vannak Babilonban gyermekei. A büntető ítélet végrehajtása előtt ki kell onnan hívni e hűségeseket, hogy ne legyenek részesek Babilon bűneiben, és ne ériék őket a Babilont sújtó csapások. Értük van az a mozgalom, melyet a mennyből leszálló és a Földet dicsőségével beragyogó angyal szimbolizál, aki hangosan kiált, és közhírré teszi Babilon bűneit.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 537–538. o.)

Az ötödik csapásnál még az első csapástól is szenvednek azok, akiken a fenevad bélyege van. Ebből kitűnik, hogy a csapások egymásra halmozódnak, nincs köztük szünet, hanem gyors egymásutánban következnek be.

2 Mit jelent Isten „elegyítetlen” haragjának kitöltése? Kiket sújtanak és kiket kerülnek el a csapások? Miként cáfolja meg ez az ún. titkos elragadtatás tanát?

Jel 7,1-3 ■ „Ezek után láttam négy angyalt állni a föld négy szegletén, a föld négy szelét tartva, hogy szél ne fújjon a földre, se a tengerre, se semmi élő fára. Láttam más angyalt feljönni napkelet felől, akinek kezében volt az élő Isten pecsétje. Nagy szóval kiáltott a négy angyalnak, akiknek adatott, hogy ártsanak a földnek és a tengernek: Ne ártsatok se a földnek, se a tengernek, se a fáknek addig, míg meg nem pecsételjük a mi Istenünk szolgálait az ő homlokukon.”

Vö. Ezék 9,3-6 ■ „[Az Úr] kiáltott a gyolcsba öltözött férfúnak, akinek derekán íróeszköz volt: Menj át a város közepén, Jeruzsálem közepén, és jegyezz egy jegyet a férfiak homlokára, akik sóhajtanak és nyögnek mindazokért az utálatosságokért, amelyeket cselekedtek annak közepében. Amazoknak [a pusztítóknak pedig] mondta az én hallásomra: Menjetek át a városon őutána, és vágjátok, ne kedvezzen szemetek, ne szánakozzatok..., de azokhoz a férfiakhoz, akiken a jegy van, ne közelítsetek...”

Jel 16,1-2 ■ „Hallottam nagy szózatot a templomból, amely mondta a hét angyalnak: Menjetek el, töltsétek ki a földre Isten haragjának hét poharát! Elment azért az első, és kitöltötte poharát a földre, és támadt gonosz és ártalmas fekély azokon az embereken, akiken a fenevad bélyege volt, akik imádták annak képét.”

Mal 3,17-18 ■ „Azon a napon – ezt mondja a Seregek Ura –, amelyet én szerzek, tulajdonommá lesznek és kedvezek nekik, amint ki-ki kedvez a maga fiának, aki szolgálja őt. [Akkor] megtértek és meglátjátok, hogy különbség van az igaz és a gonosz között, Isten szolgája között és a között, aki nem szolgálja őt.”

Mt 24,21-22 ■ „Mert akkor nagy nyomorúság lesz, amilyen nem volt a világ kezdete óta mind ez ideig... Ha azok a napok meg nem rövidítenének, egyetlen ember sem menekülhetne meg, de a választottakért megrövidítetnek majd azok a napok.”

Jel 7,13-14 (vö. 9-10. vers) ■ „Akkor felelt egy a Vének közül, és mondta nekem: Ezek, akik fehér ruhákba vannak öltözve, kik és honnét jöttek? Mondtam neki: Uram, te tudod. Mondta nekem: Ezek azok, akik jöttek a nagy nyomorúságból, és megmosták ruháikat és megfehéřítették ruháikat a Bárány vérében.”

.....
.....
.....

Jel 8,1-5-ben olvasható egy szimbolikus ábrázolás, mely szerint mindaddig, míg Krisztus közbenjár a mennyei szentélyben a bűnösökért, Isten fenyítő ítéletei még kegyelemmel elegyítettek. Végül azonban már „nem tesznek tömjént az arany füstölőbe”, hanem tűzzel megtöltve levetik azt a Földre. A hét utolsó csapás idején kegyelemmel elegyítetlen büntetés zúdul mindazokra, akik visszautasították az előzőleg hirdetett utolsó kegyelmi hívást, akik kitarították a fenevad és képmása imádása mellett.

A csapásokat egyrészt az addig féken tartott szelek, azaz a pusztító természeti erők és háborús viszályok szabadon engedé-

se idézi elő, másrészt viszont a fékezetlen, elszabadult gonosz-
ságot Isten azonnal bünteti is a maga eszközeivel.

Amiképpen Isten az egyiptomi tíz csapás idején határozott vá-
lasztóvonalat húzott az egyiptomiak és az izraeliták között, mert
az előbbieket érték a csapások, az utóbbiakat pedig teljességgel
elkerülték, ugyanúgy lesz a hét utolsó csapás idején is. Nyilván-
való lesz, hogy az elpecsételtek isteni oltalom alatt vannak, nem
is közelíthetnek hozzájuk a csapások. Vö. **Zsolt 91,4–12.**

Számos mai szabadkeresztény típusú közösségben azt tanít-
ják, hogy Jézus Krisztus egy titkos elragadtatásban kiment a
Fölről az övéit a csapások kitöltése előtt. Akkor viszont semmi
értelme nem lenne az elpecsételésnek, ami az oltalmat biztosítja
számukra a csapások idején. Jézus is arról szólt, hogy az Ő
„választottaiért rövidítették meg a nyomorúságos idő”, ami a
hét utolsó csapás idejével azonosítható. Ha ezek a választottak
már itt sem lennének a Földön a csapások idején, akkor miért
mondta volna Jézus azt, hogy miattuk, értük rövidítették meg
azok a napok. Jel 7,14 szerint is „a nagy nyomorúságból” jön-
nek ezek a választottak, tehát átérték ezeket itt a Földön, Isten
különleges oltalma alatt, amint erre ugyanennek a fejezetnek
a 16. verse is utal.

„A csapások nem egyetemesekek, különben a Föld lakói
mind azonnal elpusztulnának. De ilyen szörnyű csapások-
ról halandó ember soha nem hallott. Azok a büntetések,
amelyek a kegyelemidő lezárta előtt sújtották az embere-
ket, mind kegyelemmel voltak elegyítve. A közbenjáró
Krisztus vére pajzsként védte a bűnöst bűnének teljes bün-
tetésétől, de a végítéletkor Isten haragja irgalom nélkül
árad ki. Isten népe sem menekül meg a szenvedéstől. Ül-
dőzni és nyomorgatni fogják őket, nélkülözni és éhezni fog-
nak, de nem pusztulnak el. Az az Isten, aki Illésről gondot
viselt, egyetlen önfeláldozó gyermekét sem hagyja magára.
Aki számon tartja fejük hajszálait, annak gondja lesz rájuk,

és az éhínség idején is eledelt ad nekik. Miközben a gonoszok az éhségtől és ragálytól elpusztulnak, az igazakat angyalok védik, és betöltik szükségleteiket. Azoknak, akik igazságban járnak, szól az ígélet: Ésa 33,15–16; 41,17.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 559. o.)

3 Hogyan teljeseedik be a harmadik angyal üzenete által kilátásba helyezett büntetés a végidő jelképes Babilonján?

Jel 14,9–10 ■ „Harmadik angyal is követte azokat, ezt mondván nagy szóval: Ha valaki imádja a fenevadat és annak képét, bélyegét felveszi vagy homlokára vagy kezére, az iszik az Isten haragjának borából, amely elegyítetlenül töltetett az ő haragjának poharába...”

Jel 16,10 ■ „Az ötödik angyal is kitöltötte poharát a fenevad királyiszékére, és lett az ő országa sötét...”

Jel 16,12 ■ „A hatodik angyal is kitöltötte poharát a nagy folyóvízre, az Eufráteszre, és kiszáradt annak vize...”

Jel 16,17–19 ■ „A hetedik angyal is kitöltötte poharát a levegő-égre..., és a nagy város három részre szakadt... a nagy Babilon megemléttetett Isten előtt, hogy adjon inni annak búsult haragja borának poharából.”

.....
.....

Az 5–7. csapás kifejezetten a végidő jelképes Babilonjának egyes részeit éri. Jelenések könyve alábbi kijelentései világossá teszik, hogy három részből tevődik össze e globális vallási szövetség: Jel 16,13; 17,5. Az 5. csapás a fenevadat, az „anyát” éri. A 6. csapás azt a minden nemzetből való sokaságot, amely Babilon követőjévé, támogatójává lett. (Az ókori Babilon az Eufrá-

tesz mellett épült, ez a nagy folyó volt Babilon folyója. A végidő jelképes Babilonja esetében a sok víz azokat a „népeket, sokaságokat, nemzeteket” jelképezi, amelyek befolyása alatt állnak, lásd Jel 17,1.15.) A 7. csapás idején pedig teljesen felbomlik a hármas szövetség, a szövetségesek egymást kárhóztatják, egymás ellen fordulnak, és pusztulnak el a természeti csapások nyomán.

„Ezek a büntetések sújtják Babilont Isten haragjának napján. Babilon betöltötte gonoszságának mértékét. Ideje lejárt. Megérett a pusztulásra... A gonoszok szíve tele van bánattal. De nem azt sajnálják, hogy elfeledkeztek Istenről és embertársaikról, hanem azt, hogy Isten győzött. Bűneik következményeit siratják, de gonoszságukat nem bánják meg... Látják, hogy azoknak, akiket kigúnyoltak, kinevettek és pusztulásra szántak, nem árt a ragály, a fergeteg és a földrengés. Aki megemésztő tűz a törvényszegőknek, biztos menedék népének.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 580–581. o.)

4 Milyen téves értelmezést kell helyesbíteni a 6. csapással kapcsolatban? Milyen előképre utal az Eufrátesz vizének kiszáradása?

Jel 16,12–16 ■ „A hatodik angyal is kitöltötte poharát a nagy folyóvízre, az Eufráteszre, és kiszáradt annak vize, hogy a napkelte felől jövő királyoknak út készíttessék. Láttam a sárkány szájából és a fenevad szájából, valamint a hamis próféta szájából három tisztátalan lelket kijönni, békához hasonlókat. Mert ördögi lelkek azok, akik jeleket tesznek, akik elmennek a föld és az egész világ királyaihoz, hogy egybegyűjtsék azokat a mindenható Isten ama nagy napjának viadalára... Egybegyűjtötték azért őket a helyre, amelyet zsidóul Harmageddonnak neveznek.”

Vö. Ésa 11,15–16 ■ „Az Úr megátkozza Egyiptom tengerének nyelvét, és kezét felemeli az Eufrátesz fölé erős, szárazító szélben. Hét patakra csapja azt, és népét sarus lábbal vezeti át, csinált út lesz népe maradékának, amely megmaradt Asszíriától, amint volt Izráelnek, mikor kijött Egyiptom földjéből.”

Vö. Ésa 44,26–28; Jer 50,38; 51,30–32

.....

.....

.....

Meglehetősen elterjedt a 6. csapással kapcsolatban egy téves értelmezés. E szerint az Eufrátesz kiszáradása az egykori nagy Oszmán Birodalom összezsugorodására utal, ami utat nyit ahhoz, hogy a szó szerinti Megido-síkságon egy szó szerinti nagy csatára, összecsapásra kerüljön sor a keleti és nyugati népek között. Ezzel összefüggésben alakult ki a „sárga veszedelem” fogalma, ami e magyarázat szerint az ázsiai, keleti népek nyugati népek ellen vonulását jelentené. A kereszténységen kívül állók között is meglehetősen közismertté lett az „armagedoni csata” és a „sárga veszedelem” fogalma. Ez azonban önkényes értelmezés.

Az idézett és megjelölt ószövetségi igék nyilvánvalóvá teszik, hogy a 6. csapásra vonatkozó kijelentés az ókori Babilon elestének az előképét idézi fel. A Nabukodonozor király által épített ókori Babilon bevehetetlen erődítménynek számított. A méd-perzsa seregek vezére, Círusz csak úgy tudta bevenni a várost, hogy titokban csatornákat ásott, majd egy éjszaka átvágvagátakat, elvezette ezekben az Eufrátesz vizét. A folyómedren keresztül hatoltak be ezután seregei a városba. Az Ésaías könyve 11. fejezetéből idézett prófécia párhuzamot von a Vörös-tenger szétnyitása és az Eufrátesz kiszáradása között. Isten cselekvé-

sének mondja mindkettőt népe megszabadítása érdekében. Az előbbi esetben, Izrael Egyiptomból való kivonulása idején, természetfeletti csoda nyitotta szét a Vörös-tengert. A júdabeliek babiloni fogságból való szabadulása érdekében pedig – a prófécia szerint – isteni sugallat készítette Círuszt arra, hogy – rendkívüli, bravúros megoldással – az Eufrátesz vizének elvezetésével vegye be a várost.

Az „Eufrátesz kiszáradása” a 6. csapás eredménye. Zakariás 14,12–13 utal arra, hogy miben áll ez a csapás. Az Eufrátesz, Babilon folyója a Babilont támogató tömegeket jelképezi. A csapás rányitja szemüket arra, hogy hitetés, család áldozatai lettek. Ekkor szembefordulnak Babilonnal, megvonják tőle támogatásukat. Ez előkészíti azt, hogy a dicsőségben visszatérő Krisztus Szabadítóként jelenjen meg a 7. csapást követően, nem pedig erőszakos hódítóként. Így értendő az, hogy az Eufrátesz kiszáradása „utat készít” Isten népe szabadulásához.

A Babilon bevételére kelet felől érkező, számos szövetséges népet seregében egyesítő Círusz a „királyok Királyaként menyeyei seregek kíséretében” érkező nagy Szabadítóra, Jézus Krisztusra utal előképként (vö. Jel 19,11–16). Ésaías próféta Isten „felkentjeként” szolt Círuszról, ezzel is jelezve, hogy az ókori uralkodó a végső szabadításra érkező Messiás előképe. (A *felkent* héberül masiah, azaz messiás; lásd Ésa 45,1–6.13.) Érdeemes megjegyezni, hogy a babilóniaiak is felszabadítóként üdvözölték Círuszt a város bevételekor, ami arra utal, hogy számukra is súlyos ígát jelentett már Belsacár uralma.

A 13–16. vers magyarázatképpen kapcsolódik a 6. csapás leírásához, annak közvetlen előzményéről szól. Babilon három részére utal, amelyek által démoni befolyás készíti a föld királyait és népeit arra, hogy megsemmisítő, végső támadásra készüljenek azok ellen, akik nem vették magukra a fenevad bélyegét, és akiket a csapások elkerültek. Isten hívő népe ellen támadni annyi, mint Isten ellen támadni, olyan, mintha Őt hívnák ki párbajra (lásd Zak 2,8; Ap csel 9,4–5).

„Sokkal több lesz ez az ütközet, mint egy katonai összecsapás a Közel-Kelet egyik szegletében. Démonok által vezetett, Isten ellen irányuló globális háború lesz ez, amelyhez minden nemzet csatlakozik.” (Henry Feyerabend: *Revelation – Verse By Verse*, Maracle Press, Kanada, 1989, 155. o.)

5 Milyen biztató üzenetet küld Isten hűségének a 6. csapás idején?

Jel 16,15 ■ „Ime eljövök, mint a tolvaj, boldog, aki vigyáz és őrzi a ruháit, hogy mezítelenen ne járjon, meg ne lássák az ő rútságát.”

.....

.....

.....

A 6. csapás idején azzal bátorítja a Megváltó a hozzá és Igéjéhez ragaszkodókat, hogy már csak egy kevés ideig kell kitartaniuk, a Szabadító megjelenése a küszöbön áll. Boldognak mondja az üzenet azokat, akik „őrzik ruháikat”. A ruha a jellem szimbóluma a Szentírásban. Az a megfogalmazás, hogy „őrizniük” kell ruháikat (vö. Jel 7,14), arra utal, hogy ebben az időben már nem lehet jellembeli szentségre jutni, azaz tiszta fehér ruhát szerezni, szükséges viszont azt őrizni a rendkívüli megpróbáltatások és a várakozás ideje alatt.

Akik viszont nem szereztek meg a kegyelemidő lezárta előtt ezt a ruhát, csak a kegyesség látszatát öltötték magukra, mind le fognak lepleződni ebben a kritikus időben: láthatóvá válik „mezítelenségük rútsága”. Mintegy önmagukból kivetkőzve káromolják Istent, és gyilkos haraggal támadnak Isten választottai ellen.

„Ha a tolvaj megüzeni érkezését, nem jön tolvajként, Jézus pedig sokszor és nagyon világosan megmondta, hogy visszatér... Övéihez tehát, akik szavának hisznek, nem tolvajként jön az Úr... Ők nyitott szemmel, virrasztva fogják várni, s amikor csakugyan megérkezik, nem fogja őket meglepetésként érni. De tolvajként jön el a világhoz.” (Csia Lajos: *Utolsó napok*, Bérea Kiadás, 1940, 62. o.)

A Károli-fordítású Bibliában *Armagedont* olvasunk, az eredeti szövegben azonban ún. erős hehezettel ellátott a kezdő A betű, ezért Harmagedon a helyes olvasat. „*Harmagedont*... héber névnek mondja [a prófécia]. A magyarázók... a megjelölést har-Megidonra bontják fel, ami annyit jelent, hogy Megiddo hegye... Úgy vélik, hogy e név az ószövetségi Megiddo városához közel fekvő Kármel hegyét jelöli meg. Megiddo környékén [közelebbről a Tábor-hegyen] győzte le egykor Bárak a Jábin és Sisera vezette kánaánita seregeket (Bír 4,6–16; 5,19)... A Harmagedon jelképes jelentése világos: ...nem a történeti-földrajzi, hanem az apokaliptikus csatamezőt jelöli meg, ahol az istenellenes emberiség végső nagy csatára indul Isten és Krisztus ellen.” (Karner Károly: *Apokalipszis*, Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, 166–167. o.)

6 Milyen bátorítást foglal magában a „Megiddo hegyein” egykor lezajlott ütközetekre való utalás?

Jel 16,16 ■ „Egybegyűjtötték őket a helyre, amelyet zsidóul Harmagedonnak neveznek.”

Vö. Bír 4,4.6–23; 5,20–21 ■ „Ebben az időben Debóra, a próféta... volt a bíró Izráelben... Elküldött és hívatta Bárakot..., mondta neki: ...Menj és vonulj fel a Tábor hegyére! Végy magadhoz tízezer embert a Naftali és a Zebulon fiai közül, és teellened kihozom a Kison patakjához Siserát, Jábin hadvezérét, szekereit, seregét, és kezedbe adom őt... Az égből harcoltak, a csillagok az ő helyükből vívtak Siserával, a Kison patakja seprette el őket...”

2Kir 18,19–40 ■ [Mondta Illés Akhábnak, Izráel királyának:]
„Gyűjtsd hozzám az egész Izráelt a Kármel-hegyre és a Baál négyszázötven prófétáját, valamint az asera négyszáz prófétáját... Akkor mondta Illés a népnek: Én maradtam meg egyedül az Úr prófétái közül, míg a Baál prófétái négyszázötvenen vannak... Akkor alászállt az Úr tüze és megemésztette az égőáldozatot, a fát, a köveket és a port, és felnyalta a vizet, amely az árokban volt... Mikor ezt látta az egész sokaság, arcra borult és mondta, az Úr az Isten, az úr az Isten! Akkor mondta Illés nekik: Fogjátok meg a Baál prófétáit, senki se szaladjon el közülük...”

.....

.....

.....

Az elnyújtott háromszög alakú Megiddo-síkság szélein emelkedő hegyekre alkalmazható a Megiddo hegye elnevezés. Az egyik a Kármel, a másik a Tábor-hegy. Mindkét helyen olyan nevezetes csata zajlott, amelynek során nagy számban gyűltek egybe Isten népének ellenségei, hogy megsemmisítsék őket, de Isten közbeavatkozása nyomán soraik összezavarodtak, a szövetségesegek egymást pusztították, Isten népe pedig megszabadult. Arra utal tehát a prófécia, hogy ugyanez lesz a félelmetes, démonoktól vezérelt egybegyűjtés vége. Biztatásként, bátorításként hangzik ez Isten népének.

*Az e heti adomány a médiaosztályt
és az internetes műsorszórás működését támogatja.*

Az ezeréves időszak téves és helyes értelmezése

I Vegyük számba, mit tartalmaz az ezeresztendős időszakról szóló rövid közlés Jelenések könyve 20. fejezetében! Miért nem kell alkalmazni az időmeghatározó próféciáknál érvényes kulcsot erre vonatkozóan?

Jel 20,1-6 ■ „Láttam egy angyalt leszállni a mennyből, akinél volt a mélység kulcsa, és egy nagy lánc a kezében. Megfogta a sárkányt, azt a régi kígyót, aki az ördög és Sátán, és megkötözte ezer esztendőre. Vetette őt a mélységbe, bezárta és bepecsételte azt felette, hogy többé el ne hitesse a népeket, míg betelik az ezer esztendő, azután el kell neki oldoztatni egy kevés időre.

Láttam királyiszékeket, leültek azokra, és adatott nekik ítélettétel. Láttam azokat, akiknek fejüket vették Jézus bizonyágtételéért és Isten beszédéért, akik nem imádták a fenevadat, sem annak képét, és nem vették annak bélyegét homlokukra vagy kezükre, éltek és uralkodtak Krisztussal ezer esztendeig. (A többi halottak pedig meg nem elevenednek, mígnem betelik az ezer esztendő.) Ez az első feltámadás. Boldog és szent, akinek része van az első feltámadásban, ezeken nincs hatalma a második halálnak, hanem lesznek Istennek és Krisztusnak papjai, és uralkodnak ővele ezer esztendeig.”

Az alábbiakat közli ez az igeszakasz az ezeréves korszakkal kapcsolatban:

- „Sátán megkötözése” és a „mélységbe zárása”,
- „ítélettétel adatik” azoknak, akik az első feltámadásban, avagy az elválkozásban részesültek (az utóbbi azokra vonatkozik, akik a fenevad bélyegével kapcsolatos próbatételben megálltak, ennél fogva életben érték meg Jézus eljövételét),
- „a többi halottak nem elevenednek meg” ennek az időszaknak a végéig.

A szövegösszefüggés szerint (az előző, 19. fejezet szól Krisztus visszajöveteléről, tehát ez az esemény megelőzi az ezeréves időszakot) ez a millenniumként is emlegetett korszak már a jelenlegi történelmen túl van. Az *egy nap=egy esztendő* (Ezék 4,6) magyarázati kulcs csak a jelen földi történelmen belüli prófétiakus időmeghatározásokra érvényes. Az ezer év esetében tehát nem kell ezt a kulcsot alkalmazni.

2 Hogyan értelmezte egy neves egyházi tanító az ezeréves korszakot a constantinusi fordulat nyomán, ami uralkodó nézet lett a középkor folyamán? Milyen érvekkel cáfolható ez az értelmezés?

Jn 18,36 ■ „Felelt Jézus: Az én országom nem e világból való...”
1Thess 4,16 ■ „Maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával, isteni harsonával leszáll az égből, és feltámadnak először, akik meghaltak Krisztusban.”

Jn 14,2-3 ■ „Az én Atyámnak házában sok lakóhely van, ha pedig nem volna, megmondtam volna nektek. Elmegyek, hogy helyet készítsek nektek. Ha majd elmegyek és helyet készítek nektek, ismét eljövök, magamhoz veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.”

Az ókori neves egyházi tanító, Augustinus (Szent Ágostonként is említik, i. sz. 430-ig élt) azt vallotta, hogy az ezer évet meghatározatlan időszaknak kell tekinteni, amely Krisztus első eljövételétől számítandó. Szimbolikusan kell érteni azt, hogy az ezer esztendő az első feltámadással kezdődik, ez valójában az újjászületésre utal. Ez az időszak már itt van – állapította meg Augustinus –, hiszen „Krisztus uralkodik az ő papjaival”. A kereszténység constantinusi fordulat utáni kedvezményezett helyzetére utalt ezzel, arra hogy 313-tól fogva a római császárok mintegy a trón mellé emelték az egyházi vezetőket, a kereszténység pedig államvallássá lett 380-tól fogva. Augustinus gondolkodását is megzavarta és félrevezette tehát az a hirtelen fordulat, hogy a keresztényüldözéseket a császári kegy váltotta fel.

Caesareai Euszebiosz, akit az egyháztörténet-írás atyjának is szokás nevezni, és aki Constantinus császár kortásra volt, már Augustinus előtt is azt írta a császár uralkodása 20. évfordulója alkalmából rendezett lakomáról, amire a keresztény püspökök is hivatalosak voltak, hogy ez már „Isten országának a képét” idézte fel.

Augustinus azt is mondta, hogy a Dániel könyve 2. fejezetében szereplő kő már leszakadt, nagy hegygé lett, és betöltötte a Földet. Nem vette azonban figyelembe, hogy a prófécia szerint, mielőtt a kő nagy hegygé lenne és betöltené a Földet, egy nagy szél elviszi a porrá zúzott emberszobor minden maradványát, úgy, hogy a helyüket sem lehet találni többé. Ez képiesen azt fejezi ki, hogy a földi birodalmak hagyományaiból, módszereiből semmi sem épül bele Isten országába, amit a dicsőségben visszatérő Krisztus fog felállítani.

Augustinus felfogása meghatározta a középkori gondolkodást. A keresztény egyház, a római pápaság uralmát az egykori Római Birodalom felett, Krisztus királyságának, Isten földi országának vélték. A 16. századi reformáció helyreállította a biblikus-prófétikus szemléletet a történelemről és Jézus szabadí-

tó, dicsőséges eljövételéről. Napjainkban azonban ismét meg-elevenedik az a régi felfogás, hogy a kereszténységnek a jelen történelem keretén belül kell győzelemre jutnia, és Jézus királyságává változtatnia a földi országokat.

Krisztus azonban félreérthetlenné tette, hogy a bűn világában Ő soha nem állítja fel trónját, „az Ő országa nem e világból való”. Az is nyilvánvaló az idézett igék alapján, hogy az ezer évet az összes megváltottak tényleges feltámadása, az ún. első feltámadás előzi meg. Az is egyértelmű, hogy Jézus dicsőséges visszajövelekor magával viszi a mennybe az ezzel egyidejűleg feltámasztott vagy elváltozott üdvözülteket. Ők tehát „az Atya házában”, a mennyben lesznek az ezer év folyamán, ott adatik nekik ítélettétel. Továbbá ameddig a jelen történelem tart, addig Sátán, e világ fejedelme nem lesz megkötözött állapotban, sőt a végidőben a legaktívabb.

„A Krisztus lelki uralmáról szóló népszerű álláspont hamis, azaz a világ végét megelőző békebirodalmat Isten Igéje nem igazolja. Az a tanítás, amely az Úr visszajövele előtt a békesség és igazság egy évezredét tanítja, az Úr napját a messzi jövőbe tolta. Bármennyire kellemesnek tűnik ez a felfogás sokaknak, határozottan ellenkezik Jézus Krisztus és apostolai tanításával... A sötétség birodalma... egészen az Úr eljöveteleig fennáll... A világ megtéréséről és Krisztus lelki uralmáról szóló tanítást az apostoli egyház egyáltalán nem hitte. A protestánsok a 18. század elejéig általában nem is fogadták el.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 287. o.)

A fenti idézet utolsó mondatával Ellen G. White arra utal, hogy egy protestáns szerző, Daniel Whitby honosította meg ezt a felfogást a protestánsok körében 1703-ban megjelentett, *Az Újszövetség parafrázisa* című könyvével, amely igen népszerű lett, sok kiadást ért meg. Azt fejtette ki könyvében a

szerző, hogy az ezeréves időszak a testi származás szerinti zsidóság megtérésevel kezdődik, és a világ megtérésevel folytatódik. Nézetei erősen befolyásolták az észak-amerikai protestáns közösségeket is.

3 Mit jelent Sátán „megkötözése”?

3Móz 16,20–22 ■ „Miután pedig elvégzi [a főpap] a szenthelyért, a gyülekezet sátoráért és az oltárért való engesztelést, hozza elő az élő bakot. Tegye Áron mind a két kezét az élő bak fejére, és vallja meg felette Izráel fiainak minden hamisságát, minden vétkét, mindenféle bűneit, rakja azokat a bak fejére. Azután küldje el az arra való emberrel a pusztába, hogy vigye el magán a bak minden hamisságukat kietlen földre, és hogy elbocsássa a bakot a pusztában.”
Vö. Ésa 24,22 ■ „Összegyűjtve összegyűjtetnek gödörbe, mint a foglyok, és bezáratnak tömlöcbe, majd sok nap után meglátogattnak.”

.....

.....

.....

Egy korábbi tanulmányunkban szó volt már arról, hogy a *mélység* kifejezés kettős jelentésű a Szentírásban: egyrészt pusztá, kietlen földet jelent (lásd 1Móz 1,2), másrészt pedig a démonok birodalmát (LK 8,31; 2Pt 2,4). Sátán fogságba vetése és a *mélységbe* zárása – a szó mindkét értelmét figyelembe véve – a következőt jelenti: a Föld az utolsó hét csapás után kietlen képet mutat. A nagy engesztelési nap előképe szerint Sátán *mélységbe* zárása mindenekelőtt a kietlen Földön való

fogságát jelenti. Másrészt viszont arra utal, hogy a démonok magukban maradnak a Földön, mert nincs kit elhíthetniük: a megváltottak a mennybe vitettek, a többi halott pedig nem támad fel az ezer esztendő végéig.

„Az egész Föld olyan, mint egy kietlen pusztaság. A földrengés által elpusztított városok és falvak romjai, gyökereztől kitépett fák, a tengerből kivetett és a földből kiszakított, töredezett sziklák hevernek szerte a föld felszínén, és roppant nagy üregek jelzik az alapjukról levált hegyek helyét... Jeremiás próféta is kijelenti: lásd Jer 4,23–26... Sátán ezer évig mérhetetlen szenvedések között fog kóborolni a kihalt Földön, és nézi Isten törvénye elleni lázadásának következményét.” (Ellen G. White: A nagy küzdelem/Korszakok nyomában, 584–585. o.)

4 Kiknek adatik „ítélettétel” az ezer esztendő folyamán?

1Kor 4,5; 6,1–3 ■ „Idő előtt semmit se ítéljetek, míg el nem jön az Úr, aki egyrészt világosságra hozza a sötétség titkait, másrészt megjelenti a szívek tanácsait, akkor mindenkinek Istentől lesz dicsérete... Merészel valaki tiközületek, ha peres dolga van a másikkal, az igaztalanok előtt törvénykezni, és nem a szentek előtt? Nem tudjátok-e, hogy a szentek a világot ítélik meg? És ha ti ítéltetek meg a világot, méltatlanok vagytok-e a legkisebb dolgokban való ítélettételre? Nem tudjátok-e, hogy anyagokat fogunk ítélni, nemhogy életszükségletre való dolgokat?”

Vö. 1Kor 3,11.14–15 ■ „Más fundamentumot senki nem vehet azon kívül, amely vettetett, aki a Jézus Krisztus... Ha valakinek a munkája, amelyet ráépített, megmarad, ju-

talmát veszi. Ha valakinek a munkája megég, kárt vall. Ő maga azonban megmenekül, de úgy, mintha tűzön keresztül.”

.....

.....

.....

A „világ megítélése” bizonyára az egész történelem erkölcsi, hitbéli kiértékelését jelenti. Az angyalok, akikről itt említés történik, hogy felettük is ítélet zajlik, kétségtelenül Sátánt és démonait jelentik. A megváltott embereknek nem olyan értelemben adatik ítélettétel, hogy ők határoznák meg a kárhozottak büntetését. Az ítélezés jogát az Atya „egészen Krisztusnak adta”: Jn 5,22.27. Az üdvözült emberek részvétele a végső igazságszolgáltatásban bizonyára abban áll, hogy Isten beavatja őket ítéletei indoklásába. „Nyilvánvalóvá lesz” előttük Isten végzéseinek az igazságossága (lásd Jel 15,3–4). Kétségtelenül roppant tanulságot, hatalmas lelki fejlődést jelent számukra az ítéletben való részvétel, amely egyre mélyebb hálára indítja őket Isten iránt.

Pál apostol, aki személyesen is kapott kinyilatkoztatásokat Istentől (vö. 2Kor 12,1–3), különösen sok mindent megtudott, megértett az ezeréves ítéletet illetően. Arra is utal például, hogy rengeteg titok feltárul a megváltottak számára. A kárhozottak élete szorosan összefonódott az övékével, ezért még saját életútjukkal, munkájuk eredményességével vagy eredménytelenségével kapcsolatban is sok minden válik világossá számukra. Csodálják Isten kegyelmét és türelmét, hogy hűtlenségeik, tévelygéseik ellenére mégis fáradozott értük, ő tette jóvá az általuk okozott kártételt. Még a megváltás műve ellen súlyosan vétkezőknek, de utóbb megtérőknek is megbocsátott, és üdvözítette őket mint tűzből kikapott üszköt.

5 Kiket emel ki külön a prófécia a „szentek” közül, akiknek ítélettétel adatik? Milyen fordulatot jelent ez számukra azokhoz a bántalmakhoz képest, amelyek földi életükben érték őket?

Jel 20,4 ■ „Láttam azokat, akiknek fejüket vették Jézus bizonyágtételéért és Isten beszédéért, és azokat, akik nem imádták a fenevadat, sem annak képmását, és nem vették annak bélyegét homlokukra vagy kezükre...”

Vö. Mt 19,28 ■ „Jézus pedig mondta [tanítványainak]: Bizony mondom nektek, hogy ti, akik követtetek engem, az újjászületéskor, amikor az Emberfia beül az ő dicsőségének királyi székébe, ti is beültök majd tizenkét királyi székbe, és ítéletek az Izráel tizenkét nemzetségét.”

Vö. Rm 8,17–18 ■ „Ha pedig gyermekek vagytok, örökösök is vagytok, örökösei Istennek, örököstársai pedig Krisztusnak, ha ugyan vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt is dicsőüljünk meg. Mert azt tartom, hogy amiket most szenvedünk, nem hasonlítható ahhoz a dicsőséghez, amely nekünk megjelentetik.”

Vö. 1Pt 4,12–13 ■ „Szeretteim, ne rémüljete meg attól a tűztől, amely megpróbáltatás végett támadt köztetek, mint ha valami rémületes dolog történe veletek! Sőt amennyiben részetek van a Krisztus szenvedéseiben, örüljete, hogy az ő dicsőségének megjelenésekor is vigadozva örvendezhessetek.”

.....
.....
.....

A végidő súlyos megpróbáltatásai között helytálló hívőket együtt említi az Ige e helyen a mártírokkal, akik inkább elvisel-

ték az erőszakos halált, minthogy megtagadják Krisztus iránti hűségüket. Azt érzékelteti a prófécia ezáltal, hogy milyen nagy hitet és állhatatosságot kíván kitartani a lelkiismereti meggyőződés mellett a fenevad és képmása imádásának, illetve bélyege felvételének a kényszerítésével szemben. Az ezeréves ítéletben az összes megváltottak részt vesznek, de bizonyára azért emeli ki a prófécia külön a két fenti csoportot, mert az ő sorsukban következik be a legélesebb fordulat: az elítéltségből és a megvetettségből egyenest királyi székekbe ülnek.

6 Miért olyan fontos ez az időszak a megváltottak számára? Miképpen készíti fel őket az örök életre és az Istennel együtt lakozásra az újjáteremtett Földön?

Jel 15,3-4 ■ „Nagyok és csodálatosak a te dolgaid, mindenható Úr Isten, igazságosak és igazak a te útjaid, ó szentek Királya! Ki ne félne téged, Uram, és ki ne dicsőítené nevedet?”

Ésa 65,17 ■ „A régiek ingyen sem említettnek, még csak észbe sem jutnak.”

1Kor 13,9-12 ■ „[Most] rész szerint van bennünk az ismeret, rész szerint a prófétálás, de amikor eljön a teljesség, a rész szerint való eltöröltetik. Amikor gyermek voltam, úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek. Minekutána pedig férfivá lettem, elhagytam a gyermekhez illő dolgokat. Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre, most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerem majd, amint én is megismertettem.”

Jn 16,23 ■ „Azon a napon nem kérdeztek majd engem semmiről...”

.....

Az ezeréves ítélet folyamán a megváltottak olyan kinyilatkoztatást nyernek Isten igazságosságáról és kegyelméről, hogy iránta érzett tiszteletük és szeretetük minden eddiginél jobban elmélyül. Rengeteg talány megoldódik, amit földi életükben nem értettek. Sokkal világosabban látják Sátán és angyalai lázadásának kialakulását és annak alaptalanságát. Látják Sátán és démonai mesterkedéseit a történelem kulisszái mögött és az egyes emberek életében. Úgyszintén látják Isten angyalainak sokféle szolgálatát is. Korábbi, részleges ismereteiket felváltja a teljes ismeret és megértés, kérdéseik elfogynak.

Úgy zárul le számukra a múlt történelme, benne a saját életükkel és küzdelmeikkel, hogy többé semmi sem fogja nyugtalanítani őket a múltból. Megértették, hogy Isten bánásmódja a kárhozottakkal is igazságos és egyben kegyelmes. Jobb nem történhet velük annál, mint hogy olyanok lesznek végül, mintha nem lettek volna.

A megváltottak egymást is jobban megismerik az ezer év folyamán, kiegyenlítődik a különböző nemzedékekben élt hívők közötti ismeretbeli különbség is. Mindnyájan felnőnek, alkalmassá lesznek arra a feladatra, hogy az újjáteremtett Föld örökségét elnyerjék, és Isten szent törvényével összhangban őrizzék, ápolják, fejlesszék azt. Így teljesülnek be Istennek azok az eredeti tervei, amelyekért a Földet és az embert teremtette.

Az e heti adomány az irodalmi alapot támogatja.

IGÉK MINDEN NAPRA

Április

1. kedd	Mk 16,15	
2. szerda	Gal 6,14	
3. csütörtök	1Jn 4,21	
4. péntek	Zsolt 144,12	Napnyugta: 19:16
5. szombat	Ésa 59,9	
6. vasárnap	Ap csel 20,20	
7. hétfő	Jn 3,16	
8. kedd	Jóel 2,1	
9. szerda	Rm 13,12	
10. csütörtök	Józs 24,15	
11. péntek	Lk 9,23	Napnyugta: 19:26
12. szombat	Mt 7,13-14	
13. vasárnap	Jn 15,5	
14. hétfő	1Pt 2,12	
15. kedd	Fil 2,15	
16. szerda	2Kor 3,2	
17. csütörtök	2Kor 6,1	
18. péntek	Mt 3,1-2	Napnyugta: 19:37
19. szombat	Jn 1,29	
20. vasárnap	Lk 1,17	
21. hétfő	Rm 12,1	
22. kedd	Gal 2,20	
23. szerda	Jer sir 3,27	
24. csütörtök	1Jn 2,14	
25. péntek	Ap csel 1,8	Napnyugta: 19:47
26. szombat	Mt 10,8	
27. vasárnap	1Jn 3,1	
28. hétfő	Rm 10,2	
29. kedd	2Tim 2,19	
30. szerda	Jn 20,21	

IGÉK MINDEN NAPRA

Május

1. csütörtök	Ésa 43,2	
2. péntek	Zsolt 34,7	Napnyugta: 19:57
3. szombat	Ap csel 5,29	
4. vasárnap	2Pt 3,16	
5. hétfő	Rm 1,21	
6. kedd	1Tim 6,20	
7. szerda	5Móz 29,29	
8. csütörtök	Ap csel 1,7	
9. péntek	Lk 17,26	Napnyugta: 20:07
10. szombat	1Kor 4,9	
11. vasárnap	Préd 12,1	
12. hétfő	2Tim 4,3	
13. kedd	2Tim 3,13	
14. szerda	1Jn 3,13-14	
15. csütörtök	Mt 5,28	
16. péntek	Ésa 56,12	Napnyugta: 20:17
17. szombat	Zsolt 101,3-4	
18. vasárnap	Lk 10,27	
19. hétfő	Fil 3,2-3	
20. kedd	1Pt 5,8	
21. szerda	Jel 6,12	
22. csütörtök	Jóel 2,31	
23. péntek	Mt 24,29	Napnyugta: 20:26
24. szombat	Jel 9,14-15	
25. vasárnap	Eféz 5,3	
26. hétfő	1Kor 14,32-33	
27. kedd	Mt 7,15	
28. szerda	Ésa 8,20	
29. csütörtök	Lk 17,1	
30. péntek	Mt 7,19-20	Napnyugta: 20:34
31. szombat	Zsolt 69,33	

IGÉK MINDEN NAPRA

Június

1. vasárnap	Ám 3,7	
2. hétfő	Sof 2,3	
3. kedd	Dn 7,25	
4. szerda	Zsolt 94,20-21	
5. csütörtök	Jel 13,14	
6. péntek	2Thess 2,3	Napnyugta: 20:41
7. szombat	1Jn 4,1	
8. vasárnap	Ésa 8,20	
9. hétfő	2Thess 2,8-9	
10. kedd	Jel 13,12	
11. szerda	Jel 14,6-7	
12. csütörtök	Jel 14,8	
13. péntek	Jel 14,9-10	Napnyugta: 20:46
14. szombat	Mal 4,5	
15. vasárnap	Jer 25,32	
16. hétfő	Jel 7,1	
17. kedd	Jel 12,12	
18. szerda	Mt 10,6	
19. csütörtök	2Tim 4,2	
20. péntek	Zsolt 119,126	Napnyugta: 20:49
21. szombat	Mt 24,15-16	
22. vasárnap	Mt 6,34	
23. hétfő	Jak 5,7	
24. kedd	Jel 13,17	
25. szerda	2Kor 6,17	
26. csütörtök	Mt 10,7-8	
27. péntek	Mt 24,9	Napnyugta: 20:50
28. szombat	Jel 17,12-13	
29. vasárnap	Jel 13,3	
30. hétfő	Jel 18,4	